

Distinctio trigesima prima.

Preterea considerari oportet. Postquam magis su-
pius determinauit de diuinarum
personarum proprietatibus propriebus. hic incipit
determinare de cōibus appropriatis. Et di-
uidit in duas ptes. Primo tractat de omni-
mū pfectiorum appropriatione. Secundo de p-
riorum et omnium ad inuicem compatiōē. di-
stinctione. xxxii. ibi. Hic oritur q̄stio. Pria
in duas. Nam pmo mouer quasdam dubitatio-
nes. quaz solutōes valent ad habendū in di-
uinis aliquas appropriatōes. Secundo ex-
quic̄ tales appropriationes. ibi. Nō est pter-
mittendū. Prima in tres. Quia pmo de equali-
tate mouer tres dubitatōes. Secundo immedi-
ate applicat eas solutōes. Et tertio ostēdit si
miles posse fieri dubitatōes et dari responsio-
nes de similitudine sicut de equalitate. Secunda
ibi. Ad qđ dicimus. Tercia ibi. Hoc idē dī-
cimus de simili. Tunc sequit illa ps. Nō ē
ptermittendū. Et diuidit in duas ptes. Nam
primo exequit istas diuinas appropriatōes
fm ſiniā hilarij. Secundo iuxta ſiniā Augs.
ibi. Illud etiā sciri oportet. Prima in duas.
qz pmo fm hilarij tangit appropriationē.
Secundo dicoz hilarij innuit explanatoz. ibi
Nō em fm pmissā r̄c. Sequit illa ps. Il-
lud etiam sciri oportet. In qua August. pa-
tri appropriat vnitatē. filio equalitatē. spūlā
cto vnitatis et equalitatis cordiam. Et di-
uidit in duas ptes. Nam primo magis hmōi
appropriationē ponit. Secundo mēbra isti
appropriatōis exponit. ibi. Sed plurimos
mouet. Et hec diuidit in tres ptes. Nam pmo
determinat quare patri appropriat vnitas
Secundo quare filio equalitas. Et tertio qre
spūlācto cordia seu trāquillitas. Secunda
ibi. Nūc videamus. Tercia ibi. Q, autē in
spūlācto. Prima adhuc diuidit in tres ptes
Nam primo oñdit quō vnitas patri appropriat
Secundo quō quelibet diuina persona cui libz di-
uina persona eentialiter idētificat. Tercio ostē-
dit qualiter ex his tā Arry qz fabellā falsitas
affurat. Secunda ibi. Hic dici oportet. Secunda
ibi. In q̄ arriana. Circa ista dist. xxxi. que
to hanc questionē.

Verū equalitas in diuinis sit relatio realis
Et videt q̄ sic. qz vbi cōqz inuenit
equalis virtutis magnitudo ibi inueni-
tur vera et realis equalitas. qz equalitas ē realis

pprietas magnitudinis q̄ntitatiae. Sz i diuinis p-
sonis ē equalis virtutis magnitudo. qz q̄uis
nō q̄ntitate molis deus sit magnus. ētū rea-
liter magnus q̄ntitate pfectōis et virtutis ea-
dem exēte tribus psonis. igit i diuinis ē equa-
litas que est realis relatio. Contra. sancti
nō ponit in diuinis nisi quattuor relatiōes
reales. s. paternitatē. filiationē. spirationē acti-
uā. t̄pirationē passiuā. quaz nulla est equa-
litas. Hic quattuor sunt vidēda. Primo
vidēndū est. vt̄ equalitas in creaturis sit
relatio realis. Secundo vtrum in diuinis sit re-
latio realis. Tercio dato q̄ nō. vtrum i di-
uinis equalitas sit relatio rationis. Et q̄r
to grā pdictoz videbunt aliquā de relatione
idētitatis.

Quantū ad primum

Articls 1

vtrum equalitas in creaturis sit relatio realis.
primo ponam vñā cōclusionē satis p̄munez
quā credo esse verā. Secundo adducā vñū mo-
tiū p̄trarie opinionis et respōdebo ad ipsum

Lōclusio ē hec. q̄ equalitas in creaturis dicit
relationē realē. Quia illa relatio ē realis que

fm ſuū efformata nullo intellectu depen-
det. sed equalitas creaturā est hmōi. Ma-

ior est nota. probō minorē. quia ſi nullus eēt
intellectus. adhuc duæ lineæ bipedales eſſent

equales. et bipedalis et tripedalis eſſent ineq-
ues. P. illud quod eſt de reali vniuersi per-

fectione eſt aliquid reale. equalitas et ineq-
ualitas. ſimilitudo et dissimilitudo ſunt hmōi.

qz ordo i quo conſiſtit pfectio vniuersi necel-
ſario requirit equalitatē et ineq-ūtate. ſi ſimilitudē et

dissimilitudē r̄z. P. fin ſimē. v. meth. hec

ēcā q̄rē aliqua refutat realiter. qz in aliquo-
rū relatiōez ſubiectis aliqd reale ponit ppter

quod referri dicunt. vt i ſubiecto dupli et di-
midij ponit quātitas. ſed i creaturis i ſubiecto

equaliū ponit realis quātitas in vtrōqz extre-
moz. ḡ r̄c. Sed quidā opositū iſtius ar-

guit ſic. Relationes modo vnius tales ſunt

quale eſt illud vñū ſup quo fundat. ſed vñū

ſup quo fundat equalitas i creaturis ē ſoluz

vñū fm rationē. ḡ equalitas ſudata ſuper eo

erit ſolū relatio fm ſōem. Maiorē p̄luppo-

nit. minorē pbat. qz due quātitates i duabus

rebus equalibus exēte in quibus conſiſtit

equalitas nō ſunt vñū niſi fm rationē. cū ſint

diuincē realiter et ſubiective. Sed illud

modicū obſtat pdictis. qz equalitas nō eſt p-

rietas vnius. ſed eſt pprietas quantitatis.

Durādus

Solutio.

cū ppr̄um sit quātitatis s̄m eam equale vel
inequale d̄ici. q̄if talis vnitas b̄m rationē nō
impedit realitatē equalitatis. d̄umodo sint re
ales quātitates in quibus vt cōmensurate se
habent ad unicem sine aliquo excessu funda
tur equalitas. vt aut̄ vna excedit alia fundat
in eis unequalitas.

Articls 2 Quātum ad secun

dū pncipale. vtrum equalitas in diuis sit re
latio realis. sunt solēnes opinōes ad vtranqz
ptēdictionis. Primo igit̄ ponā vna cō
clusionē quā in hac materia estimo magis ve
rā. Scđo adducā oppositā opinionē cuž
suis motiis ḡtra ea. Et tertio r̄nđebō ad
ea. Dico igit̄ pmo q̄ eq̄litas i diuis non ē
relatio realis. Quia sicut dicit doctor n̄ in p
mo suo sc̄p̄to dist. xxxi. q. i. q̄ sicut cuž relatiua
mō potēte coincidit cum relatiis mō men
sure. idē iudicū habendū est de vtrisqz. sic cuž
silitudo et eq̄litas coincidit cuž idētate eodē
mō iudicab̄ de vtrisqz. sed in diuinis coinci
dit. q̄ eq̄litas in diuinis erit relatio ratiōis si
cuit ipsa identitas. Et si dic̄t̄ quare q̄ poti
us trahit idētatas similitudinē et equalitatē
ad suum modū. s. ad esse relationē r̄ois q̄ ecō
uerso. Respōdet doctor n̄ dices. q̄ sicut se
habet fundamentū silitudis et eq̄litas ad fū
damētū idētatis. sic silitudo et eq̄litas se ha
bet ad idētate. Sed i diuīo fundamētū sili
tudis et eq̄litas trahit i fundamētū idētita
tis r̄no ecōverso. q̄ equalitas et similitudo i
diuinis non erunt relationes reales sicut nec
ipsa idētitas. Sed h̄ ista dicta doctoris q̄
dā sic pcedit. Primo em impugnat modum
hūc quo doctor n̄ declarat cōclusionē. Scđo
arguit h̄ ipsaz cōclusionē. Nā cuž doctor di
cit relationē eq̄latis et silitudis trahit i iden
titatem. iste distinguit de idētate. Nam idēti
tas accipitur vel vt quelibet persona. ac etiam
ipsa diuina cēntia est eadē sibi p̄ps. et sic nō vi
detur dubium quin idētitas sit relatio s̄m ra
tionē. sed illo modo equalitas et similitudo
non transire in idētate. qz nec persona ali
qua est similis sibi p̄ps. nec essentia est equa
lis sibi p̄ps. Alio modo potest accipi idēti
tas prout in essentia diuina vna persona est
eadem alteri persona. et sic similitudo et equali
tas transire possunt in modū idētatis. sed
vtrum talis idētitas sit relatio s̄m rationē
nō est minus dubium q̄ vtrum similitudo
et equalitas sint relationes s̄m rationē.

Loclo

Instantia

Solutio

Alex. Au
gustin. q. q
13. q. q. 2
Egidium

1. Iste distinguit de idētate. Nam idēti
tas accipitur vel vt quelibet persona. ac etiam
ipsa diuina cēntia est eadē sibi p̄ps. et sic nō vi
detur dubium quin idētitas sit relatio s̄m ra
tionē. sed illo modo equalitas et similitudo
non transire in idētate. qz nec persona ali
qua est similis sibi p̄ps. nec essentia est equa
lis sibi p̄ps. Alio modo potest accipi idēti
tas prout in essentia diuina vna persona est
eadem alteri persona. et sic similitudo et equali
tas transire possunt in modū idētatis. sed
vtrum talis idētitas sit relatio s̄m rationē
nō est minus dubium q̄ vtrum similitudo
et equalitas sint relationes s̄m rationē.

tra cōclusionē aut̄ arguit sic. Quia oppositere
latōes origis fundant̄ vna cēntia diuina. que
tñ sunt relationes reales et realiter d̄intes. non
obstāre cēntie vnitare. q̄ relationes cōes sicut
sunt similitudo et equalitas sunt relationes re
ales. non obstante q̄ fundantur sup vna ma
gnitudine vel sup vna sapiēcia aut bonitate.

Sed p̄tra candē cōclusionē arguit quidā Alijadd. alij sic. Illud quod est in filio ex vi p̄ducio
nis qua a patre p̄ducit necessario est realē. qz
nullum ens rationis sibi inest ex vi sue p̄du
ctionis. Sed equalitas inest sibi ex vi sue p
ductionis. quia August. cōtra Maximinū
libro. iij. ca. xvij. aut. q̄ in diuinis pater non
ēmaior filio. quia equalē sibi genuit. P. si 4
cut se habet magnitudo dimensiua ad equali
tatem in creaturis. sic se habet magnitudo p
fectionis ad equalitatē i diuīo. Sed magni
tudo p̄ma fundat equalitatē que ē relatio rea
lis. cū eq̄litas sit p̄prietas quantitatis. ergo
et scđo fundabit realē eq̄litarē. P. si illud 5
qd minus videſ inesse inest. et illud qd mag.
sed min. videſ q̄ p̄mītā et filiatio sint relatio
nes reales st̄tē reali i idētate fundamenti qz
eq̄litas. qz paternitas et filiatio nō sunt relati
ones similiū noīm et eq̄pantie. nā paternitas
est relatio superpositionis. et filiatio suppositi
onis. et p̄ sequens maiore vident̄ requirere
fundamētū distinctionē. vel saltē nō minorē
ad hoc q̄ sint relationes reales qz equalitas
et cetera relationes similiū nominiū et equi
parantie. P. b̄m Anselmū monologio. xv 6
omnis pfectio simpliciter est in deo naturalē.
et p̄ seq̄ns realiter. sed equalitas est pfectio
simpliciter. qz Aug. de quātitate aī. ca. vii. dicit.
Inequalitati eq̄litarē iure preponit. nec quis
qz omīno est vt opinor humano sensu predi
tus cui illud nō videat. Sed illa nō con Lōtacōs
cludit. Quia illa nō est realis relatio cuī esse i
oplerū dependet ab intellectu. sed equalitas i
diuinis est h̄mōi. quia pater nō potest cōcipi
equalis filio nisi eadem magnitudo diuina
bis accipiat p̄ intellectum. puta semel in p̄
re et semel in filio. P. Inter eadem extrema su
per eodē fundamētū nō p̄nt fundari ples op
positiones realium relationū. sed inter patrē
et filium sup eodem fundamento fundat pat
ternitas ex parte patris. et filiatio ex parte filij
ergo nulla alia relatio fundata inter ea pote
rit esse realis. P. hec est differētia inter rela
tiones modo potentier modo vnius sine mo
do numeri. q̄ relationibus modo potēte fun
damenta nō referunt. nec relationibus quas

fundat formaliter denominantur. sed solus ipsa supposita potest em generativa sortis non est pater. sed ipse sortes est pater. sed relationibus modo unus sive modum numeri etiam ipsa fundamenta proprie referuntur. tamen relatioibus formaliter denominantur. Non enim solus duo alba sunt similia. sed etiam due albedies sunt similes. nec solus duo lapides sunt equales. tamen ipse quantitates sunt equalis. Cum igitur in divinis non sint plures magnitudines quod relatione equalitatis ad uniuersitatem referantur. sequitur quod supposito relatione modum equalitatis fundata super una et ea de rebus magnitudine non possit esse realis quod si esset realis etiam ipsa fundamenta ad inuincibiliter referentur quod est impossibile. cum unum tantum sit fundamentum. quod est. Ad primum igitur dicitur. quod qualitercumque accipiat identitas dum modum sit realis identitas. semper oportet quod ratio extrema sit relatio secundum rationem. qui in tali relatione semper unus intellectus uno per duos. alios non esset realis identitas. quod si tibi de hoc est dubium. nobis autem de hoc non est dubium. quis enim per se filius secundum habitudinem originis duo sunt in relationibus originis realiter ad inuicem referantur. tamen ut idem sunt divinis essentie non sunt sed unum tantum identitas seu entitate absolute divinis essentie. ideo ratio que ut sic eius continetur non est magis realis quam ea qua essentia ad seipsum dicitur eadem. Ad secundum dicendum quod etiam supposito quod reales relationes opposite non requirant semper distincta fundamēta. eo quod saltem in divinis possunt fundari in eodem fundamento remoto. tamen omnis realis ratio requirit suorum extremerum ut extrema sunt huius relationis realis distinctione. sed quis pater ut pater est. et filius ut filius sunt extrema relationum originis. non tamen equalitas. quod extrema equalitatis ut extrema sunt. oportet quod quatuor sint. Nunc autem ita est quod pater et filius ut quarti aut magni sunt distincti esse non possunt. cum eadem virtute magni sint. sed ut pater et filius sunt. distincti sunt realiter. ergo quis relationes originis sunt reales. quod earum extrema ut extrema sunt huius relationis realiter distincta sunt. relationes tamen equalitatis et similitudinis in divinis reales esse non possunt. quod eas extremavit extrema equalitas aut similitudinis sunt distincta realiter esse non possunt. quod est. Ad tertium dicendum quod maior possit negari. quod etiam et filius sit idem sibi ipse in est sibi virtute sive producēt. et tamen illa identitas ut relatio est secundum rationem est. Dico tamen ad minorē quod equalitas quo ad sūmum fundamentum per generationem concitat

filio. non autem in quantum est relatio. quod ut sic eadē magnitudo bis accipit. quod necessario sit ab aliquo intellectu. Ad quartum dicendum quod non est simile. quod magnitudines dimēsive ut sunt distincte equalitatem in creaturis sunt realiter distincte et per se sunt extrema illius equalitatis ut extrema sunt realiter distincta sunt. in divinis autem totum oppositum est. ut iam patuit. Ad quin tamen nego minorē. Ad probationē dico quod quis si diuis punitas et filiatione in fundamento salterez remoto non requirant distinctionē. extrema tamen sua ut extrema sunt realiter sunt distincta. et per sequens non videtur minus quam sint reales relationes quam relationes similiū nostrū. quorum extrema ut extrema sunt realiter distincta in divinis non sunt. Ad sextum nego minorē quia nullaratio est perfectio simpliciter. alios enim aliqua perfectio simpliciter esset in una persona divina que non esset in alia. Ad probatio nē dico quod equale cum sit relatiū non dicit solam equalitatem. sed implicat fundamētū rationis cuius potest dicere perfectio. et potest esse perfectus inequalis.

Ad 4

Ad 5

Ad 6

Articls 5

Quantū ad tertium

principale. utrum equalitas in divinis sit relatio rationis. per exclusio ex ista dicitur. Quia cum equalitas secundum propriam rationem sit ad aliquid. non est equale est equali equalis. ergo equalitas erit relatio aut secundum rationem. sed omnium est secundum principali et equalitas in divinis non est relatio realis. quod saltem est ibi relatio rationis. supposito quod in divinis sit equalitas. in contra illud Athanasij. Equalis prius secundum divinitatem. Et idem dicit quod tote tres personae coeterae sibi sunt et coequales. Propter relationes opposites existentes uno et immediato subiecto sunt secundum rationem. quod si essent reales. cum omnis realis oppositio includat distinctionem. sequitur quod per dictoria simul verificarentur de eodem. Propter quod semper forme opposites quocumque genere oppositionis penes idem primum et immediatum subiectum mutuo se excludunt. Hoc equalitas dicit oppositionem relatiū qua ecclie equali opponit. et in divinis ei respondet per immediato et primo subiecto ipsa diuisa magnitudo quam una est et individualis. quod equalitas non erit in divinis relatio realis. forte dicetur quod maior non est vera. quia paternitas et filiatione diuina non minus respiciunt essentialiam diuinam ut primus et immediatus subiectum quam magnitudinem diuinam respiciat ipsa equalitas. et tamen paternitas et filiatione sunt relationes reales. Rudeo quod instantia

85

Ad 2

Ad 3

Instantia

Solutio

falsum assumit. qz si p̄n itas vel aliq̄ alia re/
latio originis respiceret diuinaz eētiam tan/
qz primū et immediatū subiectū. tunc denomi/
nat diuinam essentiam. vel saltem denomina/
ret suppositum cum reduplicatione concreti
ipsius deitatis. puta vel deitas esset pater. nō
solum idētice sed etiā formaliter. vel tale sup/
positum inq̄stum deus esset pater. quoꝝ neu/
trum est verum. quia ad primū sequeret qz di/
uina essentia generaret. quod est reprobatus
supius. Ad scđm sequeret qz spūscūs gene/
raret. qz q̄cqd p̄uenit diuino supposito inq̄/
stū deus ē. hoc p̄uenit oībus tribus in dñr̄t.
Vñ qz eq̄litas et ineq̄litas respicunt magni/
tudine tāqz subiectū p̄mū et immediatū. oī vel
ipse magnitudines erunt eq̄les vel ineq̄les si
disticte sūt. vel salte ipsa supposita erit eq̄lia
inq̄stū eadē magnitudine magna sūt. P. si
equalitates in diuinis. et similitudines essent
relationes reales. tunc infinite relationes rea/
les essent in diuinis. quia fm̄ quodlibet attri/
butum diuinū attendendo modū infinitas
sue quā trahit a diuina eētia p̄sonae dicūtur
eq̄les. Etia fm̄ p̄fectōz cuiuslibet attributi p̄
sonae diuine sunt similes. Cum igit̄ talia attri/
buta sint infinita. ideo tc.

Articls 4

Quātuz ad quartū

principale dico qz idētitas fm̄ qz de ea loqui/
tur ph̄us. v. metaph. puta fm̄ quam aliquid
est idem sibi p̄psi. est relatio fm̄ rationē. Quia
fm̄ qz aliquid se habet ad aliud. sic aliquo mo/
do participat rationē relationis. cū p̄pria ra/
tio relationis sit ad aliud esse. sed idem com/
parum ad seipm̄ nō est ad aliud nisi fm̄ rati/
onē. igit̄ idētitas hm̄oi est relatio fm̄ rationē.

P. relatio realis requirit extrema realiter di/
stincta. sed idem nō potest esse realiter distin/
ctum a seipso. P. relatio dependens ab in/
tellectu est relatio rationis. sed idētatis rela/
tio est hm̄oi. quia fm̄ ph̄m. v. metaph. cū idē
referat ad seipsum. intellectus vñ vno vt du/
obus. Contra tamen hanc veritatem qui/
dam arguunt sic. Diuersitas ē relatio realis.
igit̄ idētitas est relatio realis. sequentia patz.
qz opposita sunt sub eodē genere. vt patz. iiii.
metaph. Idē autē et diuersum sunt opposita
vt p̄z. v. metaph. Sed ens rationis et ens re/
ale nō sunt sub eodem genere. ergo tc. Ad

Cōtra 5

Solutio

illud breuiter respondeo qz duplex est identi/
tas. Quedam absoluta. et ista est idem quod
rei vñtas. et opponit diuisioni. et qz p̄sequens

diuersitati nō relative sed p̄natiue. et ista idē/
titas nō est determinata generis sed trāscēdē/
tis. quia in omni genere repit. sicut etiā ipa/
diuersitas. Alia eidētitas relative. pura qua
idē relative respicit seipz. et illa nō opponit
diuersitati relative. quia relative diuersū op/
ponit diverso. et idem opponit eidem cū sine
relationes similiū nominū. Forte dicet ad Instanciā
uersariis qz quis idem et diuersum vt relati/
ua sunt non opponit relative saltem oppo/
nuntur p̄natiue. et p̄ consequētis erunt in eodē
genere. quia p̄natiue p̄tinet cū habitu ad idē
genus. Respondeo qz vt relationes sunt nō
opponunt p̄natiue nisi ratione suoz funda/
mentoz. Dato tñ qz sunt in eodem genere. ad/
huc tñ nō sequitur supradicta p̄sequētia. p̄n/
ta si relatio diuersitatis est realis. qz idētatis
sit relatio realis. quia hoc est p̄prium ipsius re/
lationis qz ipsa fm̄ p̄prium et p̄fectam ratōz
sunt generis est cōmunitas rei et rationi. hoc ē re/
alibus relationibus. et fm̄ rationē solūmō
ad aliud se habentibus. al's nulla relatio fm̄
esse posset esse relatio fm̄ rationē. cū omnis re/
latio fm̄ esse sit in p̄dicamento relationis. qd
est falsum. vt apparet de relatione dñi ad fer/
uū. Ad argumentū principale dicendū qz
quis magnitudo realis sit in diuinis. loquen/
do de magnitudine virtutis et p̄fectōz. eq̄li/
tas tamē nō est relatio realis. eo qz ratione idē/
tatis illius magnitudinis extrema illius re/
lationis vt extrema sunt. nō sunt realiter di/
stincta. vt patuit supius.

Distinctio tricesimasecunda.

Hec oritur que
b̄ltio. Postqz mḡ assignauit i di/
uinis quorūdā cōuz approfā/
tōes. hic circa pdicta mouet qdā dubitacōe.
Et diuidit i tres ptes. Quia p̄mo mouet qō
nē circa appropriatū spūscū. Secō circa ap/
propriatū filij. Tercio p̄ modū qōnis vñ isto
rū appropriatoz p̄pat alteri. Secō ibi. Pre/
terea diligēter iuēstigari. Tercia ibi. Pre/
feta diligēter notādū. Prima i duas. Nā primo
mouet hanc questionē. vt p̄ vñ filius dili/
git spūsancto. Secūdo ponit suam responsi/
onē affirmatiuā p̄tē tenēdo. ibi. Huic questi/
oni. Tūc sequit̄ illa ps. Preterea diligē/
ter iuēstigari. Et diuidit in quattuor ptes.
fm̄ qz circa appropriatū filij. iiii. mouet qōnes
Quarū p̄ma est. an pater sit sapiens sapientia

genita. Sed et filius sit sapiens sapientia genita vel in genita. Tercia an filius sit sapiens seipso. Quarta utrum una enim diuis sit sapientia. Secunda propositum incipit ibi. Post haec autem queri solet Tercia ibi. Querunt autem solet. Quartus ibi. post haec autem queri solet utrum. Quelibet istarum potest diuidi in duas partes. Nam quod magister primo questionem mouet. secundo ad questionem responderet. Et partes patet. Sed illa pars. Præterea diligenter notandum. etiam diuiditur in duas. Quia primo magister tagit questionis illius difficultatem. Secundo fatetur seno posse respondere propter questionis excessum et sublimitatem ibi. Difficile mihi est. Circa istam. xxxij. dist. quero hanc questionem

Vtrum pater diligat se spiritu sancto. Et videtur quod non. quia sicut se habet pater ad sapientiam se habet ad diligere. sed pater non sapit sapientiam genitam. Aug. viij. de trinitate. ca. viij. nec per sequens sapit filio qui est sapientia genita in diuinis. ergo pater non diligat se spiritu sancto qui est amor procedens in diuinis. In etrarium est beatissima Aug. vi. de trinitate. ca. v. ubi ait. Spiritus sanctus est caritas patris et filii. quoniam est duxit. quo genitus a gignente diligit. sed eodem amore pater diligit se quo diligit filium. Hic quatuor sunt videbatur. Prior videndum est. ut pater et filius diligent se spiritu sancto. et per hoc patet etiam ad illud quod queritur. Secundo utrum diligant nos spiritu sancto. Tercio verum pater sit sapiens sapientia genita. Quartus ut filius sit sapiens sapientia ingenita.

Quantum ad primum utrum pater et filius diligant se spiritu sancto. est aduertendum quod aliqua se diligere potest in intelligibili dupliciter. Uno modo amore mutuo. Alio modo amore reciproco. Primo modo est sensus quod pater diligat filium spiritu sancto. et secundus filius diligat patrem. Secundo modo est sensus quod pater diligit seipsum. et filius diligat seipsum spiritu sancto. Et secundum hoc ponam duas conclusiones affirmativas. Prima est quod pater diligit filium spiritu sancto. et secundus. Quia sicut ait. b. aug. vi. de trinitate. c. v. Spiritus sanctus est caritas patris et filii quo utrumque coniungit. quo genitus a gignente diligitur. P. omnis diligens alium propriamente diligit eum amore a se procedente. ut ait Hugo in quadam epistola ad sanctum Bernhardum. sed spiritu sanctus est amor procedens a patre et filio.

Et si superius patuit. ergo est. P. in eadem epistola

ait Hugo. si spiritus sanctus diceretur amor cordis tui sicut dicitur amor patris et filii. quis negare posset te spiritu sancto diligere. P. amore perfecto amatur ille in quem homo amor procedit. sed spiritu sanctus ut amor perfectus procedit a patre in filio et econverso. g. t. Sed et ratiocinio illius tenuit que datus opinio dicuntur homini propositiones esse similes fallas. Dicunt etiam Augustinus. tales propositiones retractasse in suo filio. cum in suo primo libro tractatione retractat illam. pater est sapiens sapientia genita. Motu istius opinionis poterant esse illa. Pater non est sapiens sapientia genita. ergo non est diligens amorem procedente seu producto. nec per consequens spiritu sancto. sequentia patet. Ancedens ponit argumentum. i. retractationem. t. v. de trinitate. ca. viij.

P. diligere dei et velle dei idem est quod es se dei. sed pater et filius non sunt spiritus sanctus. ergo non diligunt spiritu sancto. P. si diligenter se spiritu sancto. tunc aliquid esset in eis spiritus sanctus seu a spiritu sancto. sequitur est falsum. sequentia patet. quia ablatiuus ignorat habitudinem causalem. P. Aug. viij. de trinitate. ca. v. arguit sic. Si pater esset sapiens sapientia genita. tunc pater esset filio. sic in proprio.

Sed illa opinio est contra veritatem et contra manifestam intentionem sanctorum. ut patet per multas auctoritates per magistrorum adductas in illa dist. xxxij. Nec Augustinus. homini propositiones retractavit. quod non est modus Augustini. aliud retractare in suo simili. sed in propria forma retractat que vult retractare. P. de libro retractationum remittit ad ea que dixerat in libro de trinitate. Sed. xv. de trinitate. ca. viij. dicit haec esse falsam. Pater sapit sapientia genita. Et eodem libro ca. xix. dicit hanc esse vera. Pater diligat filium et filius patrem spiritu sancto. ergo est. Ad primum nego consequentiam. Nam propter aliam et aliam habitudinem que concordant inter sapere seu intelligere et diligere potest aliquid concedi de uno et negari de alio. Nam sapere significat motum rei ad animam. diligere vero significat motum animae ad res. ideo quis est actum amoris anima possit denominari per illud quod ab ea procedit. tamquam hoc est est actum sapientie nisi cum aliquali determinatio. Propter hoc licet hec absolute sit vera. pater diligat filium spiritu sancto quod per modum amoris procedit. non intelligit spiritum vel seipsum filio. qui per modum sapientie et intellectus procedit. quis possit concedi quod intelligit se in filio.

Ad secundum dicendum quod quis in deo esse. Ad. 2. Solutio Adi

4

2

3

4

contra opimone

2

Solutio

Adi

Ad 2

et diligere sint idem realiter. Dicit enim ratione et habitu
dine, propter quod aliquid procedit de uno quod non potest
dicitur de alio. Ad tertium dicitur quod per filium non

Ad 3 dicunt diligere spiritum tanquam forma quod sit eius
ratio et principium diligendi seu dilectionis. sed tanquam

construendo seu productu per actionem, et hoc ille ablati-

Ad 4 nus non tenet caliter. Ad quartum prout per ea quod videtur
Lectio 2 ad primum. Secunda conclusio est hec. quod per diligit se spiritum. Quia sicut se habet spiritu ad

dicere, ita se habet amor procedens ad diligere, sed per dicit se spiritu, quod diligit se amore seu spiritum.

2 Procedens amore pater diligit filium et seipsum, sed utriusque patitur diligit filium spiritum sancto, ergo et seipsum diliger spiritum sancto.

Articulus 2 **Et per hec eadem me-**
dia prout quod sit secundum ad secundum articulum, quoniam
Nam sicut pater eadem verbo quod dicit se dicit etiam
omnia alia, sic pater et filius procedunt a amore, scilicet spiritu
sancto quo diligit se: diligit etiam nos et omnia
alia a se.

Articulus 3 **Quantum ad tertium**
articulum dico, quod pater non dicit sapientiam sapientiam
genita, sed quod ad hoc prout per ea quod dicitur sunt i solu-
tione primi argumenti procedentis opinonis. Nam illo
est aliquis sapientia quod intelligit, sed per non intelligit
sapientiam genitam, scilicet filio, ergo non est sapientia sa-
pientia genita.

Articulus 4 **Quatum ad quartum**
articulum, utrum filius sit sapientia sapientia ingenita.
dico quod si per ingenitam sapientiam intelligat personam
patris, tunc illud quod pertinet post hanc dupli-
cem intellectum. Tunc quod filius sit sapientia sa-
pientia ingenita tanquam forma sua. Alium quod
sit sapientia ingenita sapientia tanquam productum suo.

Primum intellectus est falsus, quia simpliciter
simplex a sua forma differre non potest, sed filius rea-

liter differt a sapientia ingenita, scilicet a patre. Sed

secundus intellectus est vere, quod filius est productus a sapientia

ingenita, quod est sapientia sapientia ingenita, scilicet per

aliquid dicitur tale suo productum. Tercium di-

citum, quod filius est spiritus sanctus, et hoc est dupli-

cum, ergo ut sic filius spiritus sapientia ingenita

hoc est dictum quod filius habet esse et sapere

a patre, qui pater est ipsa sapientia ingenita.

Et quod doctor noster iuxta ea quod ponit in pri-

mo articulo habet ponere amorem productum

se habentem ut aliquid constitutum in divinis.

habet etiam ponere iuxta illa sua dicta et aliqua
supius posita duplice amore, scilicet amore essenti-
alem qui est communis tribus, et amore personali-
lem qui est ipse spiritus sanctus. Quoz prout
per ordinem ponit quidam doctor. Primo igit
recitabo dicta ipsius. Secundo inde ad ea.

Dicit ergo ille doctor primo quod nullus amor pro-
ducit in divinis. Quia quoniam aliqua sunt
idem secundum rem et secundum rationem, scilicet unum non attingit
per realem productionem nec reliquum, sed entia
in divinis est idem quod amor secundum rem et secundum rati-
onem, et entia non producuntur, ut pater ex determinata
natione existat, ergo nec amor. Tertius nulla rea-

litas que est in filio caput est per productionem
nisi proprietas personalis filii, et secundum modum de spiritu
santo, sed intellectus infinitus non est idem quod pro-
cessio quae sunt proprietates personales spiriti et spiritus
sancti, quod non potest catholicice procedi quod in filio sit
aliqua sapientia actualis producta; aut aliquis
amor productus in spiritu sancto. Secundo dicit Id est,
idem doctor quod in divinis non possunt ponendi duo amores
aut due sapientias, quoz unum sit entia et aliud prop-
ersonalis. Quia impossibile est ponere duas de-
tates quae una sit entia et alia personalis, sed
amor et sapientia sunt perfections, et per se non
sunt aliud quam deitas, ergo secundum. Et confirmat Lectio
Nam cum amor in divinis sit formaliter infinitus,
et sapientia formaliter sit infinita nec amor nec
sapientia poterunt multiplicari. Tertius si in divinis
ponuntur duo amores, unus entia et aliud
subsistens, aut in spiritu sancto est solus amor
subsistens sine essentiiali, aut subsistens cum
essentiiali distinctus realiter et formaliter, aut
distinctus formaliter et non realiter, aut indi-
stinctus re et ratione. Non primum, quod error est
ponere amorem entia non esse in spiritu sancto.
Nec secundum, quia tunc spiritus sanctus esse
amans duplice realitate, cuz amores illi sunt
beatifici et infiniti, ipse est per duplice realitate
atus et infinitus, et sic esset beatior prior et infini-
tior prior. Nec tertium, quod saltus formaliter est in
infinity et beatior patre. Nec quartum, quia
amor entia non est subsistens, nec productus
nisi proprius unius personae, quoz oppositum verius
caret de alio amore si daretur et per consequens
non possent esse in distincti re et ratione. Sed Lectio
quod ille ad modum Solye gladium proprium reolu-

defert ad certamen quo poterit pro sterni, ido-
minus opinionibus et multorum sanctorum aucti-
bus quibus in divinis asserta tam sapientia quam
amor entia, ac etiam sapientia et amor persona-
lis, nectione sapientia genita et ingenita et amo-

productus et improductus. soli adducuntur contra eum propria sua dicta que ille doctor ponit in eadem ratione. in qua ex intinctione format ratones supradictas. Dicit enim quod in deo sint due species. Una quidem formalis. que est communis tribus. et est perfectio simpliciter. et non est aliud quam deitas per se sibi sunt opera in specie ratione apta et nuda. Alia est sapientia obiectiva quod non est perfectio simpliciter. sed est ipsum verbum claudens in se distinctionem cum proprietate indistincta ab ea. Et similiter dicit quod est duplex amor. Unus quidem formalis qui est perfectio simpliciter. Alius vero personalis. qui non est aliud quam spiritus amans seu vinculum. et hoc vel nexus. Et quia illa dicta claret tradicunt divisionibus ductis altera doctrina ratione. et quatuor rationibus quas ex dictis illius doctoris adduxi. immo quasi per singula verba rationes ille possunt duci altera ultima sua dicta. et dicta altera rationes. igitur non tenerer rendere ad eas. gratia tamen exercitij ad eas. Ad primum ergo dico ad minus quod quis entia divina sit idem quod amor productus qui est spiritualis realiter. dicitur tamen ratione. quod cum persona in sua formaliter ratione formaliter includatur proprietatem quam formaliter non includit essentia sua formaliter ratione. paterque dicit ratione. et per sequentes minor illa est simpliciter falsa. Nam et quoque inclusum differat ratione ab eodem includitur differat ratione. sed personalis proprietas quod includit in divina persona differat ratio et a divina entia cum entia secundum suam formaliter rationem sit ad se et proprietas relativa sit ad alium. ergo persona pura amor producitur seu spiritualis includens taliter proprietatem ad minus secundum rationem differat a divina entia. cuius oppositum dicebatur predicatio minori. Ad secundum dicendum quod quis entia filio coiceat et sola proprietas producat. non illa est vera et totus filius est genitus et productus. et per sequentes sapientia personaliter sumpta potest dici genita. et eodem modo de amore et spiritu nostro. Ad primum rationem alterius sic positio nis dicendum quod huius amor personalis non sit aliud realiter quam deitas sicut nec ipsa persona. tamen sicut persona potest dici producta ratione proprietatis quam formaliter includit que vere est producta. sic triplex amor. Ad tertium dicendum quod amor personalis de quo nos loquimur est eo modo infinitus quo quelibet divina persona est infinita puta infinitate diuine essentiae. et sicut non obstante quod persona filii vel spiritualis est infinita tamen est producta. sic et talis amor est productus quod sit infinitus. et per sequentes rationem differens ab amore entitatis. scilicet ut

*sic poterit multiplicari. Ad scdm dicendū Ad 2
q̄ vterq; amor est in sp̄us sancto indistinct⁹ rea-
liter. distinctus tñ fm̄ rōem, vt supius dixi.*

Ad argumentū pncipale dicendū q̄ nō est simile qđ in maiori sumit p̄ simili de sapere et diligere. quia s̄m dicta sanctoꝝ sapere in diuis tñmodo sumit essentialiter. Propter hoc dicit Aug. vii. de trini.ca. v. q̄ si pater esset sapiens sapientia genita. cū sapere sit idēz quod cē pater esset filio. sed diligere non solum sumit essentialiter. verūtia notionaliter. q̄ t̄c.

Pistinctio tricesimatercia.

Postquam magis a distinctione scda vloqz huc tractauit de
eentia divisa. psonis. ac proprietatibus. h insistit
eoꝝ ad iniuice operationibꝫ. Et dividit i duas
ptes. Quia pmo operat proprietates ad psonas
et ad eentiam. inquirendo eoꝝ ab iniuice dñti/
am. Scdo pscile compat psonas ad eentiam.
dist. xxxij. ibi. Predictus est adiiciendū. Pri-
ma i duas. Nā pmo hic ponit veritatis deter-
minatioꝫ. Scdo tria argumentatioꝫ. ibi. Hoc
autem negat. Prima i duas. Nā pmo magis ori-
dit proprietatem psonale esse idē realiter diuine p-
sonae. Secundo ostendit eandē proprietatem esse
idē realiter diuine essentie. ibi. Q, em ppues-
tas. Sequitur illa ps. Hoc autem negat. Et
divide in duas ptas. Nā primo arguit hā
dicta veritatem ratione. Scdo auctoritate. ibi.
Ueritutē nondū r̄c. Prima in duas. Nā pri-
mo arguit ex dictis quorūdā doctoz. Scdo ex
dictis hereticoz. ibi. Leterz hereticoz. Pri-
ma in duas. Nam prim oponit Hilberti por-
retani argutionē. Secundo magis interponit
suā respositionem. ibi. Lor doctrinia nouis.

Sequit illa ps. Tetez hereticorum. Et diuidit i trea ptes. Nam pmo mgr i argumetis hereticorum assisteret eis fraudulentiā i calliditate. Secundū rindet eoz argumentis iuxta catholicā iustitatem. Tercio ostendit ex scriptis eius oris qndā iatigibile difficultate. Secunda ibi. qdū audacie. Tertia ibi. Sz forte qres. Sequitur illa ps. Ut rutum nodū. Et diuidit i duas fm qdū pdictā. Vtitate arguit p duas auctes. Secunda ibi. Itēz illibz illaz diuidit i duas. Quia pmo p aucte opponit Secundo solvit. et ptes patet. Lurca ista. xxiiii. dist. quero.

VTrū pprietas relativa i dñis realiter
differat ab essentia. Et videtur q
sic qz que dñs differat à dñitate dñs

entitatis. et p̄p̄ realis. s̄z p̄p̄etas et c̄ntia in diuis d̄m̄ qdditatue. cū sint diuersoz genz. ḡ tc̄. Cōtra. cū summa simplicitate nul laten̄ pot eē realis d̄m̄ i codē supposito. s̄z p̄sona diuia ut h̄ p̄; ēq̄ simplex sic c̄ntia. et p̄s̄ est summe simplex. ḡ p̄sona d̄stat ex c̄ntia diuia et p̄p̄etas. ḡ p̄p̄etas et c̄ntia nul lo mō poterit realiter differre. Hic sūt q̄ttu or vidēta. Pr̄o de eo qd̄ q̄n̄ q̄nt. Sc̄do vtr̄ p̄p̄etas relatiua realiter differat a p̄sona diuia. Tercio vtr̄ p̄p̄etas diuine sint c̄ntia et p̄sonis. Quarto vtr̄ nō obstante q̄ p̄p̄etas diuine differat ab c̄ntia diuia sola ratione possimus saluare et p̄p̄etas inter se realiter differant. et p̄sonas faciant realiter differre.

Articls 1 Quātūz ad prīmuз

Lōcōlo 1 vtr̄ p̄p̄etas relatiua i diuinis realiter differat ab c̄ntia. sic procedaz. Ponā em̄ duas p̄clu s̄iones quas reputo veriores. et dicitis sancto rum magis cōformes et recitabo opositaruz opiniōnū motina. et respōdebo ad ea. Pr̄ima p̄clusio erit affirmativa. Sc̄da erit nega tiva. Pr̄ima p̄clusio est. q̄ p̄p̄etas relatiua a diuia c̄ntia differt b̄m ratione qdditati uā. Quia rationes formaliter includētes talia que p̄tradictorie mutuo se excludunt necessario differit. sed rationes diuine c̄ntie et p̄p̄etas relatiue sunt h̄moi. ergo tc̄. Maior patet. p̄b̄ minorē. quia ratio diuine et essentie includit esse ad se et nō ad aliud. sed ratio relatiue p̄p̄etas includit eē ad aliud et non eē ad se. P̄. fundamentū differt ratione ab eo cui est fundamentū. quia alia est ratio fūdātis. et alia fundati. sed diuina c̄ntia est fundamentū omnīū proprietatū relatiuaz. ergo tc̄. 3 P̄. qūq̄ sic se habent q̄ b̄m nostrū modū intelligendi vñ alterz p̄supponit illa necessaria differt ratione. quia alia est ratio p̄supponit. et alia p̄suppositi. nūq̄ em̄ idēz b̄m ean tem rationē sumptum p̄supponit seip̄m. sed b̄m nostrū modū intelligēti p̄p̄etas relatiua p̄supponit c̄ntiam. ergo tc̄. Sed cōtra istā p̄clusione est quida doctor qui circa istā xxvij. distinctione dicit. q̄ relatio in diuinis non solum nō differt ab essentia realiter et formaliter. sed nec b̄m rationez differt ab ea. Et istud hic nō probat. quia dicit se hoc probat sed distinctōe. i. q. i. articulo. q. surscripti. vbi cum ipsum ex int̄tione perlegerē. non inueni ad istud suum p̄positū nisi hanc p̄sequen-

tiam. Si relatio in diuinis ratione differt ab c̄ntia. tunc p̄sona diuina aliquo modo es set cōposita et nō om̄ino simplex. Et ex dictis suis pot probari. p̄ntia. et falsitas p̄sequens.

Probab̄ p̄ntia sic. Cui oſtructio d̄m̄ra p̄b̄atione ipm̄ ſtitutū est 2 p̄positū ſalē fm̄ ſom̄. p̄ntia. q̄r trālitus in idētitatē alicui nō tollit cōpoſitionē illius generis fm̄ q̄ trālit. putatis trāſit realiter tollit compositio realis. si formaliter tollit cōpositio formalis. Si ergo relatio trāſit fm̄ eē ſe ſim̄ rem. et manet 2 d̄ſtincta c̄ntie fm̄ rationē. igitur ex tali trālitu non tollitur omnis compositio. q̄r manet p̄positio fm̄ rationē. Fallitatem p̄ntis poſsumus p̄bare q̄ modis. Pr̄imo ſic. Qui dicit omne nihil excipit. sed determinatio p̄ciliū extra deū. in ni. t̄fī. cathe. c. ſirmiter credimus. dicit ſimplex om̄ino. ergo nullus modus compositio nis nec realis nec formalis nec rationis p̄nē dūs ēē deo. Sc̄do ſic. Q̄ p̄fectio ſimpli i ſummo ponēda est i deo. ſed ſimplicitas ē p̄fectio ſimpli. q̄r in vnoquoq̄ melius ē ſimpli p̄q̄ non simplex. ergo infinita ſimplicity erit in qualibet diuina p̄sona. ſed non eset ibi ſumma vel infinita ſimplicity ſi eſſet aliqua compositio rei vel rationis. Tercio ſic. vbi ūtūq̄ est compositio conceptū ibi alter cōceptuū ſe p̄ficiabilis p̄ alterz tanḡ ſe ſu p̄ſectiōnē. vt conceptus analis p̄ conceptu rōnalis. et vniuersaliter vbiq̄ ūtūq̄ ſe p̄positio ibi vñ ſe p̄ponibiliū ſe i p̄tētu ad alterz. et q̄r potentia impfectionē dicit. ḡ vbi ē ſe p̄positio fm̄ rationē ibi eſſet impfectionē illius generis. et p̄ ūtūq̄ ſe talis compositio in p̄sona diuina que ē p̄fectissima ponit nō potest. Quarto ſic. de 4 us eſſet quo maius vel melius cogitari nō po test. b̄m Anſel. prosologion ca. ii. Sed deus cogitatur melior ſi cogitatur om̄ino simplex re ratione. quia vt ſic magis attribuit ſibi p̄fectio ſimplicity in ſummo q̄ ſi cogitatur simplex re cōpositus vero ratione. Quin to ſic. Anſelmus de incarnatione verbi. ca. v. ſait. Si eſſet aliquid quod nec actu nec intellectu dissolui poſſet. maius eſſet q̄ quod in intellectu dissolubile eſſet. itaq̄ ſi omne compositum ſalēm cogitatione dissolui poſſet. qui dicit deum eſſe compositu dicit aliquid maius deo ſe poſſe intelligere. trālit ergo eius intellectus vltra deū. quod nullū poſſet facere in intellectus. Et p̄ hanc auctoritate p̄cludit ille doctor dicens. q̄r hec auctoritas ad apatatione non indiget. cum p̄positum continet euide ter. H̄z istā opinōz reputo valde diuina Lōta th reolū.

Dist.

XXXIII

1. **z**dissimilē averitate et ad dictis sc̄tōz. Quia si relatio diuina nec re nec ratione distingueretur ab entia. tūc nō magis maneret in diuis generis relationis q̄z quantitatis vel qualitatis. et sic de alijs. & sequēs ē falsus. et exp̄s p̄tra bo etum in li. de trini. p̄bo & sequētiam. qz p̄toto cetera pdicamēta a relato e nō numerat̄ sube s̄ diuinis. qz si diuina entia pfectio diffiniret ratio illa comp̄hēderet omne absolutū i diuini. et ideo realiter absoluta i diuini transiret i diuina essentiā fīm rem et fīm rationē. Si igitur relatio transiret fīm rem et fīm rationē non appareret quomō magis genus relatōis maneret i diuini qz genit̄ absoluoz. **P.** si partētis et filiatio i diuini trāsiret i diuina substātia fīm rē et fīm rationē sicut cetera absoluta tūc esse patrē vel esse filiū dicereb̄ fīm subam. sicut esse magnū vel esse sapientē. quod tamē exp̄esse negat Aug. q. de trini. c. v. Itēz. v. de trini. ca. l. ait. qz deus est sine quantitate manus et sine qualitate bonus. nūqz tñ inuenitur qz sit sine relatione pater. Ex his igit̄ et multis & similibus apte colligis. qz relatio manet in diuinis essentiā cōdistincta magis qz cetera absoluta. sed nō manet fīm rez. vt tu etiam dicas. ergo manebit fīm rationē. Ad rationē i trāriuz dico qz si loqueris de simplicitate reali. tūc nego & sequētia. Si autē loquaris de simplicitate relatōis. ita qz hoc solum dicat omnino simplex qd̄ tñmodo est & ceptib⁹ le vnica rōne. tūc & cedo & nō. sed nego falsitatē & nō. qz diuina psona p̄t & cipi ut substantia verissima ratione entia. et vt sic & cipi ad se. et potest & cipi ut verissimum relatiū ratione relationis qua cēdit ad aliud. vt sic cōcipit ad aliud tñ ad se. ratione quoqz & ceptum eidē psonae competit due rationes formularer & distincte. fīm aliquid et ad aliqd sui. puita fīm entia et relatōz. Ad pbatōz p̄ma dicēdū. qz diligēter attēdēdo & bā illi⁹ decretalis tñ illō simplex oīno qd̄ tu assumis de psona decretalis exprimit de essentia diuina. Ista nā qz sūt & bā ad līram illius decretalis. firmiter credimus & simpli cōfitemur qz vnus ē solus verus deus. etern⁹. immens⁹ & in cōmutabil⁹. op̄tēs. ineffabil⁹ & incomphēsibil⁹. p̄t & fili⁹ & spūsc̄is. tres qdē psonae s̄vna entia s̄ba sive natura simplex oīno. Et iō decretal⁹ quā adducit nō est & tra me. quia de plano concedo qz diuina entia. substantia sive natura est simplex et indistincta re et ratione. qz uis relatio diuina sit ab essentia distincta ratione. Ad sedam dicendū. qz simplicitas in summo est p̄p̄edā in

deo inēctum tollit omnē diuersitatē rez realē compositionē facientiū. qz vt sic dicit pfectio nem. nō autē inēctum tollit distinctionē ratio nū. talis em̄ simplicitas est impossibilis i diuini. quia ad ipsā sequit̄ p̄fusio psonarum. Nā si paternitas i diuini esset oīno indistincta re et ratione ab entia. tūc nō magis sibi p̄p̄teret oppositio ad filiationem qz ipsi essentie. et p̄ sequens nō magis distinguere patrē a filio qz ipsa essentia. ppter quod omnes diuine psonae cōtentur indistincte. cū ratione cōtentur nullā habeant distinctionē. Etiam minor cum sua p̄batione possit negari. qz tota sp̄era actiūoz et passiuoz hoc vniuersalit videm⁹ qz quanto res est cōpositior rāto est pfectioz. et quanto ē simplicior rāto imperfectioz. quod p̄t p̄cedēdo a simplici elemēto usqz ad corpus mixtum. a mixto ad vegetatiūz. a vegetatiū ad sensitū. a sensitū ad intellectū. pura ad hominē. qui tā ex pte forme qz etiam ex pte ināterie videt esse & positioz. cū forma sua plures requirat pōtērias et in materia sua sunt plures dispositioz et organa. **Ad 3** Ad terciā dicēdū qz maior sic vñ sumpta nō ē vera. qz qn̄ talium & ceptuum est p̄nctio quib⁹ ex pte rei nul la respondet realis distinctionē. tūc nec vñus p̄prie p̄ficit p̄ alterz. nec vñus est in potentia ad alterum. potentialitas em̄ vñus & ceptus ad alterum p̄supponit ex parte rei aliquā potentialitatē. quā totaliter negamus in diuini. Et ideo distinctionē rationū quā ponimus in diuinis nullā penitus ibi arguit imperfectioz. **Ad 4** Ad quāta nego minorē cuz sua p̄batioē. maxime loquēdo te tali & positioz rationēs. cui nullo mō ex pte rei corādet cōpositō. Ad quintā dicēdū qz illa & bā Ansel. possit intellegi de compōe sube cū accidētib⁹ sepabilib⁹. et de compōe eiusdē sube cū accidētib⁹ inseparabilib⁹. qz p̄ma dicunt dissolubilia actu. pura sortes et albedo. alia hō dicunt dissolubilia cogitationē et intellectu. sic com⁹ et migredo. cign⁹ et albedo. vel hō et visibile. vñ corp⁹ & pdicamento sube. et tria dimensio quantitatis. et qd̄ oīlo rum dissolutio p̄supponit realē cōpositōem. ideo maius et melius est quod isto modo nec actu nec cogitatione dissolubile est. Talis autē dissolutio locum in diuini nō habet. **S 3** conclusio negativa quaz promisi est illa qz p̄ prietas relationē i diuini nō differt realiter a diuina entia. Et p̄ illa & clusio possit esse qz omnia quib⁹ pdictus doctor nūt̄ improbare distinctionē rationis i diuini. **P.** si relatio i diuini et essentia differet realiter. tūc hec

Ad 2

Lōclo 2

- 5 ñdicatio eët falsa. pater est eëntia. quaz tñ. b.
Aug. sepius ponit. viij. de trini. Pater etiä fal-
sitas eiusdë ñntis p cundë. xv. de trini. ca. viij.
vbi ait. Simplex hatens èome illud qd hz.
sed fm eundë Aug. psona diuina èque sim-
plex sicut eëntia. Lòsequentiâ pbo. qr ps non
ñdical d' toto. sed eëntia eset ps realis ipsius
psone. qr psona complectetur duas res disti-
3 cras. puta eëntia z relatione. P. fm Ansel.
in diuis omnia sunt idë vbi nò obuiat relatio-
nis oppositio. sed inter nullâ diuina relatõez
4 z eëntia è oppositio. g. zc. P. omne qd c. aut
est creatura aut creatrix eëntia. sed relatio di-
uina nò est creature. g. nò poterit realis differ-
5 rea diuina natura q est creatrix eëntia. P.
dicit. x. metaph. Omne ad omne aut idë aut di-
uersi. igrelatio diuina aut est idë qd eëntia
diuina. z sic habet ppositu. aut diuersa ab ea
6 z tñccio erit creatura. P. impossibile est
esse realis d'ntia inter ea que de seuicë ñdicâ-
tur i abstracto. sed relatio diuina z eëntia sùt
hmoi. qr sancti cõiter cedunt illa. paternitas
i diuina est diuina eëntia. z ecouerso eëntia di-
uina est paternitas diuina. g. pprietas relati-
ua nò differt a diuina eëntia. Sed p. trianu-
lissimus quida tenetes arguit sic. Eadex res
i diuis nò poterit esse pncipiuz oppositor. sed
vnitas z distinctio sunt opposita. z eëntia est
ca seu pncipiuz vnitatis. z relatio distinctiois.
qr fm Boetiù eëntia ñtinet vnitat. z relatio
2 multiplicat trinitat. P. impossibile est p
eadë realitatequa aliqua pueniut realiter dis-
ferat realiter. qr opposita nò pnt puenire aliq-
bus fm idë z rône eiusdë. s. p. z filius ab in-
uicë realiter differt realitate paternitatis z fi-
liationis. z pueniut realiter realitate sui fuda-
menti. puta realitate diuine eëntie. g. realitas
relationis diuine est alia a realitate eëntie. et p
7 rôns realiter d'nt relatio et eëntia. P. sicut
se habet modus eëndi p se z modus eëndi in
alio ad ea i quibus fundant. sic modus essendi
ad aliud se habet ad illud i quo fundat. sed mo-
dus eëndi p se z modus eëndi i alio differt
ab illis i quibus fundat. qr pnt etiä ab ipsis se
pari. sicut p. i humanitate xpi q nò existit p
se. z quâtitate panis in sacramento altaris que
nò est in alio. g. relatio q est modus eëndi ad
aliud s. differt realiter a suo fudameto. P.
illa quoq. quo dicitur è vera res et vnu inuenit
sine alio. illa nò sunt vna res. et p. rôns differt
realiter. sed eëntia diuina è vera res. et pñritas
diuina cu sit realis relatio est vera res. z eëntia
inuenit i filio i quo nò paternitas. Si. n. pa-

ternitas eët i filio. tñc filius eët p. Si aut ei-
sentia diuina nò eset in filio. filius nò eët te-
us. g. paternitas z eëntia differt realis. Et co-
dêm arguit de alijs omnibz relatõibus diu-
nis. P. quoq. eët realiter d'nt illa nccio dif-
fert realiter. sed eët ad se qd est eët diuine essen-
tiae. z eët ad aliud qd è esse diuine relatõibus d'nt
realiter. ergo eëntia z relatio d'nt realit. P. 6
expositorio syllogismo arguit sic. Hec eëntia
è hec pñritis nullo mō realis dñs ab ea. hec
eëntia est hec filiatio nullo mō realiter dñs
ab ea. ergo hec filiatio è hec pñritis nullo mō
realiter dñs ab ea. Inclusio est falsa. ergo aliq
pnmissaz. z qua rône vna è falsa eadë ratione
z reliq. erit falsa. P. de his q sunt reali idæ. 7
nò pnt verificari tradictoria pdicata. sed eët
cõcivable verificat eëntia. nò eët cõcivable
rificat eëntia z relatio. ergo eëntia z relatio
nò erit realiter idæ. P. q vni z eidez nume-
ro sunt eadë inter se. sunt eadë ad minus illo
mō quo sunt eadë illi eidê numero. g. si pater-
nitas z filiatio sunt realiter idë eëntie. sic eëntie
realiter idë inter se. z p. rôns pater z filius nul-
lo mō eënt realiter distincti. cu pñritate z fili-
atione tñmodo distinguant. P. sicut rela-
tio fm ratione se hz modo rônis ad suu fuda-
mentum. sic se habet relatio realis mō reali ad
suu fundametu. sed nò pot esse relatio fmra-
tione qn differat rône a suo fudameto. ergo nò
poterit eët relatio realis qn differat fm re sue
realiter a suo fudameto. P. qñcuz aliquo 10
pueniut realiter i aliquo tñc non pnt differe
realiter inter se nisi p ca q addit sup illud i q
realiter sunt idæ. z p. rôns nò pnt hre maiore
d'ntia inter se qz sit dñna illius addit ab illo
i quo realiter pueniut. Sed pater z filius pue-
niut realis i diuina eëntia. z sola pñritate z filia-
tione addit sup ca p quas etiä tñmodo dif-
fert inter se. ergo si pñritas tñmodo ab eëntia
nò d'nt realiter. nec p. z filius p eas pote-
runt realiter differe. P. q sunt eadë realiter 11
vno plificato plurificat z reliqu. sed relatio-
nes diuine plurificat tñc eëntia. ergo zc. P. 12
quoq. è distincta vnitatis eoq. est distincta enti-
tas sine realitas. sed relatõis diuine alia enti-
tas qz eëntie. ergo z alia realitas. Maior p.
qz ens z vnu puerum. P. si relatio nò dif-
fert realis a fudameto. tñc nullum eët relatiu-
m. eët. sed omne relatiu eët relatiu fm dici.
falsitas pñt p. i pdicametis. ñntia etiä p.
qr illud è relatiu fm dici qd nò est in pdica-
meto relatõis. P. si relatio diuina nò dif-
fert ab eëntia. tñc nec psona diuina possit 14

differre ab eentia. Sequentia p. q. persona nihil includit nisi relationem et eentiam. Sed probat fallitas omnis tripli. Primo sic Quia quod sunt idem realiter quicquid assumptum in unitate unius etiam assumptum in unitate alterius. sed humanitas domini nostri Iesu Christi est assumpta in unitate personae. et non in unitate naturae. ergo. Secundo sic. quod persona generat et generatur. sed eentia nec generat nec generatur. Tercio sic. quod persona resert. sed eentia non resert. P. quod realiter idem illud quod realiter pertinet vni realiter pertinet alteri. sed relatio in diversis realiter distinguit. eentia non non distinguit. quod non sunt realiter idem.

Ista ultima ratione magis facit sensus sequitur. Et propter hanc rationem et similares quas forte nondum vidit distingue, aut magis ex verbis. b. Hilarii. quod illud non attingit nec tenet. verborum significatio rei ipsius natura sumit. Et subdit. Nihil in sensu labes est in intelligentia stuporum. Unus ego fateor: predictas rationes esse difficiles. Quia tamen sancti doctores quasi universaliter et spaliter Hilarius. Augustinus. Boethius. et etiam magister in Ira. sunt prima opinione. ideo non solum opinio doctorum meorum allegetur. sed etiam sequitur catholicorum fidei. propter determinatioem vestrum. quod in conclusione tenebo. et predictarum rationum dissoluendum atque proponam. Determinatio autem canticum extra dominum. tri. et fi. catho. ca. damnatus. quantum ad istam materiam sic ait. Nos autem sacro approbatum canticum credimus et sistemur cum Petro. quod una quedam res est incomprehensibilis quidem et ineffabilis. que veraciter est pater et filius et spousus. tres simul personae. ac singulatim quelibet earundem. et idem in deo solummodo trinitas et non quaternitas. quod quelibet trius personarum est illa res. vicis substantia. eentia seu natura divina. Et i. subdit. Licit igitur alius sit pater. alius filius. alius spousus. non tamen alius. sed illud quod est pater est filius et spousus. omnino idem. Istud ultimum verbum non potest glossari in nostris opinionibus. nisi glosa corrumperetur. Nam si spousus est omnino idem ei quod est pater. in diuinis eentia. tunc nihil potest esse in spousante quod differat realiter a diuina essentia. P. omne quod est. aut est subiectum. aut accidentes. aut creator virtus. sicut etiam Alphorabius in libro de ortu scientiarum. sed relatio diuina non potest esse accidentes. cum nullum accidentem sit in deo. nec substantia creata. quod tunc persona per ipsas constituta esset creatura. necessario igitur dabis quod sit ipse creator. et per sequens differenter potest realiter a creatrice eentia. P. in quaquam persona sunt distinctiores. illa necessario est posita. sed in genere

sona divina est eentia divina et relatio. igitur si differret realiter. quelibet divina persona est composta. quod repugnat vere phis. ac etiam catholice veritati.

P. quicquid est alia entitas a divina eentia hoc est alia bonitas. cum ens et bonum pertinet. igitur si divina relatio differret ab eentia realiter. tunc in divinis est alia bonitas a bonitate deitatis. et per consequens persona plus habet de bonitate quam eentia. et persona patris plures habent bonitates quam et cetera persona. cum plures pertineant relationes. quod omnia sunt erronea. ergo erronea videtur ea que ponit predicta opinio ex quibus sequitur illa.

Solutio.
Pro quibus eidem rei sunt etiam compotae non possunt attribui opposita. tamen sicut in aliis etiam rationibus

Ad 1

compotio nihil obstat eidem rei competere opposita predicta. Hoc enim videtur etiam in creaturis. Nam ultima superficies corporis locatis realiter eadem existentes per compositionem ad corpus circa quod est vere est locus. et per compositionem ad corpus in quo est non est locus. quod est locus locati quod non est locus locatis. et ita est superficies locati. Sic eadem res que est paternitas compata ad diuinam essentiam non est principium distinctionis. quod cum relatione per se et sicut non distinguat nec distinguatur nisi a suo opposito. ad diuinam autem eentiam paternitas nullum habet oppositionem. ergo compata ad eentiam ab ipsa non distinguitur. sed per realiter situum in ipsam sibi realiter identificatur. et per consequens ut sic non distinguatur sed vnit diuinam personam. cum omnes sint unum in diuina eentia. Et item tamen paternitas compata ad filiationem cui oppositio relativa realiter opponit. distinguuntur personae patris cuius est proprietas realiter a filio cuius proprietas est filiatione. sicut et ipsa realiter distinguuntur a filiatione cui realiter opponit. Ad 2 secundum dicendum quod opposita sunt competitore eidem ratione eiusdem realitatis. aliter tam et aliter compete. sicut patitur de loco et superficie. In multis etiam alijs possent cui esset cure similia inueniri ad illud propositum declarandum. Idem nam motus realiter compatus ad agem. puta consideratus ut predictus ab agente est actio et non passio. et idem numero motus compatus ad patientem. est passio et non actio. Ad tertium dicendum quod isti modi cum sint diversorum generum non sunt ad invenientem compitentes. nec potest aliquid eidem ratione per hanc de uno per similitudinem representare in alio. ut tam est per se et ceteri alio differant realiter ab his quorum sunt modi. magis videtur spectare ad tertium librum quod ad ipsum. igitur usque ibi differunt homines discussiones. Ad quartum dicendum quod maior

Ad 3

Ad 4

Instantia
Soritio

Itō est vera. q̄ sortes ē vera res. et hō inuenit
sine sorte. q̄ inuenit in platone. et tñ hō iſor-
tenō est alia res a sorte. Forē dices q̄ non
est idē hō in sorte et platone. Rñdeo q̄ sup
posito q̄ vnitatis specifica esset vnitatis realis ut
quidā dicūt. tūc oportet q̄ eadē entitas rea-
lis ēt̄ in sorte et platone q̄ esset vtriqz eadem.
et tamē in platone ēt̄ sine sorte. et in sorte sine
platone. Uel supposita opinione. puta q̄ qd̄
ditas oīm hōim esset vna idea separata. tūc for-
tes non diceret aliam rem ab illa idea. q̄ tūc
sortes nō esset homo si realiter differret ab il-
la humana quidditate. et tamē illa eadē qd̄
ditas inueniret in platone sine sorte. q̄ sortes
realiter differret a platone. Sic quis cēntia
diuina sit vera res. et paternitas sit vera res.
et essentia sit in filio in quo nō dicit esse pater-
nitas. ex hoc nō sequit nec cōuncit inter pa-
ternitatē et essentia realis differētia. quis con-
uincat quedā incovertētia. Sed fallacia con-
sequētis esset si diceret. Ista nō sunt adequa-
te et uerribiliter idē. ergo nō sunt realiter idē

Ad 5 Ad quintū nego minorē. q̄ esse relatiōnis
nō est esse nūlī inq̄tum est ad esse. Et quia in
compatione ad cēntiam relatio nō adest. cuz
nō habeat realē ordinē oppositiōis ad ipsaz.
ergo ut sic ipsum adesse transit in ipm esse di-
uine cēntie. compatione autē ad oppositum
ipsa relatio adest. et ut sic ipsa adesse distin-
guitur et multiplicātur. et ideo in diuinis est
vnicū esse totius trinitatis. licet ibi sint plu-
ra adesse. que tamē adesse nō ponūt numerū
cu illo vnico esse eo q̄ transcat in ipm. Ad
sextū dicendū q̄ sicut supius pbauī disti-
ctōe. xxi. q. q. articulo. i. p̄ expōsitorū syllogis-
mū nihil concludit necessariū qn̄ mediū ex-
cedit et inadquate se habet cu extremis. et q̄
cēntia diuina excedit paternitatē que est idē
filiatiōi. a qua differt ipsa paternitas. iō rc.

Un p̄ eandes formā pōt pbari q̄ pater sit
filius p̄ duas p̄missas verissimas. quarū op-
positū dicere est heretic. ut patet in decretali
supius allegata. Dicā em sic. Hec cēntia est
hic pater. hec essentia est hic filius. ergo hic fi-
lius est hic pater. Lū igit̄ conclusio falsa sit.
et nullū peccatū sit in materia p̄missarū. ergo
peccatū est in forma syllogismi expōsitorij. cu-
ius forma consistit in hoc q̄ mediū sit hoc ali-
quid signatū. et tunc necesse est extrema cōu-
ngi. ut dicit in libro prior. illud autē quod ex-
cedit respectu excessi nō est hoc aliquid sed q̄
si quale quid. id est quid cōmune. Ad septi-
mū dicendū q̄ p̄tradictoria p̄dicata p̄sit veri-

ficari de eodē fm̄ alia et aliaz compationē.
Posset etiā dici q̄ cēntia vt est idē p̄prietati
relatiōne nō est cōmunicabilis. cēntia em vt cō-
municata p̄ modū generatiōis est in filio. etē
idē realiter cu filiatione. et vt sic puta vt cōmu-
nicata p̄ generationē est i solo filio. et in nulla
alia plōna. eadē cēntia vt p̄ spirationē cōmu-
nicata. est idē spiratiōni passiue. et vt sic est in
solo sp̄sancto. vt autē est fontana deitas siue
ratio v̄lis diuine pullulationis. sic est in pa-
tre. et est idē paternitatē. et vt sic non est i alia
alia plōna. Posset etiā dici q̄ cōmunicabi-
le et incommunicabile p̄nt ec idē realiter nō ad-
equate. ut supius patuit i exemplis introdu-
ctis. Ad octauū dicendū q̄ p̄nitas et filia-
tio sicut sunt idē realr i diuina cēntia re absolu-
ta. sic etiā re absoluta sunt idē inter se. nō tñ p̄
pter h̄ sequit q̄ sint idē inter se relata. Ad Ad 9
nonū dōm q̄ nō ē sile. q̄ nō optet sp̄ dareñ
ta distinctionē re quantā dām i rōe siue in
actib⁹ rōis. Ad decimū dōm q̄ maior p̄n̄ Ad 10
ēvera et p̄t̄ falsa. Est em̄ vera i hoc q̄ ait. qn̄
aliqui sunt idē alicui realr tūc non p̄nt differre
nisi p̄ ea q̄ addūt sup illud. sed ē falsa i hoc q̄
adiugit q̄ nō possit ēt̄ maior dōm̄ia coꝝ inter
se q̄ sit dōm̄ia illi addūt ab illo in q̄ p̄ueniunt
illud adiunctū nō ē vez nisi sit tal ordō et coꝝ-
patio illoꝝ q̄ addūt ad aliud in q̄ p̄ueniunt. q̄
lis ē ordō et compatio illoꝝ inter se. Sic em̄
nō esti p̄posito. q̄ p̄nitas ad filiatōe habet
ordinē realē et compat̄ ad ipsam sicut ad suū
oppositū. sed nec p̄nitas nec filiatōe habet
ordinē realē nec opponit ei. Ad Ad 11
xi. dōm. q̄ maior nō est vera i his. que quis
sint idē realiter. tñ nō se habet adiunctū adeq-
ue. dato em̄ q̄ ēt̄ idea platonis p̄ticularia m̄
uplicant et non idea. et tñ quodlibet p̄ticulari-
um esset realiter idē illi idee. sic in p̄posito.

Ad. xii. nego minorē. q̄ entitas relatiōnis Ad 12
vt compat̄ ad cēntiam nō fundat aliam vni-
tateab vnitate cēntie. Ad. xiii. nego p̄ntia Ad 13
Ad p̄bationē dōm q̄ relatiōnū pm̄ ēt̄ nō ope-
tet q̄ fm̄ setōu si i p̄dicātōrō relatiōi. q̄ fm̄
plicat fūdamētū qd̄ nō ē alten⁹ pdicātē.

Ad. xiv. nego falsitatē p̄ntia. Ad p̄mā p̄ Ad 14
bationē dōm hūanitas xpi nō est assumpta i
vnitatem plōnae verbī. sic q̄ idēcīe trāscat in p̄/
sonā verbī. q̄ sic nō maneret creatura. sed p̄/
tato dicit assumpta in vnitatē plōnae. q̄ suspe-
rat a plōnae verbī. et nō habet p̄priam plōnal-
itatē. sed q̄ p̄priam retinet naturā. ideo nō di-
cit assum in vnitatē nature. Ad. x. patut si
p̄ius dist. v. cum illam materiā trāscam. Ad

Ad 15

*sq. ddm. q. psona refert. qz includit relatorem
in comparatione ad oppositum. eentia autem non re-
fert. qz quis dicat candem entitatem quaz dicit
psona. non tamen dicit ea sed candem comparationem.
Ad. xv. p. 3 p. ea q. dicta sunt ad pm. Igitur
riones ille mune includunt.*

Articls 2

Quantus ad secundum

- du articulum. verum proprietas relativa differ-
rat realiter a psona diuina. dico q. relatio seu
proprietas diuina non differt realiter a psona
diuina. Quia proprietas relativa habet a pso-
na diuina. sed psona diuina non differt ab eo
quod hz. cu sit simplex omnino. et simplex ha-
bens esse illud quod habet. ut ait Aug. xv.
de trini. ca. viij. g. tc. P. proprietates relative
non differt realiter a diuina entia. ergo nec a
psonis quas constitutum. Ancedes p. in articulo
precedenti. probatio continetur. qz totum constitutum
non differt a pte constitutete nisi in quantum inclu-
dit altera parte que distincta est ab illa. Dato
igitur q. una p. non sit distincta ab altera par-
te. iam ipsum totum a nulla eius parte poterit di-
stinguiri. Unum si materia et forma nullam haberet
inter se realiter. tunc totum constas ex ma-
teria et forma nec difficeret realiter a materia.
nec a forma. Sed principia constituteta seu p. sti-
tutiva diuine psonae sunt deitas et proprietates. q.
cum inter se nullo modo realiter diffierat. nec
a tota persona poterit diffire. Sed contra
hac p. clusionem fuit opinio Hilberti porretani-
de qua opinione dices in sequenti articulo. Pro-
bat autem illa opinio quantum ad primum articulum
sic. Idem non constituit seipm. sed ut pceditur a
nobis proprietas constituit psonaz. g. non erit
realiter cum psona. P. q. sunt idem realiter illa
communicat eisdem p. dicatis realiter. sed
psona patris generat. g. paternitas generaret
psona filii est incarnata. ergo filiatione esset incar-
nata. Hoc oiam multa similia sunt inconvenien-
tia. ergo tc. P. omne qd relatiue dicitur
aliquid excepto eo qd relatiue dicitur. ut p. 3 p.
Aug. in li. de trini. sed psona est illud qd relatiue
dicitur. ergo relatio erit aliquid excepta perso-
na qd relatiue dicitur. P. illud quod cuz altero
realiter p. venit. et ab eisdem realiter differt. h.
non potest esse suum principium distinctiuum. sed pso-
na patris p. venit in deitate realiter cuz filio. et
differt primaria realiter ab eo. ergo psona pa-
tris non est paternitas qd est suum principium di-
stinctiuum. Minor patet exinde. Maior pro-
bal. qz si est suum principium distinctiuum. tunc

setoto distingueret ab illo. et p. sequens in nul-
lo reali posset conuenire cuz eo. P. si pm.
nis notio esset psona. tunc vel est psona p. du-
cta vel non p. ducta. si p. ducta. tunc non posset co-
uenire patri. si non p. ducta. tunc non posset co-
uenire filio. quoz utrumqz est simpliciter falsum

Sed illa non cocludit. Quia sicut ppter
omimodam simplicitatem qd est in diuinis deitas
est realiter idem quod deus. sic ppter omnimo
da simplicitatem psonae diuine cu sit eque sim-
plex sicut natura. pater est idem realiter qd pa-
ternitas. et qlibet alia diuina psona est idem quod
sua psonalis proprietas. et idem celendu est de alijs
duabus notiōibz. puta de innascibilitate que
est idem qd p. et coi notiōe que est idem patri et fi-
lio. eo q. utrumqz sit cois. Ad primū ddm q.
quis inter constituēt et constitutū semper pcer-
nat aliqua dñtia. tñ qñ constitutū intelligit
eē simpliciter simplex. tñc illa dñtia non ē rea-
lis. sed sufficit q. rationis. et p. hoc ad maiori
rem cum dicas. idem non constituit seipm. verius
est idem re trone. Nū autem ita est q. inter pso-
na et eius proprietate dñtia rationis dari potest. id
tc. Ad secundū q. maior non est vtr vera. quia
quis aliqua sine idem realiter. tam ppter alium
et alium modū se habendi. vel ppter alium et
alium modū significandi. aliquid vere potest affir-
mari et uno quod tamē vere negat te altero.
Si em daretur una linea circularis. tunc il-
luis lineæ cum sit in diuisibilis fm latitudinē
curvitas. concavitas et concavitas necessario
essent idem realiter. et tamē illa curvitas ita esset
extremus p. exitas qd non esset concavitas. et in
truncus ita esset concavitas qd non concavitas.
Et si illud regitur i. creaturis aliquibus ppter
coruz aliqualem simplicitatem. quanto magis est
pcedendum in psonis diuines. quaz simplicitas
ois creature simplicitatem in infinitū excedit.

Ad tertium dicendum q. p. illud dictum non ini-
telligit Aug. q. i. diuinis sit aliquid realiter dif-
ferens ab eo quod relatiue dicitur. sed sufficit fm
Aug. q. differatur trone. quia ipse metuit q. sim-
plex est quicqz habet. et fm eundem Aug. psona
ē eque simplex sicut natura. Ad quartu nego
maior. Ad probatorem nego p. tñia. qz quis il-
lud tale sit realiter idem quod suum principium di-
stinctiuum. tamē ita distinctus suo principio di-
stinctiuo. qd non distinctus setoto vel seipso.
et hoc ppter differentia rationis que p. certum in
ter ipsum et suum principium distinctiuum. et ppter
alium et alium modū se habendi conniven-
tē eidem rei. put habet rationem principij disti-
ctui. et put habet rationem totius distincti.

Lötra gil-
bertumSolutio
Tid 1

Ad 2

Ad 3

Ad 4

Ad 3

Ad quintū dōm. q̄ illa diuīsio ē insufficiens. q̄ omnis notio nec est p̄cise p̄sona p̄ducta nec p̄cise p̄sona nō producta. sed est vtraq; simul. Nam p̄t est in patre sic est realiter p̄sona nō p̄ducta. p̄t fō est in filio sic est vere et realiter p̄sona producta.

Articls 3 Quantū ad tertīū

Loclo

1 articulū. vtz p̄prietates diuīes sint in cēntia in p̄sonis. p̄no duas p̄clusiōes. P̄na est q̄ p̄prietas relativa est in cēntia diuīa. Q̄ omnis realis relatio est in suo fundamēto. s̄ p̄prietas relativa in diuīis est realis relatio cuius fundamēto est ipsa cēntia diuīa. vt tra-
dit cōs' doctrina. ergo tē. P̄. q̄nūq; aliq; occurunt ad p̄stitutōem alicuius quoꝝ vnū se-
schz vt p̄ncipiuꝝ p̄priuꝝ et distinciuꝝ. alteruz
fō vt p̄ncipiuꝝ coe et nō distinguēs. tūc sp̄ p̄n-
cipiuꝝ p̄priuꝝ et distinciuꝝ itelligit aliq; mō in-
esse ipsi p̄ncipio cōi. S̄ relativa p̄prietas et
diuīa cēntia sic occurrit in diuīa p̄sona. q̄ p̄-
prietatē p̄sona distinguēs ab alijs p̄sonis. et
p̄cēntiam p̄uenit cū eis. ergo tē. Forte di-
cet. si paternitas ēē in diuīa cēntia. tūc diuīa
cēntia formaliter esset pater. Lōquentia
p̄z. q̄ forma inexistentia alīcui formaliter de-
nominat ipm. Sed falsitas p̄sequētis patet
q̄ tūc cēntia generaret. nā omne qđ ē forma
liter pater hoc generat vel genuit. opposituz
aut̄ istius ostēlum est supius. Et ecōdēmō se-
quis q̄ cēntia diuīa denoīat a filiatōe filius.
et sic cēntia erit genita. q̄ oīa supius sūt repro-
bata. R̄ndeo q̄ relatio originis non denoīat
fundamēto. sed tñmō suppositū. Un-
erīā i creaturis actus originis pura generare
nō p̄t p̄uenire nisi supposito. iō relatio origi-
nis pura p̄nitas nō denoīat potētia genera-
tiua q̄ est eius fundamēto. s̄ solū suppositū
potētia em̄ generatiua nō dicit pater. sed sup-
positū generās. Relatio igit diuīa cū sit i es-
sentia sicut i fundamēto cōi. nō denoīabūt eam
formaliter. licei abstracto p̄dicatōe idētīca q̄li-
ber diuīa p̄prietas p̄dicit de cēntia. Sc̄da
loclo ē q̄ relatiue p̄prietates i diuīis sūt i perso-
nis. Q̄ illud qđ sebz p̄ modū p̄ncipij for-
maliter p̄stituit h̄ cī eo qđ formaliter p̄stituit p̄
ipm. sed p̄prietas relativa i diuīis ē illud q̄ p̄-
sona diuīa i ee incoīabili et p̄sonali formaliter
p̄stituit. ḡ tē. Maior p̄z. p̄bō minore. q̄ illa
p̄sona diuīa formaliter p̄stituit quo ab alia
diuīa p̄sona p̄cise distinguēt. sed p̄prietate p̄so-
nali p̄sona diuīa ab alia diuīa p̄sona p̄p-

Instantia

Solutio

Loclo

distinguēt. Illa etiā minor satis p̄ ex distic
supi⁹ disti. xxvi. P̄. illud qđ a sanctis dicit
adorandū in p̄sonis diuīis hoc est in p̄sonis
diuīis. sed in p̄fatione trinitate (et videt esse
dictū Gregorij) dicit. t̄ p̄sonis p̄prietas. et
in cēntia vniuersitas. et in maiestate adorat equa-
litas. Forte dicetur q̄ si in persona diuīa
esser p̄prietas relativa. vel illa relatio esset de-
us. vel nō esset deus. Si esset deus. tūc non
poste distingueret p̄sonam diuīam a p̄sona di-
uīa. cui⁹ oppositū tu assumis in p̄batōe p̄ri-
merationis. Si nō. tūc p̄sona diuīa esset
composita et deo rex non deo. quod ēē extre-
ma et maxima cōpositio. cui⁹ oppositū supi⁹
est assumptū cum dicebat. q̄ p̄sona diuīa ē
simpliplex. P̄. etra ambas p̄clusiōes et
p̄t argui simul sic. Sicut se habet inesse ad
p̄ se ēē. sic se habet ad aliud esse ad inesse. sed
q̄ accidentis ēē est inesse. vt patet. uij. metph.
ideo accidenti repugnat p̄ se esse. ergo q̄ rela-
tions ēē est ad aliud ēē. vt patet. v. metph.
et in libro p̄dicamentoz. ideo videt q̄ relatio
repugnet inesse. Illud potuit ēē motiuꝝ p̄sona
Hilberti porretani. qui posuit relationes di-
uīas nec esse p̄sonas nec ēē in p̄sonis. sed po-
suit eas aforis assistētes ipsis p̄sonis. Et;
forte etiā illo motiuo mouebat. Quia illud
qđ fm̄ sui naturā ē quedā dependēria. h̄ nec
illud nec ēē eo qđ totālē indepēdēria. sed rela-
tio fm̄ sui naturā ē quedā dependēria. cū suū ēē
sit ad aliud ēē. et tā cēntia diuīa ē totālē inde-
pendēs q̄ etiā diuīa p̄sona. ḡ relatio nec ēē p̄so-
na nec cēntia. nec poterit ēē cēntia nec in p̄so-
na. ḡ tē. Lōtra illā loclo etiā sūt p̄posi-
tuꝝ q̄ dixit q̄ relatio diuīa ēidē oīo qđ p̄so-
na. sed nō ēī p̄sona. cui⁹ rō ēē potuit. Quāv 4
p̄z. uij. phīcoꝝ. idēnō ēī seipso. sed relatio di-
uīa ēidē oīo tam cēntia q̄ p̄sonis. ḡ nec po-
terit ēē in cēntia nec ēī p̄sonis. qđ ēī vīaz̄ cō-
clusionē. P̄. om̄e qđ ēē in altero est in co fm̄
aliquē modū ēēndi in. assignatū p̄ phīm. uij.
phīcoꝝ. sed fm̄ nullū illoꝝ modōꝝ possim⁹
dicere relationē ēē in cēntia diuīa vel in p̄so-
nis. ḡ tē. Maior p̄z. Mior declarat p̄ in-
dicationē. Un⁹ em̄ illoꝝ modōꝝ ēsicut sp̄s i ge-
nere. ali⁹ ecōuerlo sicut gen⁹ sp̄. Terci⁹ sicut for-
ma accītālē ēī subiecto. Quart⁹ sicut locatū ī lo-
co. Quint⁹ sicut forma s̄balis ī eo cui⁹ forma.
Sext⁹ sicut rex in regno. Septim⁹ sicut res ī fi-
ne. S̄ nllō illoꝝ. uij. modōꝝ relatio diuīa ēī
p̄sonis vñ cēntia diuīa. ḡ tē. Ad p̄mū dicit Solatio.
dū q̄ illa relatio ēē. et cū dicit q̄nū nō disti. Ad
gueret. dico q̄ licet nō distinguat ut est deus

qr ut sic nō habet oppositam oppositionē, tñ
distinguit vt habet rationē erumpentis origi-
nis, qr ut sic vel erūperit vt origo actua, tñ tunc
seipsa distinguit ab origine passiuā, tñ distin-
guit psonam quā constituita psona cōstitu-
ta origine passiuā, vel econuerso erumpit vt
origo passiuā vt passiuū licet accipe in dñi
nis mō quo dicimus generationē passiuā ec
in filio, t sp̄irationē passiuā ec in sp̄us sancto
sic distinguit econuerso seipsa ab origi acti-
ua, tñ distinguit psonam quā constituit a per-
sona constituta origine actua. Ad secun-
dū nego maiore, qr illud quod ad aliud ē eti-
am inest, licet nō semp p modū accidentis in-
sit. Ad tertū dicendū q̄ minor nō est vera
q̄tum ad hoc q̄ relationē dicit fm se ec depen-
dentiā. Ad pbationē dicendū, q̄ q̄uis suum
ec sit ad aliud ec, hoc tamē nō arguit depe-
tiam nisi rōne imperfectis fundamēti ipsius
relationis vel suppositi quod ipsa relationē re-
ferit, sed diuine relationis rōne fundamētu q̄
suppositū quod ipsa referit sunt infinite pfecti-
onis, ergo ipm ad aliud ec diuine relationis
nullam penitus dicit dependentiā, rōne cui
relatio nō possit ec tam in eēntia q̄ in psonis,
q̄uis alter t aliter, q̄ in eēntia est vt in ūda-
mento, sed in psona vt in relationi seu in sub-
iecto quod referit p ipsam. Propter qd etiam
ipsa relationē diuina eēntiam diuina nec deno-
minat, nec constituit, nec distinguit, psonaz
nō denominat, constituit t distinguit. Ad
quartū dicendū q̄ quis res finita non possit
ec in seipsa, tamen res infinita sub vno mo-
do vel vna ratione considerata potest ec in se
ipsa sub alio modo vel alia ratione accepta.

Ad quintū nego maiore, qr sicut ait Hila-
rius, t habet in līa distinctionis sequētis, s. di-
stin. xxvij, nō ē humano sensu de deo loquen-
dū. Si q̄ in hic aliquo mō vellit assil'are il-
lis modis positis ab Arist., tunc posset dici
q̄ ec diuine relationis in psona aliquo mō as-
similat hoc modo cēndi in assignato ab Ari-
stotele, qr sicut forma substancialis rō cui⁹ est
forma determinat t distinguit, sic etiā relati-
ua pprietas determinat t distinguit psonam
diuina. Propter qd ait Dñm. li. iij. ca. vi. de
his diuis pprietatis, q̄ sunt characteristice
determinatiue vel distinctiue hypostasis nō
nature. Sed modus quo sūt in eēntia nō p̄
bñ reduci ad aliquo illoꝝ modoꝝ Arist., nisi
valde large accipiat ille modus quo formam
accidentalē dicit inesse extendēdo modū illū
p om̄i eo qd est in aliquo sicut i ūdamento

etiam qualitercunq̄ dicto, sc̄ accidentalē vel
substantiali.

Quātū ad quartū

Articul's 4

articulū, utrum nō obstat q̄ proprietates
diuine differant ab eēntia diuina sola ratiōe
possimus saluare q̄ pprietates inter se realiter
differant, t psonal facient realiter differre, di-
co q̄ q̄uis illa que petit ille articulus multū
intellectum humanū transcendat, tamē bre-
uiter me expedien do dico q̄ illa sunt duo cō/
possibilia. Ad cuius intellectū est sciendū
q̄ cum relatio realiter sit quidam ordo, ergo
prout relatio compāt respectu illius respectu
cuīus fm suam rationē formalē haber realez
ordinē, tunc ab illa seipsa realiter distinguit.
t si quid talis relatio formaliter constituit, h̄
facit ab illo formaliter t realiter ec distinctū.
Sed put compatur ad illud respectu cui⁹ si
ue ad quod nō habet realem ordinē, tunc nec
seipsa ab illo distinguit, nec respectu illius il-
lud quod constituit facit ec distinctū. Sed re-
latio diuina ad suum oppositū habet realem
ordinē, ad eēntiam vero diuina nō habet rea-
lem ordinē, ergo seipsa realiter distinguit ab
opposita relatione, tñ distinguit realiter sup-
positum p ipsam constitutū a supposito con-
stituto p relationē sibi oppositā, ab eēntia ve-
to diuina differt sola ratione formalē t nō re-
aliter, nec p consequēs suppositū qd consti-
tit distinguer ab eēntia distinctione reali, s̄ so-
lummō distinctionē rōnis. Et illa est intentio
fratris Egidij circa illā. xxvij. dist. vbivalde
plice tractat illā in materia. Ad argumentū
pncipale nego minorē, qr ppter aliam t aliam
compagatōē manēte eadē entitate reali in ali-
quo rebo variat rō quidditatū, t ido argu-
mentū nō excludit intentū. Als inuenit ta-
lis solutio. Poteſt dici q̄ qdditas poteſt du-
pliciter accipi. Uno mō p natura rei. Alio mō
p rationē formalē ipsi⁹ rei. Primo mō minor
est falsa, quia si sic pprietas t essentia difter-
ent quidditatue, tunc differe naturaliter.
Sed secundo modo maior est falsa, qr pro-
pter aliam t aliam compagatōē manente ea
dem entitate reali in aliquibus rebus variat
ratio formalis eiusdem rei, sicut patet per ex-
empla que etiam in rebus creatis superius in-
trodixi.

Ad pnci-
pale argu-
mentum.

Distinctio tricesimaquarta.

P Redictis ē ad

Isciendū. Hic mīgr compat psonas ad cēntia. Et diuidit i duas ptes. Quia pmo ptractat hmoi compatōes Secundo ptractat diuinor quasdā speciales habitudines. ibi. Hic considerandū. Quantū ad primum est sciendū q ex comparōe cēntie ad psonas est intēcio magistri ostēdere esentia diuinā eē idē realē cum psonis. Diuidit g ista ps i tres ptes. Nā pmo ondit quō quidā ī iā dictā veritatē arguit. Scđo ostēdit q tales sc̄pturas sacras nō intelligit. Tercio ostēdit q̄lter rōnes eoz deficiunt. Secunda ibi. Hoc quidā dicit. Tercia ibi. Ad naturaz ergo rez. Sequit illa ps. Hic ostēdit iā dīndit i duas. Quia pmo magister quoūdā terminor diuinor habitudines manifestat. Scđo q̄ dixerat breuiter rei capitulat. ibi. Desacramēto vnitatis. Prima iā duas. Nā primo ondit quō quidā termi i diuīo fm vsum loquētiū pdicant obliq. Secundo quomō quida pdicant transsumptive. ibi. Preterea sciendū. Prīa i tres. Naz primo manifestat hmoi pdicatōes. Scđo insinuat quoūdā munī seu cēntialū appropria tōnes. Et tertio denotat quō circa hoc nomē homousion qnqz fuerūt heretice deceptōnes. Secunda ibi. Ex pdictis constat. Tercia ibi. Hoc nō est ptermittendū. Circa ista dist. xxiiij. quero hāc questionē.

Vtrūz psona diuina differat realiter ab cēntia diuina. Et videſ q̄ sic. qz q̄ in nullo realiter differit sine quoqz vnu est conceptibile & altez. sed cēntia diuina est conceptibilis sine relatione. sicut patet de conceptibus phorum & iudeor. & persona cū sit relativa nullo modo potest dici sine relatione. ergo aliqua realis diuīta est inter cēntiam & psonam in diuīnis vt videt. Contra. in qcūqz natura intellectuali supposituz natura sit oīno idē realē. illa psona & cēntia nō p̄nt differre realiter. sed nō solū fm theologos. verumetia fm omnes phos i deo sine in prima intelligentia suppositū & natura sunt idē realiter. Hic breuiter pbabo quattuor conclusiones. Primo q̄ i diuīs psona ab esentia nō differe re absoluta. Scđo q̄ non differe re relata. Tercio q̄ differunt ratione Quarto propter aliqua dicta mīgr in ista dist. xxiiij. ostendā q̄ nō obstante predicta om̄imoda simplicitate diuina. multa tamen

transsumptive ex creaturaz similitudine dici p̄nt de deo.

Dico ergo p̄io q̄

Loco 1 psona diuīa nō p̄t differre ab cēntia p̄ aliquod absolutū. Q̄ cū cēntia diuīa sit i qlibet diuīa psona. si psona diuīa distinguereſ ab cēntia p̄ aliquod absolutū. cū hmoi p̄ncipiu distinctiū etiā eēt i psona q̄ p ipm distinguereſ. hmoi psona eēt ɔflata ex duobz p̄ncipibz absolutibz. & p dñs nō eēt deus. q̄ vt pz. xij. meth. ē acutus simplicissim⁹ & purissim⁹. vna em̄ illoꝝ p̄ncipioꝝ nō eēt i potētia ad altez. quod repugnat actui puro. P. q̄equid re absoluteſ differt ab cēntia diuīa h̄ nō eēt deus. igit psona diuīa nō eēt deus. cēntia pz. p̄batio ancedet. Nā illud qd̄ re absoluteſ dīt a diuīa cēntia. h̄ v̄t exsistere i alia natura a natura deitatis. P. oēqd̄ ē aut ē creatura. aut creatrix cēntia. igit tale absoluteſ vel eēt creatura. & tunc nō possit eēt i psona diuīa. nec p dñs ipsam distinguereſ a diuīa cēntia. vel eēt creatrix essentia. & tunc sibi nō distinguereſ psonā ab cēntia. qz tunc distinguereſ a seipso. P. illud absoluteſ vel 4 eēt vltimus finis oīm. & tunc nō posset differre a diuīa cēntia. quia ipsa est vltimus finis oīm. implicatio etiā p̄tradictionis eēt plures ponere vltimos fines. vel esset ordinatus vel ordinabile ad fines. & tunc esset creatura. nec p sequens posset esse in diuīa psona. indigere em̄ causa ipm ordinare ad finem. qd̄ sim pliciter repugnat diuīne psonae. P. si diuīa psona p̄ entitatē absoluteſ differret a diuīa cēntia. unc vel ipsa diuīa cēntia esset forma illius absolute entitatis qua psona diuīa differret ab cēntia. vel informaret ab ea. s. cōsequēs ēfalsum. qz cum diuīa cēntia sit purus actus & ens simpliciter simplex. ergo nec p̄t informari nec informare. Nā quicqz informari vel informare est salte cōponibile huic. nec p sequens poterit eēt purus actus vel ens simpliciter simplex. Lōsequētia pz. Nam fm cōmentatore quecūqz sunt in eodē. vel vnu se habet ad alterū vt actus. vel vt potentia. erp sequens vel vt informās vel vt informatū.

P. quādociqz aliqua absoluteſ distinguuntur in eode. tunc indiget causa superiori iūn genti. igit esset aliquid superius diuīa cēntia p̄iunges ipsam cū tali absoluto in eadem psona. P. btus Bern. in concilio remensi contra Silberū porretanū qui dixit q̄ deus non erat deitas. occasionē accipiens ex hoc q̄ dū

Dist.

XXXIII

perat psonā divinā realiter differre a deitate. arguit sic. Si deitas est aliquid. aut est idem quod de⁹. aut aliud. Si ē idē. tūc habet pposi-
tūc ī te. Si ē aliud. tūc autē aliqd mai⁹ teo.
aut min⁹. aut eqle. Nō p̄mū. qz deo nihil po-
test ē maius nec etiā cogitari. Nec scđm. qz
tūc deo derogaret ex hoc q̄ haberet deitatem.
Nec tertiu. qā tūc essent plures dīq. Sic eo-
dem modo posset argui in pposito. Propter
iam dictā etiā rationē facta a Bernardo. sup
dictus Hilbertus renouauit suum errore⁹ in
remēsi concilio. put recitat Innocēti⁹ qrtus.

Secundo dico q̄

psona diuina nō differt ab eēntia re relata. Qz
si sic tūc relatio diuina real'r differret ab eēntia
diuina. qz ppter qd vñqzqz tale z p̄ipm magz.
fallitas zntis patet. q. prima pcedēti Est
etiaz p istis duabz zelusionibz determinatio
ylis concilij extra de sum. trini. et fide catho.

Sed extra illas conclusiones possent multa adduci ex illis. xv. romanis adductis in quoniam primis procedenti. et postea tres probatones adducte per xiiij. romanum. Sed quod ad oiam illa ibi intendit. ideo ad prius dimittantur.

Tercio dico q' per

sona diuia differt ab entia diuia rōe. Qz oē suppositū includēs aliqd i sua ratiōne formalī qd formalrō sue nature nō includit ad minus optet q a sua natura differat fin' ratōe si nō differt fin' rē. Sz qdlibet dīqunū suppositū i sua rōne formalī includit rōem relatiōis. puta eē ad aliud. cū ipm i eē suppositali constitutū relatiōe siue relatiua p̄prietate. qd crō relatiōis nō includit i rōe entie. vt patuit i. q. p̄cedēti. igit cū nō differat realr' ab entia. vt p̄bau i. t. q. p̄clusiōe. necesse ē qd differat rōe. P. a qdīqz differt p̄ncipium p̄stitutiū alicui⁹ ab eodē dīt illud qd ē p̄stitutū p ipm. Sz p̄petas relatiua qd p̄ncipiū p̄stitutiū diuine p̄sonae differt rōne ab entia. g. t p̄sona.

Quarto dico q' nō

obstante predicta simplicitate dei, puta q' nulla realis diuersitas pot est in deo. multa tamen nostra proprie significatio res mixtas et corporales similitudinare et transsumptive poterunt deo dici. Quia ut dicit in topicis. Omnes transferentes s'm aliquam similitudinem transferunt. Sed omnis creatura aliqua.

liter assimilat̄ deo. q̄ ipsum imitat̄ sicut exē-
platum suum exemplar. t̄ ideatū suam idea-
vt̄ infra patebit. P̄ om̄e contineas aliquas
pfectioes potest denominari p̄ eas. vel pro-
prieſi formaliter cōtinet eas. vel metaphoris
ceſeu trāſumptiue ſi eminēter continet eas.
Sed deus oīm creaturez pfectioē cōtinet.
aut formaliter aut eminēter. vt patuit ſupius
ergo ab oīm creaturea poterit nomiari. et ſi nō
sp̄ ppr̄ieſi trāſumptiue. Propter h̄ ait aug.
q̄ deus dicit leo. petra. lapis angularis. t̄ cere-
ra h̄mōi p̄ ſimilitudinē nō p̄ ppr̄ietatē. P̄
ille trāſumptiue locutiones deo multū ſit
nobis nccie. q̄r quāto minor est p̄prio intel-
lectus ad intelligibile. tanto magis est necel-
ſe vti ſimilitudinaria declaratō. vt p̄ ipſam
ſilitudinē teu eniamus ad noticiā veritatis.
ſed obiectū diuinū marie excedit nrm intelle-
ctū. q̄r ſicut ſe habet oculus noctue ad lucē ſo-
lis. ſc lebz aie noſtre intellectus eadē q̄ ſunt
manifestissima i natura. ve dicit. i. metaph.
Ipſe em̄ luce inhabitat inacceſſibile que nul-
lus hoim videt nec videre pōt. i. ad Thib. vi.
ḡ neceſſe eſt nobis vti metaphoriciſ t̄ trāſum-
ptiuiſ quo ad deū appellationib. Propter h̄ ait Dyoni. i. de angelica hierarchia. Non em̄
eſt poſſibile aliter nobis lucere diuinū radium
niſi varietate ſacroy velaminū anagogice cir-
cumuelatū. Sed ḥtra illud occaſione p̄ce-
dentiū occlusionū pōt instari. Quia pur⁹ act⁹
nō videt habere aliquā ſilitudinē cū eo quod
eentialiter h̄z admixta potentia. Sed deus ē
pur⁹ actus. t̄ oīs corporaliz creaturea habet eent-
ialiter admixta potentia pura p̄ma materia
q̄ eſt pura potetia. vt ptz. i. philicor. ipſa em̄
ſubſtatificat p̄ poſſe. t̄ potetia eīd̄ma eentia-
liſ ſeu ſubaliſ. vt dicit ḥmen. i. d̄ ſubā orbis
Lū iſig ūcs trāſſerētes fm aliquā ſilitudinē
trāſſerāt. videt q̄ nullū nomē vic̄ illaz rez
corpalii ſibi poſſit p̄petere trāſumptiue. P̄
illud q̄d eſt oīno ſimplex nullā videt h̄re ſili-
tudine cū re ſimpli ſpoſita. ſed deo eſt ottimo
ſimplex. cū in ſuppoſito diuino nulla ſit oīno
real distictio. t̄ ſuppoſitu in eo realiter ſit idē
qd̄ natura. vt p̄z p̄ pdicra. oīs aut̄ corporalcre-
atura ē ſimpli ſpoſita. ḡ z̄. P̄ ſilitudo eſt
rez dr̄ntiquin eadē qualitas. vt patz. v. meth.
ſed in deo nulla eſt qualitas. q̄r fm August.
v. de trinitate ca. i. deus dicit bonus ſine qua-
litate. P̄. illud non videt nobis congru-
um aut expediens quo hominibus idolatrie
perhibetur occasio. Ille transſumptiones vi-
dentur eſſe h̄uiusmodi. Quia ex hoc q̄ deus

- Solutio
Ad 1 Dronis. agn. leo vel lapis. posset aliquis inclinari ad illa ut crederet aliquid numinis esse in illis et per eam adoraret ipsa. P. metaphorica locutio cum sit poetica videlicet intellectum obscurare. et per sequens non congruit scire quod est summe veritatis manifestarina. Ad primū dicendum quod ibi est fallacia punitus. Dato enim quod non sit similitudo inter deum et creaturam corpalem ex parte potestie passione. non potest hoc sequitur quod nulla similitudo ipsius operatur. quod multe sunt perfectio eius create etiam in ipsis rebus materialibus. rōne quarum possimus homini similitudinem apprehendere. Ad secundū in ego maiorē eadem rōne quod negauit maiores pīme rōis. Unū licet talia probare possint quod inter deum et creaturam non sit plena similitudo. et tamen nulla sit similitudo hoc non punitur. Ad tertium dicendum quod res similitudines magis attinguntur secundum species res quam secundum genus. alios enim non minus essent similia albū et nigra quam qui aueniunt in genere coloris quam albū et album que aueniunt in specie. sed Augustinus concedit pfectiones simplificiter esse in deo secundum rationem specierum. quis negat eas esse in deo secundum rationem generis. Ad quartū dicendum quod eo ipso quod transsumptiuem et non per prius sed soluz similitudinarie deo dicuntur non a creaturaz non prohibetur sed magis prohibitur omnisi occasio idolatriæ. quod omne verum signum est falsum signatum. imago enim seu similitudo hercules non est hercules. quia si esset hercules. tunc non esset vera imago hercules. quia secundum Hilarius simpliciter aliquid imago esse non potest. Et Hugo super i. capitulo angelice hierarchie ait. quod signum veritas esse non potest. quia est veritatis signum. Ad quintū dicendum. quod propter simpliciores qui non sunt subtilius ratione capaces expediri scripturarum vel similitudinibus tractis a creaturis. cum ipsa sit scia que est omnibus cois. Juxta quod ait Augustinus. de trinitate. ca. i. Sacra scriptura paucis argumentis nullum generis res verba vitavit. Ita si veleimus possimus dicere quod in hominibus metaphoris etiam primum possimus perficere sensus mysticū indagando. et quasi testam homini verborum subtiliter penetrando spiritualis dulcedis nucleus regentes. Ad argumentum principale nego maiorē quod corporis et animalium hanc ordinem ad aliquid ad quod alterum non ordinatur. quis inter se realiter sint idem. tunc unum quod ad sui conceptus coepigit aliquid quod alterum non coepigit. Posset etiam dici quod percepit etiam diuinam cognitionem imperfecte et inconfite se et non distincte.
- Ad pīncipale argumentum. quod in hominibus metaphoris etiam primum possimus perficere sensus mysticū indagando. et quasi testam homini verborum subtiliter penetrando spiritualis dulcedis nucleus regentes. Ad argumentum principale nego maiorē quod corporis et animalium hanc ordinem ad aliquid ad quod alterum non ordinatur. quis inter se realiter sint idem. tunc unum quod ad sui conceptus coepigit aliquid quod alterum non coepigit. Posset etiam dici quod percepit etiam diuinam cognitionem imperfecte et inconfite se et non distincte.

Distinctio tricesima quinta.

Concluſio supra differuerim. Postquam ergo haec usque determinauit de his quod deo pueniūt secundum intrisicas pfectores. hic vltrem usque ad finem primi libri determinat de his quod non solù deo pueniūt ad intra. veruetia sibi videntur poterere secundum extrinsecas operationes. Nec autem tria. scilicet potentia voluntas. Et secundum residua pars isti primi libri dividit in tres partes. Nam primo tractat de dei scia. Secundo de potentia. Tercio de diuine voluntatis efficacia. Secunda pars incipit distinctione. xlvi. ibi. Nunc te omnipotencia. Tercia dist. xlvi. ibi. Tertia de voluntate. Prima in duas. Nam primo agit de scia dei generaliter. Secundo in compatione ad rationalem creaturam specialiter. dist. xlvi. ibi. Primitus vero de bonis. Prima in duas. Nam primo determinat de scientia dei secundum se. Secundo tractat de ea compatiue. dist. xxvi. ibi. Sicut hic quod. Prima in tres. Quod primo magis pertinet ea de quibus usque ad finem isti primi libri intendit facere mentionem. Secundo ostendit scie dei multiplicem fore acceptorem. Et tertio de dei scia mouet questionem. Secunda ibi. Sciendū est ergo. Tertia ibi. Hic considerari oportet. Et hec in tres. Nam primo mouet questionem. Secundo recitat circa eam duplice opinionem. Tercio ponit suam determinationem. Secunda ibi. Adhuc autem. Tercia ibi. Ad hoc iuxta modulū. Et ista in tres. Nam primo circa pīdictā quādēcim determinat in suā pīpositū. Secundo interficit corollarium. ibi. Scia vero. Et dividit in tres partes. secundum quod tria interficit corollaria. In quod primo concludit oīa ab eterno fuisse a deo scita. In secundo quod oīa ab eterno fuerunt in dei scia. In tertio quod omnia sunt deo pūnta. Secunda ibi. Ide autem oīa. Tercia ibi. Inde est quod omnia. Lūca hāc dist. xxxv. querō.

Verum primū obiectū diuine cognitionis sit ipsa diuina cēntia. Et videt quod non quod secundum actum cuiuscumque potestate cognitum non potest esse reflexus. sed si secundum obiectū diuini intellectus est diuina cēntia. tunc secundum actum diuini intellectus est reflexus. quod primariū obiectū diuine cognitionis non potest esse diuina essentia. Nam ideo pīz. quod actus reflexus pīsupponit actum intellectū. Proibito minorē. quia cēntia diuina est idem realiter quod diuinus intellectus. et per sequens diuinus intellectus intelligens diuinā cēntia intellegit seipm. sed actus quo idem seipm intelligit videtur esse reflexus. ergo tē. Contra.

obiectū alicui potētie māxie pportiōatū ēsuū
obiectū p̄mariū. s̄z cēntia dīna ē obiectū ma-
xie pportiōatū itellectui dīno. ḡ t̄c. maior p̄z
p̄baſ minor, q̄ cēntia dīna dīno itellectui ēto-
talē adeqta. sicut de se p̄z. ḡ t̄c. Dic ponaz
et tuor: sc̄los. P̄ria c̄p̄ de p̄mo cognoscit le
ipm. Sed q̄ cognoscēdo se cognoscit alia
a se. Tercia q̄ cognoscēdo cēntia suā absq̄
oi distictōe intrileca sue cēntie coḡscit oia ex-
teriora distinete. Quarta q̄ ipse creature a
deo cognitē p̄t aliquo mō dicū sc̄daria obie-
cta cognitionis diuine.

Lōclusionez primā

- 1 p̄lo sic. Perfectissime cognitōis obiectū pri-
mariū dīz ē pfectissimū. dei cognitio ē pfectissi-
ma. t̄p̄le deus ē obiectū pfectissimū. cū sit p̄-
fectus v̄lī pfectōe. t̄ i se heat pfectōes oīm ge-
ne. vt dicit. v. meth. ḡ t̄c. P̄. simplicissi-
me cognitōis p̄mariū obiectū dīz ē tale q̄ n̄
hīl possit cogitari simplicius. sed cognitio dei
est simplicissima. q̄ p̄muz i quolibet genere ē
simplicissimū illi generi. s̄z i genere cognitōis
cognitio dei est oīno p̄ma. t̄ deo nihil simplici-
us p̄t cogitari. cū ipse sit oīno simplex. vt p̄z.
xij. meth. P̄. cognitōis totalē indepēdētis
p̄mariū obiectū ē totalē indepēdētis. illa p̄z.
q̄ n̄ p̄t ē minor dependētia i ipsa cognitio
q̄ i suo obiecto p̄mario a q̄ specificat. S̄z co-
gnitio dei ē oīno indepēdētis. q̄ si ēt aliquid de-
pendēt. tūc ēt creatura. t̄ solū deus ē obiectus
totaliter indepēdētis. q̄ oia q̄ sunt etia deus
dependēt a deo t̄ ad ipm ordinant. vt p̄z. xij.
meth. ḡ solus deo ē obiectū p̄mariū sue cogni-
tōis. P̄. intellectib⁹ oppositaz & editionum
exētib⁹ oppositus cōperit modus tendēdi in
obiectuz. Sed intellect⁹ diuinus t̄ intellect⁹
human⁹ sunt oppositaz & editionū. eo q̄ intel-
lect⁹ diuin⁹ sit pur⁹ act⁹ i genere intelligibilū
vt p̄z. xij. meth. t̄ intellectus n̄ sit pura poten-
tia i genere intelligibilū. vt p̄z p̄ Auer. in. iij
de aia. Cū igil nr̄ intellectus p̄us cognoscat
alia a se. t̄ mediāte cognitōe aliorū deueniat
cognitionē suip̄fus. vt p̄z. iij. de aia. ergo in-
tellect⁹ diuin⁹ tāz primariū obiectū sue co-
gnitionis app̄hendit seipm. t̄ cognoscēdo se
cognoscit alia. P̄. voluptuosissimū intelli-
gere est a voluptuosissimo obiecto. Sed itel-
ligere dei ē voluptuosissimū. vt dī. xij. meth.
6 diuinā cēntia ē obiectū voluptuosissimū. P̄
Anic. i sua meth. aut. q̄ deo ē intellector t̄ com-
phensor sui. eo q̄ sua quidditas est spoliata a

materia. Sed h̄ iā dictā veritatē sophisti Lōtra
ce posset argui sic. Nulla p̄sona diuina intel-
ligit se. ergo deus nō intelligit se. cēntia pater.
q̄r quicqd p̄uenit deo. oporet q̄ cōueniat ali-
cui diuine p̄sonae. ergo a destrūtōe cēntis t̄c.
Ancedēs p̄baſ. q̄r actus relationē importan-
tes nō sunt reciprocī in diuīs. sed scire t̄ intel-
ligere vel sunt ipse relationes potētie ad obie-
ctū ut quidā dicunt. vel saltē necessario cōcer-
nūt relationē. Itē Dyoni. vii. de diuīs no
mībus. ait. Deus est sine sensu. sine mēte. nō
hīs intellectuales opatōes. Sed ista non Lōtra illa
impedit. Quia quanto obiectuz est purius
t̄ immaterialius. tanto purissimo intellectui
obj̄ctis p̄ius t̄ magis p̄prie. Sed cēntia di-
uina est tenuidara ab omī materia t̄ potentiali-
tate. vt p̄z. viij. phīcoz. t̄. xij. meth. Int̄m em̄
deus ē immaterial⁹ q̄ fm Damas. iij. li. ca. iij.
om̄ne aliud ad deū ḡp̄atū grossūt materiale in-
uenit. Intellect⁹ etiā diuin⁹ ē purissim⁹. cū sit
pur⁹ act⁹. vt p̄z codē. xij. meth. Cū igil cēntia
dīna sp̄ sibi p̄ns sitv̄t actu intelligibil. sequit⁹ q̄
talē cēntia sibi p̄p̄yssime obj̄ctiat. t̄p̄le eā in-
telligat tanq̄ suū. p̄p̄uū t̄ p̄mariū obiectum.

Ad p̄mū dīdī q̄ relatio fm rōem p̄t ēē re
ciproca etiā i diuīs. q̄r pater ē sibip̄si idē. t̄p̄
p̄ns relatione idētūtis refert ad seipm. s̄z sci-
re vel intelligere diuinū nō cēntit relationē.
nisi fm rōez. ḡ hīmōi act⁹ p̄t ēē reciprocī i di-
uīs. Ad sc̄dm dīdī q̄ p̄ talia v̄ba nō intēdit
Dyo. a deo negare intellectuale opatōes super-
cedētē. s̄z solū deficiente q̄ p̄petit creaturis.

Solutio
Ad 1

Ad 2

Secūdo dīxi q̄ de Lōclo 2
us cognoscēdo se cognoscit oia alia creata co-
gnoscibilia. Q̄r q̄ pfecte cognoscit aliquā cāz
ncēo cognoscet de illō q̄d p̄ se causat a tali cā
Sed deo pfecte cognoscit seipm. vt p̄z i sc̄lo
p̄cedēt. t̄ ipse est p̄ se cā oīm q̄ sunt citra ipm.
q̄r de deo ait. xij. meth. Est em̄ quoddaz
ens p̄ se ens t̄ p̄ se vez. entitate et veritate cui⁹
om̄ia alia sunt entia t̄ vera. ergo deus cogno-
scēdo se cognoscit om̄ia alia a se. P̄. illud z
quod om̄ia alia dirigit in suos fines ordi-
nare. necessario cognoscit ea. q̄r si non cogno-
sceret tunc casu dirigeret ea. t̄ p̄ sequens nō
ordinate. Sed deus p̄ modū artis t̄ ordinate
om̄ia dirigit in suū finē. Nā etiā ipse cōmen-
tator a veritate coactus. xij. meth. ait. q̄ ca-
lores generati ex calorib⁹ stellaz generantes
quilibet speciem speciez aīalū habent mensu-
ras p̄p̄as ex q̄zitab⁹ motū stellaz t̄ dispos-

sitibz eaz adiuuicē p̄pinq̄tate remotoe. et
 illa mēura puenit ab arte diuīa intellectuali
 que est similius et uniformis vnius artis prin-
 cupalis sub qua sunt plures artes. P. quan-
 to potēta est pfectior rāto minus ē limitata.
 Et inter oēs alias potētas cognitivas intellec-
 tuas est pfectior. et inter oēs intellectivas di-
 uina potēta intellectua ē pfectissima. ergo ī
 nullo poterit ē limitata. et q̄ dñs deus oia co-
 gnoget. Juxta qđ dicit ad Heb. viii. D̄mia
 nuda et apta sunt oculis ei⁹ ad quē nobis ser-
 mo. P. b̄tis Grego. ait. Quid ē quod nō
 videat q̄ videntē oia videt. Sed videre dei ē
 cognoscere et intelligere dei. ergo deus intelligi-
 git oia. P. Arist. i. de aia. argues p̄tra em
 pedocle ait. q̄ accidit fm̄ cum deū insipicētissi-
 mu ē. q̄ nō cognoscit. Et. iiii. meth. 5 plato
 nē et empodoclez ait. q̄ fm̄ eos accidit felicissi-
 mu deū min⁹ prudentē ē ceteris. q̄ nō cognos-
 ceret oia elemēta. eo q̄ nō ēt p̄posit⁹ ex om̄i-
 bus elemētis. Ex quibz apparet q̄ non videt
 fuisse intēcio Arist. q̄ de⁹ nihil cognoscet ex
 trase. cū in h̄ Arist. alios rep̄hendat. P. co-
 men. sup̄ de celo et mundo. tractas illud verbū
 quo circulationi non est p̄traria alia circula-
 tio. ait. Ego aut̄ longo tpe feci moraz in quo
 non intellexi explanationē istius loci. Sed
 deus duxit me in hanc veritatem. Tunc arguo
 sic. Aut deus induxit eum in hanc veritatem
 scienter vel nescienter. Si sciēter. tūc habetur
 p̄positū. s. q̄ deus cognoscit illud p̄ticulare ex
 tra se. et qua ratione illud. eadē ratione om̄e
 aliud. Si nescienter. tūc fortuite et casualiter
 ducisset eū in h̄moi veritatem. Foruna autē et
 calius sunt cause p̄ accidentis. et p̄ dñs reduci-
 tur nccio in aliquam eaz p̄ se. et sic causalitas
 dei reduceret causam aliquā sup̄iorez. quod
 est impossibile. Ex quo p̄z q̄ Auer. co-
 men. xl. sibi p̄sī p̄tradicit. vel optet nos dicere q̄ sense
 rit deū intelligere ea q̄ sunt extra se. ḡtē. H̄
 illa forte dicet aliq̄s. q̄ ph̄s et co-
 men. exp̄sse dicūt. xij. meth. q̄ prima intelligentia que deū
 ē nihil cognoscit eorū q̄ sunt extra se. Unū
 Arist. ibidez in lra dicit ad tria impossibilita
 Si deus aliqd intelligeret extra se. Primū ē
 q̄ diuin⁹ intellect⁹ vilesceret. Scdm̄ q̄ nihil
 ēt vere vnu. Terciū q̄ intellect⁹ diuin⁹ lassas-
 ret. Prūmū ip̄ossible ex tertii Arist. posset
 sic deduci. Quia intellect⁹ sua intellectio ē p̄fi-
 ciē. et p̄sequens eius intellectio dependet ab
 intelligibili a quo talis intellectio causat. Si
 ḡ deus intelligeret illa materialia. tūc eius in-
 tellectio ab istis vñibz et materialibz depende-
 t.

Instantia

ret. et p̄ dñs nccio vilesceret. Scdm̄ sic. vñ
 uersitas i scia causat ex diuinitate intellector i
 ea. ḡ si deus cognoscet ea q̄ sunt extra se. sua
 scia aliquo mō erit diuersa. sed sublata vnta
 te a primo nihil poterit ēt vere vnu. ergo tē.

Terciū pot sic deduci. Quia intellect⁹ non
 pot simul plura intelligere. vñ quāto intellec-
 tuas est simplicior rāto magis videt ēt deter-
 minatus ad vnu. Si ḡ diuinus intellectus
 intelligit plura. oportet q̄ ea intelligat suces-
 sive. et p̄ dñs erit i potentia intelligēs. ois aut̄
 vir⁹ q̄ de potentia reducīt ad actū lassari pot.
 ḡ tē.

Sed q̄ sepi⁹ ex dictis Arist. evideat Soluto
 apparz eū sensisse deū intelligere ea q̄ sunt extra se
 scipm. vt p̄z exp̄sse. x. eth. 7 in pluribz alia lo-
 cis. agit ne tāto ph̄o p̄tradictionē imponam⁹
 poterim⁹ sic distingue. q̄ deū cognoscere alī
 qđ dupl̄r pot intelligi. Uno mō tāq̄ obiectū
 p̄marū et p̄ncipale. Alio mō tangz annexū et
 scdariū. Pr̄io mō de⁹ nihil intelligit extra se.
 et iuxta h̄ pcedūt auctes adducet. de. xij. et qā
 qz alie q̄ illis siles ēt videnſ siue sint ph̄oz si-
 ue catholicorū doctorz. Scdo mō sunt intel-
 ligēde alie auctes et rōes quibz pbari potent
 deū extra se aliq̄d intelligere. Unū etiā Aug.
 et plures alii doctores sancti tā disformiter i
 hac materia loqui vident. q̄ p̄ dictoz concor-
 dia necessaria videt p̄dicta distinctio. Unū in
 tra primū membz distinctiois ait Aug. lxx.
 iij. q. z. iiii. super H̄c. ad literā. q̄ deus nihil
 extra se int̄uet. Sed iuxta scdm̄ mēbz ait. vi.
 de trini. ca. vñ. q̄ om̄ia q̄ fecit deus p̄ verbū
 cognoscit in verbo.

Tercio dico q̄ non

obstante indistinctōe et simplicitate diuine es-
 sentie de⁹ p̄ noticiā sic cēntia cognoscit oia di-
 stincte. Et vt illud evidebitur elucescat. p̄mo
 ostendā q̄ de⁹ cognoscēdo cēntia suam cogno-
 scit oia distincte. Scdo q̄ sua natura intrīse
 penit̄ cēndisticta. quis rep̄nit̄ oia distincte.

Prūmū p̄bō sic. illud qđ agēti p̄ intellectū ē
 rō aliq̄d distincte p̄ducēdi. h̄ idē ē sibi rō talia
 distincte cognoscēdi. sed vt p̄atebit i.ij. libro
 diuina cēntia ē deo rō oia distincte p̄ducēdi. ḡ
 erit sibi rō om̄ia distincte cognoscēdi. Ma-
 tor patet. quia agēti p̄ intellectū idēz est ratio
 agendi et cognoscēdi. et p̄ consequē idēz est ra-
 tio distincte agēdi et distincte cognoscēdi. h̄
 illud qđ ē mensura pfecta om̄i intelligibilium
 ēt rō distincte cognoscēdi om̄ia intelligibilium
 sed cēntia diuina ē mensura om̄i intelligibilium

Maior p. q. mēsura pfecta ērō cognoscēdi
disticte ipm mēsuraū **Minor**, pbo. q. p. mū
ēlubet genere ēmēsura oīm ceteroz. vt dī. x.
merh. h̄. cēntia dīna int̄oia intelligibilia ē p.
mū t̄sumū intelligibile. cū magis sit imunis a
materia. q. ēipēdētū intelligibilitat. g. ipsa ē
mēsura certissima oīm intelligibiliū. g. p. 2n̄s
ērō cognoscēdi distincte omnia intelligibilia.

3. **P.** qn̄cūqz aliquid pfecte p̄tinet p̄ncipia di-
stinctua aliquoz. illud pfecte cognitū est rō
disticte cogscēdi oīa ea qz pfecte p̄tinet p̄nci-
pia distinctua. sed diuina cēntia pfecte p̄tinet
p̄ncipia distinctua oīm. q. ipsa pfecte cōtinet
pfectioes oīm. vt p̄t p̄philosophos & theo-
logos. g. ipsa a deo pfecte cognitā nūcō est sibi
rō distincte cognoscēdi oīa. **P.** om̄e quod
cēntia diuina distincte rep̄ntat. h̄ intellectus p̄se-
cte eā cognoscēs distincte cognoscit. **S**ezēn-
tia dīna ē oīm disticte rep̄ntatua **Maior** p.
minor, pbo. q. nō minoris efficacie ē dīna es-
sentia vt forma exēplaris ad oīa rep̄ntādū. qz
vē dei potētia ad pducendū. sed cēntia diuina
p̄siderata vt ē potētia ē deo rō oīa pducēdi. g.
vt ē forma exemplaris artificis q. est deus ne-
cessario rep̄ntat oīa. **P.** Algazelī metaphi-
ca sua. tractatu. iij. līna. iij. aut sic de deo. Ipse
scit se sicuti ē. qm ipse nudus. aptus & certissi-
me manifestus est sibi p̄siblē fīm & ipse est. cer-
tudo hō est hoc q. ipse est puz & vezens. fōs
essendi subas & accidēta. et quicqz ipso sunt
fīm ordinē suū. igit si deus no cognoscit. di-
stinctū ordinē rey. cū ipse sit p̄ncipiū & fons
h̄moi ordinis. ipse seipm no noscerit sicuti ē.
quod est oīra p̄ncipiū illius auctoritatis.

4. **S**edam p̄t illius p̄elusionis sic pbo. Q.
si diuina cēntia ex hoc q. esset oīm rep̄ntatiua
ēt intrinsece distincta. hoc v̄l. ēt p̄ aliq. disti-
cta absoluval relativa. Nō p̄mo mō. q. s̄i
tot distinctōes absoluoz rep̄irent ē diuina es-
sentia quot ipsa rep̄ntat. tunc cū ipsa infinita
rep̄sentet vt infra patebit. sequit q. diuina es-
sentia oīm compositoz ēt maxime & summe
p̄posita. Om̄e em̄ absoluū in eadē re p̄distin-
ctum alteri absoluō facit ipsam ee cōpositaz.
& ideo si infinita talia fuerint in aliquo. ip̄uz
infinitū erit cōpositū. Nec scđo mō. q. h̄moi
relationes vel cēnt realies vel rationis. Non
realies. q. vt sup̄ patuit. relationes in diuinis
nō sunt reales nisi relatoes originis. relatōes
aut originis nō sunt distinctue cēntie sed p̄
sonaz. Si hō fuerint relationes rōnis. tunc
p̄ ipsas cēntia intrinsece & ex natura rei nō pote-
firmat sit ēt distincta. Et p̄firmaſ. q. nulla rela-

tio dei ad creaturā ē realis ē deo. sed solū fīm ra-
tionē. vt patuit sup̄ius. sed oīs relatio q. que-
nire p̄t diuine cēntie ex eo q. ē creaturaz rep̄nta-
tua ē relatio dei ad creaturā. g. nulla tal' rela-
tio ex natura rei intrinsece poterit ēt distinctua
diuine cēntie. **P.** eodē actu penit⁹ indisticto
cognoscit deus le & oīa alia a se. ergo & eadē rō
ne intrinsece penitus indistincta ex natura rei
An̄cedēs p. q. si plūbō actibō de⁹ se cognos-
cere & alia a se. tūc h̄moi actus cū ipso cognos-
cēre realē faceret p̄positōez. Lōseq̄ntiā p. bo.
q. nō ē minor distinctio ī p̄ncipiat̄ q. i p̄nci-
pīo. sed fīm n̄m modū cognoscēdi rō intelli-
gēdi ēt p̄ncipiū respectu ac⁹ intelligendi. &
iō nō p̄t eē minor distinctio ī actu quo de⁹
cognoscit se & alia q. in sua cēntia q. est sibi rō
cognoscēdi se & alia. **P.** illa videt ēt int̄ero
sanctorū doctorū. Ait em̄ Dyonī. de diuī. no.
ca. vii. Diuina mens nō ex ext̄ibū ext̄ia
non it sed ex seip̄a. nō fīm diuisionē singul' se
imittēs. h̄. fīm vñā cāe p̄tinētiā. Et seq̄t ibidē
Lognoscit. n. oīa materialia imaterialia. & di-
uisibilia indivisibilia. & multa vñitiae.

Lōctō 4

Quarto dico q̄cre

ature a deo cognite p̄nt aliquo mō dici obie-
cta secūdaria cognitiōis diuine. Q. om̄e qd
a deo vere cognoscit sue potēcie cognitiae aliq
modo obiectū. sed omnis creatura a deo vere
cognoscit. ergo aliquo mō sibi obiectū. Cum
igit nō possit ei obiectū vt obiectū primariuz.
q. sic sibi sola sua essentia obiectū. ergo obiectū
sibi tanq̄ obiectū secūdariū. **Maior** pa-
tet. q. nō est p̄ceptible q. aliquid vere intel-
ligat ab aliquo & pfecte q̄rum ad omnē enti-
tate p̄priae & cōmūne. & tamē sibi nullatenus
obiectat. **Minor** autē non oportet p̄bare ali-
cui catholico ppter evidētes auctoritates sa-
cri canonis & sanctoz doctoroz quibz affirmat
deū oīa cognoscere nude & apte. **Sed oīra**
ritū istū ponit quidā doctoz. Ait em̄ primo
q. nulla creatura nec aliquid extra deum rela-
cit ei intellectui obiectū. nec p̄ modū obiectū
scđari. nec p̄ modū obiectū p̄mi. **E**t illō pro-
bat sic Im̄possibile & aliquid qd ē pfectōis ē deo
depēdere a nō deo. **S**z si intellectio dīna termi-
naret ad creaturas positas ēē p̄specto. tūc il-
la intellectio que ē dei pfectio depēderet a nō
deo. sc̄z ab h̄moi intellecta creatura. quod pa-
tet. q. im̄possibile est aliquā intellectiō ter-
minata ad aliquā obiectū manerenō manente
illo obiecto. **P.** p̄mū p̄ncipiū int̄antū est

Aureolus

pfectū q̄ nō p̄ficiāt p̄ aliquid extra se nec efficien-
 ter. nec formaliter. nec coexistēter. Sed si intel-
 ligeret aliquid extra se p̄ficeret p̄ illud. q̄ intell-
 lectio est pfectio intelligētis. cū bonū vniuersi-
 usq; rei s̄istat i sua opatione. vt p̄z. i. ethi. c.
 Hec aut̄ pfectio coexistēret aliquid extra deū. et
 ita deus p̄ficeret p̄ aliquid extra se coexistēter.
 3 P. si intuitū diuinus aliqd extra se p̄tinge-
 ret obiectue. tūc diuinio s̄tinui nccio eēt ea
 cuata i eius intuitu. Sed dñs ē impossibile.
 Probač dñtia. q̄ aut i tali intuitu ponere
 oēs p̄tes diuise t distincte. t tūc habere ppo-
 sitū. aut ponere t̄m aliqd p̄tes sub certo nūe-
 ro quaz q̄libet vltērius ēdiuisibil. t tūc diuni-
 nus intuitus eēt i potētia. t posz sibi aliquid
 accrescere diuidēdo. s. q̄libet illaz p̄tū. imo
 posset p̄ficeret i infinitū. sicut t intellectus nr.
 cū hmoi p̄tes sunt diuisibiles i infinitū. Et ex
 hoc infert ille doctor. q̄ impossibile ē q̄ aliquid
 aliud a deo ponat i suo intuitu. q̄ q̄ rōne ali-
 qd ponere. eadē rōne oēs p̄tes s̄tinui ponere
 tur. Sed falsitatez dñtis ipse pbac. Quia si
 staret diuinio s̄tinui. aut staret ad p̄tes indi-
 visibiles. aut ad p̄tes diuisibiles. Nō primo
 mō. q̄ tūc totū s̄tinui eēt p̄positū ex indiuisi-
 bili. Nā ex ill̄ res p̄mo p̄ponit i q̄ vltēmo
 resoluit. Nec scđo mō. q̄ q̄libet p̄s diuisibil
 p̄t vltēri diuini. t sic staret diuinio t̄nō sta-
 ret 4 P. si res extrinsece a deo q̄s intelligit po-
 nerent i eius intuitu. sequeret q̄ i diuino itui-
 tu eēt obiectue magnitudo actualiter infini-
 ta. Lō sequētia pbac. q̄ diuin⁹ intellect⁹ pl⁹
 p̄t q̄s human⁹. sed human⁹ intellect⁹ ad quā
 cuq; datā magnitudinē p̄t sp̄ aliqd addere.
 p̄cipiū. n. mathematicū ē q̄ magnitudo cre-
 leit i infinituz. t q̄ cuilibet date magnitudinē i
 p̄t fieri additio. ḡ t diuin⁹ intellect⁹ ad quā
 libet magnitudinē p̄t addere. Aut q̄ pcedit
 s̄tinue successiue addēdo. t hoc nō. q̄ tūc es-
 set i potētia. t p̄ dñs impfect⁹. Aut stabit ad
 aliquā magnitudinē finitā. t hoc nō. q̄ tūc
 nō om̄i magnitudini posset fieri additio. aut
 stabit i magnitudine infinita. t tūc habet p̄
 positū. sed h̄ ē impossibile. s. q̄ magnitudo in-
 finita sit i diuino p̄spectu. q̄ q̄ rōne ibi pone-
 re. eadē rōne a deo posset p̄duci in effectu qd̄
 ē impossibile. Nā infinitas t actualitas con-
 tradicūt cum infinituz sit̄ potentia p̄mixta
 actui. vt p̄z. iij. phicor. 5 Segret q̄ om̄es
 sp̄s numeroz eēt actu posite eius intuitu
 t p̄spectu. intelligit em̄ deus om̄s numeros.
 cū eius sapie nō sit numer⁹. sed impossibile ē
 vt ille dicit p̄cessum numeroz in infinitū esse

euacuatū. t exiūsse in actu etiā i diuino p̄spe-
 ctu. 6 P. si dens obiectue i suo intuitu h̄re
 res q̄ sunt extra se. tūc si vera ē illa opinio que
 dicit q̄ deus i infinitū q̄cūq; specie data sp̄ p̄
 creare nobiliorē sp̄cm. Segret q̄ deus i suo intuitu
 h̄re aliquā creaturā infinitā i infinitū di-
 stantē a p̄ma specie. qd̄ ē impossibile. Se
 scđo p̄cūdo dicit ille doctor. q̄ creature nō sunt ob-
 jecta scđaria terminaria intuitū diuinū rela-
 cētia tanq; i speculo i eētia diuinā. sicut videt
 fingere imaginatioz cōis. Q̄r si sic. tūc diuin⁹
 intellectus videret creaturez p̄ alia similitudinē
 q̄ p̄ eētia sua. Nā t̄ nos cūvidem⁹ res i aliqd
 speculo. p̄ alia similitudinē videm⁹ tales res.
 t p̄ alia similitudinē videm⁹ ipm speculū 7
 sicut se habaz intellectio ad intellectōem. sic in-
 tellectū ad intellectū. t intuitū ad intuitū. h̄
 intellectio q̄ deus intelligit creaturā nō ē alia
 ab intellectōe q̄ deus intelligit sua eētia. ḡ et
 intuitū p̄ intellectōem q̄ intelligit creaturā.
 est aliud q̄ intuitū p̄ intellectōem q̄ intelligi-
 tur eētia. Lō stat aut q̄ res lucēt i speculo est
 aliud a speculo. Nō iḡ lucet creatura in deo
 tāq; i speculo. imo nō est aliud deū intelligere
 creaturā q̄ intelligere sua p̄pria eētia. ut q̄
 nō sunt ibi duo intuita scđvū solū. Et in-
 fra in p̄ncipio scđi articuli ait. q̄ nullo mō cō-
 cedi p̄t q̄ deus intelligat creaturez sic. q̄ in-
 tuitū suū ferat i p̄pria eētia. t ex hoc vltēm⁹ p̄ce-
 dat vlsq; ad creaturez. ita q̄ sunt duo intuita.
 deus. t creatura. t sit ibi pluralitas ac mul-
 titudo intellectoz. t ponat numerū creature
 cū deo in rōne intellecti. P̄t t̄n cōcedit
 ipse ait. q̄ deus intelligit creaturā sic. q̄ sum
 intuitū terminat ad eētiam ibi si scđo t̄ nō
 vltērius p̄cedēdo. t ex hoc eminēter et pl⁹ q̄
 eq̄pollēter attingit om̄ne aliud extra se. ita m̄
 q̄ nō sit ibi aliqd multitudo intellectoz i deo.
 nec ponat i numerū creature ut intellecta cuq;
 diuina eētia ut intellecta. sed ēpēnus vnu
 simplicissimū intellectū. Sed illa dicta t̄rat
 ratiō q̄ textui sacri canonis vident̄ repugna reolu-
 re. Rōni quidē. Quia om̄e agēt p̄ intellectū i
 t voluntatē sicut attingit effectū p̄ opatōem
 suā p̄ductiue. sic necesse ē q̄ p̄ intellectōem suā
 ipm attingat obiectue. Sed deū cum nō
 agat ex necessitate nature. ipse em̄ est ages p̄ in-
 tellectū t voluntatē. t oēm effectū attingit p̄ suā
 ipm opatōem p̄ductiue. ḡ etiā attingit cuq; p̄
 intellectōem t voluntatē suā obiectue. P̄.
 deus intelligēt creaturā intuitōem eētiaz sua
 mō quo ille ponit. aut intelligit creaturā esse
 alia ab eētia sua. aut nō intelligit eā esse alia

ab eentia sua. Si pmo mō. tūc nccio dēns sū
ue dīnūa eentia et creature sunt apphensa vt
duo intellecta seu duo intuita. qd ille firmissi
men negat. Si scđo mō. tūc dīnūa intellectio
est falsa. qd est impossible. P. ea que a deo
intelligunt cū assertōe & dīctioroz illa nccio
intelligunt ut multa intellecta. t nō vt vnuz
tm intellectū. Illa p. q. dīctoria pdicata n
pn̄t intelligi eidē p̄petere fm̄ & idē ē. S. d⁹
oēz creature intelligit v̄l ee pdictā vel ee pdi
ciblē. eentia dō suā intelligit oīno ee nec pdi
cta nec producibilē. g eentia suā et creature
nccio intelligit vt plura intellecta t nō vt vnu
tm. P. Si cognitio dei in solius sue eentie
in intuitione sisteret. et vltierius ad nihil aliud
se extenderet. tūc deus nec posset ee vltor ma
loz. nec p̄matoz bono. qd est p̄tra om̄e ca
tholica veritatē. Cōsequētia satis p. q. om̄i
no sistēdo i solius sue eentie simplicissimo in
tuitu cū abnegatōe oīs extēnsionis sue cogniti
onis ad qdcūqz qd nō est sua eentia. tunc nec
bonū nec malū creature vt creature est appre
henderet. t p̄ sequēs talium nec p̄matoz ee
posset nec punito. P. malū nullū equiva
lens habet in deo. maxile loquēdo de malo cul
pe. qd nec virtualiter nec formaliter p̄tinetur
in deo. Lū igit̄ deus cognoscit malū culpe cu
iustūqz p̄toris. g nō oīne quod deus cognos
cit de his q̄ sunt extra se cognoscit totaliter si
stēdo in illo eminet̄ plus q̄ equivalēti sicut
tu ponis. cū nō solum deus cognoscit tonuz
sed etiā maluz. iuxta illud Proverb. xv. In
omni loco oculi dñi p̄templan̄ bonos & ma
los. Rationes etiā sue nō concludūt. Qui
libet em̄ catholicus vt ego puto habet soluere
illas rationes. nec magis sunt p̄tra nos q̄ cō
tra istū qui facit eas. Nā facēdo de illa termi
natione obiectua. et solummodo ponēdo q̄ de
us cognoscit creature. nō minus procedit
illeratōes q̄ adiungēdo pdictā terminatōez
Ad primū igit̄ dicendū q̄ minor est falsa.
Ad pbationē dico q̄ noticia qua de creatu
ras intelligit non mutat̄ mutata creature. q̄a
creature nec mēsurat̄ nec causat̄. Ex sola igit̄
mutatione facta i creature nulla mutationē fa
cta in dei noticia deus eandē creature quā qn̄
q̄ cognovit creabilē t non creatā. nūc cognoscit
ipsum esse creabilē. t quādoqz fuisse creatam.
Etiā illa probatio est p̄tra illū doctorem.
q̄ ipse in distinctōe. xxxvi. q. i. articulo. q. di
cit. q̄ sciētia nostra nec requirit q̄ res scita sit
in se. nec vt habeat ee in suis principijs. quia

sciētia abstrahit tam ab esse actuali ipsius sci
bilis q̄ ab ee eius potentiali. Et sic sciētia no
stra haberet maiore stabilitatez q̄ noticia dei
si noticia dei ad res creatas quisqz secunda
rie terminata mutat ad mutationē rerū. sicut
assumit in pbatione illius minoris. Ad se
cundū dicendū q̄ deū pfici creature coexigen
ter potest dupl̄ intelligi. Uno modo q̄ deus
coexigat creature q̄zum ad p̄prum esse ipsi
us creature. Alio modo q̄zum ad ee represen
tum seu q̄zum ad esse cognitū. Primo modo
deus nō coexigit creature. sed secundo mō ne
cessario coexigit eas. Eadē. n. necessitate qua
deus est pfectus omni pfectione. vt p. v. me
taph. ipa eadē necessitate oīs creature evi
aliter p̄tēta & origin aliter repr̄itata in ipsa di
uina eentia. t nccio a deo cognita. Sicut igi
tur deū ad ee suū dīnū putat ad hoc q̄ sit de
us coexigit nccio p̄tinētiam oīs creature vel
formalē vel virtualē. sic ex p̄sequētī necessario
coexigit determinatā noticiā omnis entitatis
ab ipso dīntis sue create sue creabilis. ideo
nō potest deus suā noticiā nō extēdere ad cre
aturā factam vel fiendā seu possibilē fieri. Et
quia eentia dīnūa nec est facta nec fiēda. nec
vnqz fuit possibilis fieri. ideo talis noticia dei
qua deus cognoscit p̄rie creature. aliquo
mō se extendit vltra dīnūa eentiaz. nec sūt
omino ibi. qz attingit alia saltē ve obiecta se
cūdaria. Ad tertiu. dōm & multi solēnes
doctores nō reputat illud p̄sequēs ee impossi
ble. qz ipsi ponūt q̄ p̄tinuum sit p̄positū ex
indivisibilibz. t illa ratio est vna de p̄tioribz
quas ipsi adducut. Sed qz quasi omnes pe
ri patētici. quos ego sequor i phia. vbi eoz di
cta fidei nō repugnat. oppositū afferūt. ideo
rīdeo ad formā rationis negādo p̄sequētā.
Ad p̄batōem dico q̄nūqz oīs ptes cuiuscun
qz p̄tinui ponent simul i dei intuitu. qz sicut de
us nō pot intelligere ptes motus tanqz entia
pmanciat. qz de natura eaz est q̄ sunt in qua
dam successione. sic deus nō pot oīs tales p
tes que successiū sunt ex divisione p̄tinui sū
mul intueri. qz de natura talū p̄tinum est q̄ sp
sunt in fieri. t uūqz in totali facto ee. vt pat̄ p
Aristo. t om̄e. iq. phicoz. Nec ex hoc scīa rei
ēi aliquo imperfecta q̄ illud nō intelligit qd n̄
ē intelligibile sicut nec potētia sua ex hoc ēim
pfecta. qz nō pdicit illud qd nō est pdicibili
le puta dīctoria simul. Nec etiā pficit deus
in noticia ex hoc q̄ tales ptes nō sit distinc
tas qn̄qz nouit indistincte. sicut nō profi
cit ex hoc q̄nūc cognoscit aliquid ee creatum
v

quod ab eterno non cognovit esse creatum. Etiam ratio non est plus contra nos quam contra istum qui ea adducit. quia aut ipse dicit deum nihil intelligere de his que sunt extra se. et tunc ipse habet fidem catholicam et sacram scripturam contra se. aut concedit deum intelligere ea quae sunt extra se. et tunc illa ratione minus procederet contra eum quam contra me. Ad quartum dicitur quod sequitur non est falsum. Ad probatorem dicitur. quod de pluris potest intelligere quam in natura rei potest suscipere. vel quam effectus possit pati. Potest enim deus intelligere materias sine forma. eo quod materia de se aliqd habeat entitatis per oem entitatem cuiuscunq; forme. impossibilem est materiam produci iei sine forma. quod tunc materia sit esse non est. quod oem esse est a forma. Dato ergo quod deus sit apphendens magnitudinem infinitam. quod ipse potest oem magnitudes numeri infinitae. et per omnes in suo prospectu simul iuste faciunt magnitudinem infinitam. huiusmodi tamen magnitudo infinita non potest produci. ut aliqui doctores dicunt. propter repugnariam ex parte effectus producendi. Etiam falso assumunt cum dicitur quod infinitas et actualitas repugnat. ut patet in. iiij. li. dist. i. q. iiij. articulo. iij. conclusione. i. Ad quintum dico dominum et patrem et unitam. et nego impossibilitatem dominum. Quia b. Aug. expresse dicit deum comprehendere oem speciem numerorum. Unus. viij. de cunctis dei. ca. xvij. contra ponentes animarum circulationem ad saluandum modum eternitatem. ait sic. Quoniam infinitorum numerorum nullus sit numerus. non est tamen incomprehensibilis ei cuius scientia non est numerus. Et pauci interpositis subdit. Quid nos sumus hominibus qui ei scientiam figurare possimus. cuius sapientia simplex. multiplex et univormis. multiformis et incomprehensibili comprehendit. Et ea. xvij. aut. Quicquid scientia comprehendit scientiam comprehenditur. pfectio et omnis infinitas numeroque quodam ineffabiliter modo deo finita est. quod scientie ipsius incomprehensibilis non est. Ad sextum dicendum quod si vellem tenere illam opinionem. tunc non habere pro inconveniente quod deus haberet in suo prospectu aliquam naturam ab ipso producibili infinitum distinctum a prima specie. Illa tamen natura dato quod in effectu producta haberet oem perfectos certez specierum que sunt contra ipsam. adhuc tamen in infinitum distaret a perfectione dei. quia omnes homines perfections haberet participatiue. de autem ipsas perimeret eminenter. Ad primum ad ductum per secundam positione dicendum. quod idea quae est ratio cognoscendi creaturam. quae est ratione possit dici alia similitudo ab entia ut

Ad 4

Ad 5

Ad 6

Solutio
ronum scde
positionis.
Ad I

entia sim est absolute recipit. non est tamen alias similitudo ab entia ut ipsa entia intellecta est ab intellectu diuino simus quod alter et aliter immutabilis est a creatura vel creabilis. Nec illud est simile per omnia sicut ille assumit de speculo materiali. Nam speculum materiale non continet virtualiter et eminenter res quae tenet imagines. nec per seipsum immediate cognoscit cum sit materia. quae oppositum appetit in speculo quod est diuina entia. Ad secundum dicendum quod maior est iuxta illam applicationem. puta quantum ad numerationem in collectionem simus numerus intellectus non est vera. cum unum obiectum et alter cointelligatur. quod tunc non obstat distinzione obiectorum. ambo tamen intelliguntur una in intellectu. ut declarauit superius dist. xxi. 2. clausa 1. cum igit obiectum secundarium sit quasi quoddam cointellectum. igitur idem. Ad principale argumentum. Ad prius dicendum. quod reflexio actus duplex potest intelligi. pale arguit uno modo ratione cognoscitum. puta quod intelligitur ipsum intelligens. Alio modo ratione actus cognoscendi. puta quia intelligibilis actus cognoscendi. Prima reflexio non impedit primitatem sed auget. quia omne perfecte cognoscens prius cognoscit seipsum quam alia a se. sicut pars in omnibus angelis. Alia autem reflexio impedit actus primitatem. Argumentum autem procedit de prima.

Distinctio trigesima sexta.

Sicut et. Postquam magis determinauit de scia dei simus. hic tractat de ea distinctione. Et dividitur in duas partes. Nam primo facit comparationem inter deum scientiam et res scientias. Secundo inter deum scienciam et res scientias. dist. xxvij. ibi. Nunc ergo ad proximum. Circa primum est aduertendum quod res scientia simus et scientia est in ipso scientie. igitur magister duo facit. Primo emundat quod res scientia a deo sunt in ipso deo scientiae. Secundo econuerso quod ipse deus est in rebus scientiarum. distinctio. xxvij. ibi. Et quoniam demonstratum est. Prima in duas. Quia primo mouet duplice questionem. quae cuiuslibet adiungit sua declarationem. Secundo ponit dictorum suorum specialis declarationem. ibi. Proinde diligenter. Prima in duas. Nam primo querit utrum oia que deus scit sint in deo. Secundo utrum mala sint in deo. ibi. Post predicta idem. Et hec in duas. Nam primo questionem mouet. Secundo ad eas responderet. ibi. Quis autem nisi

Infanus. Et ista dividit in duas ptes. Quia primo probat in deo non esse mala. Secundo ostendit in deo immodo esse bona. ibi. Et inde est. Prima in tres. Nam primo ostendit mala non esse in deo. Secundo ostendit quod hoc non obstante omnia mala sunt cognita a deo. Et tertio innuit quod aliquo modo aliter et aliter bona et mala sunt a deo cognita. Secunda ibi. Sed quomodo a lumine. Tertia ibi. Apparet itaque

Sequitur illa pars. Proinde si diligenter et dividitur in duas ptes. Quia primo magister quod super dicto dixerat explanatur et declaratur. Secundo dicta sua colligendo recapitulat. ibi. In primis apertum est. Circa istam dist. xxxvi. quero hanc questionem.

Verum mala habeant ideam in deo. Et videt quod sic. quia ea que deus cognoscit videtur habere ideam in deo. Nam ideo non solum ponuntur in deo ad operandum. sed etiam ad representandum. et per sequebantur ad cognoscendum. Sed deus cognoscit mala non solum pene. sed etiam culpe. Nam medicus debet cognoscere infirmorum vulnera. et inde sententiandoz delicta. Deus autem est penterius medicus et curator. ipse enim est verus Samaritanus qui in vulnera seminuum relicti infudit vimum zoleum. et est obstinatoz iudex et condemnator. ergo id est. Contra illud quod de se est non ens non habet ideam priam in deo. quia omne quod habet ideam priam in deo est a deo producibile. et per consequens habet naturam entis. sed malum culpe non habet rationem entis. cum sit quedam priuatio. et priuatio de se est non ens. ut patet. i. phisicoz. nec est producibile a deo. quia si deus produceret malum culpe tunc ipse peccaret. quod est impossibile.

Hic sunt quatuor vidēda. Primo utz distincte idee sint in deo. Secundo utrum in finite idee sint in deo. Tercio utrum malum culpe habeat ideam in deo. Quarto dato quod non videndum est quomodo deus cognoscat malum.

Quatuor ad primū
utrum distincte idee sint in deo. ponam tres conclusiones. Prima est quod idee in diuinis non sunt distincte ex natura rei. Secunda conclusio est quod non sunt distincte per actum intellectus creati. Tercia est quod sunt distincte per actum intellectus diuini. Primā propositum. Si enim idee distinguuntur formaliter et ex natura rei in mente diuina. aut distinguenter ut

absoluta. aut ut respectiva. sed nec sic nec sic ut pbalo. g. tc. Maior patet per sufficientem distinctionem. Minor propter quantum ad ambas suas pres. Primo quo ad primā. quod sicut se habet entitas ad ens. seu materialitas ad materiam. sic formalitas ad formam. sicut ergo non possunt esse distincte entitates nisi sine distincta entia. nec distincte materialitates nisi sine distinctione materie. sic nec distincte absolute formalitates ex natura rei nisi sine distincte formae absolute. quod impossibile est ponere in diuis. g. tc. Ista minor etiam potest probari per omnia quod dixi distincte contra formalitates. et per tres rationes quibus quoniam proxima procedunt probant secundam per tercie exclusiois. Sed altera per istius minoris probatur. Si ideo in diuina entia intrinsecè ex natura rei dicuntur distinctas relationes. sequeretur tria inconvenientia. Primum est. quod deus infinitis realibus relationibus referretur ad creaturam. quia infinite sunt idee in deo. ut infra patet. quarum qualibet deus referret ad creaturam vel conceptam vel creatam vel ut creabilis est. fallitas sequentur per distinctionem. xxx. coclusionem. i. articulo. q.

Secundum inconveniens est quod aliqua res quod id est deus non erit naturaliter prior creatura. quod ut per predicationem relationis sunt simul natura sive naturali intelligentia. g. relatio quam dicit idea. et relatio quam dicit ideam. sunt simul sicut natura. sed relatio quam dicit idea si est entitas realis. tunc necesse est id est deo. quod est in deo est id est deo. relatio autem quam dicit ideam est vera creatura cum fundatur in creatura. g. tc. Tercium inconveniens est. quod res que est penitus id est deus nullam haberet causitatem super predictam realitatem relationis determinatis ex parte creature. que tam est vera creatura. quia secundum Ansel. monologion. capitulo. n. nulla relatio est causa relationis sibi opposite. p. quicquid perfectionis est deo attribuendum est. cuicunque ipse sit solus illimitate perfectionis. Sed distincta cognoscere uno formaliter principio ex natura rei formaliter in distincto perfectius est quod cognoscere distincta principia ex natura rei formaliter distinctis. Maior propositum. Minor propter quod universaliter videtur in omnibus rebus cognoscitur. quoniam res est nobilior et perfectior. tanto paucioribus speciebus indiget cognoscendum. Cum ergo deus infinite sit perfectionis. ergo in illo quod sibi est ratio omnia cognoscendi nulla penitus cadit

distinctio ex natura rei. *Cū* igit̄ idēe sint p̄n
cipia cognoscēdi quibus deus cognoscit crea
turās. vt infra patet. ergo nō poterūt in deo
ē distincte ex natura rei. *P.* si idēe quæ sūt
creatoꝝ et creabilium repräsentatiue essent in di
uina eentia distincte ex natura rei tūc omnes
beati eque plura viderēt in diuina eentia. et p
sequens nulla posset fieri diuina revelatiō.
cuius oppositū patet i sacra scriptura. Ange
lus em̄ regni plaz restitut angelo populi strī
tici q̄zum ad liberationē huiꝫ populi. vt scri
bit Dam. x.ca. quod nō fecisset si in diuina es
sentia vidisset populū tali tēpe liberandum.
Etiam dicit beus Dyoni. q̄ angeli supiores
purgant et illuminat inferiores. Lōlequetiaꝝ
proto. q̄cquid i aliqua natura ex natura rei
intrinsece seu naturalē ē distinctū. hoc videſ
ab eo q̄ videt illā naturam. Propter hoc em̄
impossible ē videre diuina eentiam q̄n disti
cte videant diuine psonae. q̄ psonaz distinctio ē
intriseca sine omni ad extra p̄patōe independēſ
ab omni actu ratōis. *P.* illud quod ē p̄muſ
i genere intelligibiliū est ex natura rei forma
liter vñ et indistinctū. eentia diuina ē h̄mōi
vt de se patet. ergo r̄c. Maiorē proto. quia p̄
mū est mensura ceteroz. vt patet. x. metaph.
et psequens debet esse maxime simplex et in
diuiniſ. vt patet ibidē. Propter qd̄ ait cōmē
ta. x. meth. q̄ vnitas illius quod est mensura
ceteroz sui generis est talis q̄ nō est diuisibili
lis neq̄ fm̄ locū. neq̄ fm̄ formā. neq̄ fm̄ co
gnitōem. *P.* illud idē pbari pōt q̄ plūmis
scrōꝝ auctibꝝ. Dicit em̄ Ansel. de pcessiōe spi
ritus sancti. c. iij. q̄ oia i diuīs sūt idē vbi nō ob
uiat relatiōis oppositio. s̄ vna idēe nō oppo
nit alteri idēe relatiue. Et Dam. ait. q̄ oia
q̄ sunt in diuīs sunt vñ. p̄ter ingeneratōem.
generatōem et pcessiōz. Sed qdā istiꝫ opi
niōis h̄ru tenetēs arguūt p̄ sua positōne sic.
Rō cognoscēdi pcedit actu cognoscēdi. q̄
distincta ratio distinctā cognitōe. *Cū* ḡ de
eodē actu quo cognoscit se cognoscat distin
cte oia alia a se. igit̄ an omnē actuū intelligē
di pcedūt i deo distincte ratibꝫ cognoscendi
creatūras quas ideas vocamus. et psequēſ
erūt distincte intrinsece et ex natura rei. *P.*
assimilatio cognoscēti ad cognitū pcedit in
ipso intellectu naturaliter actu cognoscēdi. q̄
intellectus nō cognoscit nisi sit cognito assi
milatus. cū ois cognitio fiat p̄ assimilatōem.
vt patet. i. de aia. led idēe in mente diuīa sunt
quedam assimilatōes quibus distincte deus
cognoscit ea q̄ sunt extra eū. ergo talium assi

milationū distinctio pcedit actu intelligēdi
quo illa cognoscunt distincte. *P.* illa que
psequunt diuinā eentia ex natura eentie non
psequunt ea ex aliq̄ comparatōe facta p̄ intelle
ctū. q̄r sicut eentia nō est p̄ intellectu. sc̄ne il
lud quod naturaliter psequit essentiā. Sed
ista distincta exemplaria psequunt eentiam
ex natura eentie. q̄r q̄cquid est in psona diuīa
aut puenit sibi p̄ eentiam. aut p̄ relatiōem. eo
q̄i psona diuīa nō possumus plura dare q̄
eentia et relatiōez. Sed idēe sūt rōne rez re
pntatiue sunt i qualibet diuīa psona. q̄r q̄l
bet diuīa psona cognoscit distincte oia et nō
p̄ p̄petratē relatiūa. nā q̄cquid puenit pson
ne rōe p̄petratē relatiūo ē cōētribu. igit̄ p
dictē rōes puenit psonē rōe eentie. et p̄ q̄n
fm̄ n̄m̄ modū intelligēdi psequūt naturā di
uīa naturalē. et nō innascit p̄ actū cuiuscun
q̄ intellect⁹ sūt creat⁹ sūt increat⁹. Jo
qdā illoꝫ excludit q̄ ille forme an oēm actu
intelligēdi sūt distincte i eentia diuīa tāq̄ i
speculo clarissimo oīm faciliūz repn̄tatiuo
et exemplificatiuo. *P.* si ille idēe eent disti
cte p̄ actuū intellectus cōcipiēti eentiam di
uīam imitabiliā distinctis rebus extra. nūc
necessario essent ab intellectu formate. psequa
est fallsum. q̄r ait Aug. lxxvij. q̄onū. q. xvi.
q̄ idēe sunt ratōea rez stabiles atq̄ immuta
bles. que et ipse formate nō sunt. ac p̄ h̄ et
ne sunt. *P.* si idēe nō distinguētur p̄ intellectum crea
tum. aut increatum. Nō primo mō. quia cū
idēe sunt eterne vt iam patuit p̄ Aug. sequere
tur q̄ distinctio pcederet suum principiū di
stinctiū. Nec scđo mō. q̄ illud qd̄ innascit
p̄ actū intellectus diuīm est in sola psona re
bi. idēe aut sunt i qualibet psona diuīa. cu
om̄s psonae sunt vñ principiū creature. vt ait
Aug. v. de trini. ca. xvi. *P.* eentia diuīa et
naturaliter obiect⁹ intellectui diuīo. aut rep
sentat sibi om̄e intelligibile sub om̄i modo p̄
fecte intelligibilitatis. aut nō. Si sic. tūc ba
bet ppositū. q̄r sicut pfectiōis intelligibilita
tis et ex pte intellect⁹ distincte intelligere. ita p
fectiōis intelligibilitatis ex pte obiect⁹ distincte
repn̄tare. Si nō. tūc eentia diuīa n̄ ē finitē in
telligibilitatis. cu n̄ possit repn̄tare oēt intelligibl
le sub oīm pfecte intelligibilitatis. Szisla Lōra op̄
opinōz ego male intelligo. Qz vbiq̄ poni
distictio q̄ ē maior distictōe mīma. ibi ut mi
hi apparet n̄ p̄ saluari sumā vñitas. s̄ disti
ctō formalē ex natura rei ē maior distictōe mī
ma. q̄ si ponit i diuīa eentia. ip̄ano crit̄sumē

vna. qd est phos et theologos. Minorē pto
qz illa distinctio ē maior mīma distinctio ē q est
mācie distinctio p pīnqoz. s̄z distinctio ex na
tura rei ē hmoi. qz illa distinctio ē mācie disti
ctio p pīnqoz q ē reali distinctio vicinior. nā
real distinctio ē mācia distinctio. s̄z distinctio ex
natura rei ē p pīnqoz reali distinctio qz disti
ctio rōis. Nā mediū est p pīnqoz extremo qz
extremū extremo. distinctio aut ex natura rei
etā bīf istos ē media inter distinctioz realē et
distinctioz rōis. qz ipa ē mīor distinctio reali. et ē
mīor distinctio rōis. Etīa mīor pto. qz vnu
qd qz qz tūvadit hād distinctioz tm̄ redit ab vni
tate. Nā vt ait Boetij. i. de tri. c. i. pncipiu pītatis ē alteritas. Ad pīmū igī dōm ad
mīorē qz rō cogscēdi nō pcedit actu cognoscēdi. nī apud talē intellectū cui rō cognoscēdi differt ab actu cognoscēdi. qd simplē fal
su ēi dīmis. Uel pōt dici qz mīor nō everta
nī de rōe illa qz cauſat actu. nō aut de rōe que
terminat actu. Nā terminas ut terminat nō p
cedit illud qd terminat. Rō vo idealis nō hz
rōem cause respectu ac̄ intellectū diuini. s̄z so
lū se hz i rōe terminat. Posset etīa dici qz
mīor solū ē vera de rōe obiecti pīmarū. nō
aut de ratione cognoscēdi obiecti scđarum.

Ad 2. Ad scđm pī pīa dicta. Uel dōm qz mīor nō est vera nī de intellectu qz se ēi po
tēta ad intelligendū. qz talē intellectū nō pōt
distincta distincte cognoscere nī pīs siliudi
ne talīu distinctioz actuē. intellectū aut diu
nīus ē pur actus. Ad tertīu nego minorē.
ad pbationē cū dī qz qd ēi pīona diuina. aut
puenit ei p essentia. aut p pīprietatē. dico qz s̄
ly quicqz stat p̄ vel p modo reali. tunc illa
ppositio vera est. Si aut stat p ratione v̄l p
eo qd dīcī tm̄ aliquid ratiōis. tūc nō ē vera.
quia talia puenit pīone p actu intellectū di
uini. ut infra patebit. Et sic ēi p pposito. Ul
pōtētē dici qz ille rationes ideales puenit p
lōne p ēntiam originaliter. t̄p in intellectū for
maliter et actualiter. qz originaliter ex virtutē
li ēntētia diuine ēntie puenit qz intellectū di
uini actualiter hmoi diuersas rōes circa spaz
dīcipit. Et cū ille addit qz sint i diuina ēnt
ia ut i speculo clarissimo. dico qz vez est origi
naliter. nō aut formaliter ex natura rei distin
ctio. ut infra magis patebit. Ad quartū di
cendū qz ideas esse formatas pōtēt duplē in
telligi. Uno mō effectiue et productiue. Alio
mō cōceptiue seu exp̄ssiue. Primo mō negat
Aug. ideas ē formatas. nō autē scđo modo.
sicut pī pīa verba Augi. ibidē. Ad qntū di

cedū qz distinguunt p intellectū diuini. Ad
pbationē dōm qz qz illud qd innascit i di
uis pductiue pacū intellectū sit i sola psona
verbi. tñ illud qd innascit p actum intellectū
exp̄ssione pōtēt in omnibus tribus. Exprimere
em in plus se habet qz pducere. Omne enī p
ductū potest dici exp̄ssum. nō tamē omne ex
p̄ssum est productū. nam nihil potest p
ducere seipm. qz aliqd possit exprimere se
ipsum. Ad sextū dicendū qz ēntia diuina Ad 6
objic̄tū intellectū diuino sub omni mō pfecte
intelligibilitatis originaliter distincte. nō ta
men distincte formaliter ex natura rei. qz hoc
derogaret sue simplicitati et vnitati. Et cū di
cī qz sicut pfectioris intelligibilitatis est ex p
te intellectus omnia distincte intelligere. sic
z̄c. nego similitudinē. qz cū de naturali pfecti
one diuine ēntiesit omnia vnitissime p̄tēre.
ideo majoris pfectionis est ex pte ēntie et
pfectioris intelligibilitatis distincte vnitate re
p̄sentare ex natura rei intrinsece. qz distincte di
stinctione se tenēre ex pte ēntie. Sed qz intel
lectus vi intellectus ex sui natura hoc habet.
qz adunata pōtēt distinguere et distincta vni
re. ut ait pīmetator. xii. metaph. ideo pfectōnis ē
ex parte in intellectus qz possit distincte intelligere
ea que bīf se sunt formaliter et ex natura
rei indistincta in obiecto intellectu. Forte
dicet aliquis qz ex his sequit p aliquid sit ap
p̄hensio vel exp̄ssio in intellectu quod nō ē
rep̄sentatiue in ēntia. Rūdeo qz ex pōdictis
non sequit p aliquid app̄hensiue sicut intellectu
quod nō sit rep̄sentatiue in ēntia. sed bīf
sequitur qz idem est in ēntia et in intellectu. ali
ter tamē et aliter. quia ēntia est modo ēntie
vnitissime. sed i intellectu est modo competē
ti intellectui genes intellectus pfectionē. s. ex
p̄ssione et distinctiue. nectamē ex hoc intellectus
differt ab ēntia nisi sicut vna res aliter
et aliter considerata. Secūdo dico qz idee
nō distinguunt p actu intellectus creati. Quia
distinguunt nō ē posterius distincto p ipsuz.
sed vt supra patuit p Aug. idee sunt eterne.
omnis autē intellectus creatus est temporalis.
cum ergo omne tempore sit posterius eterno
ergo z̄c. P. illa que in deo ab eterno vniūt
nō dependent ab intellectu nostro. sed idee in
deo ab eterno vniūt. Major patet. Minorē
ponit Aug. in questionibz ad Orosium. q.
xxvii. vbi tractans illud Johis. i. quod factū
est in ipso vita erat. sic ait. Omnia ergo que fa
cta sunt et vitam nō habent. in ipso dei verbo
vita sunt. Et paucis interpositis addit. Ut
v 3

Instantia

Solutio

Loclo 2

uit igitur in reo omnes rationes idearū. Et
quasi idē sensus habet in p̄mento super. i.ca.
te diuis nomibꝫ ibi em̄ dicit sic. In mēte dī
una p̄xterūt ab eterno eternas rationes om
niū creandoꝫ in quibus rationibꝫ omnia
vivūt. et ex quorūz fulgoribꝫ omnes cogni
tiones illustrātur. P̄. monologio ca.v. ait

Anselmus. Nullo pacto fieri potest rationa
biliter aliquid ab aliquo nisi in sapientia rati
one p̄cedat aliquid quasi exemplū rei fiende
Sed omnia deus produxit i sapientia. iuxta
illud ps. Omnia i sapientia fecisti: impleta est
terra possessione tua. et in numero. pondere et
mēsura. ut ait ille sap̄s. ergo deus aī intelle
ctus creati productione p̄habuit ideaꝫ ipsi
us intellectus producēdi. P̄. illa que tan
z in arte omnipotēti dei sunt in verbo diuino
nō dependent a nostro intellectu. idee sūt hu
iustimodi. Maior est euīdēs. Pater etiāz mi
nor. quia verbū productū in diuinis est ars
omnipotēti atqz sapientis dei plena rationis
bus omniū viventium. fm Augus. vi. de tri
tōclo 3 ni.ca. vltimo. Tercio dico q̄ idē predi
cte distinguitur p̄ intellectum diuinū. Ad
cuīus euīdētiam est aduertēdūm q̄ ut testa
tur cōmentator. xij. metaphysic. si calor esset se
patus. tunc comprehendēret in se omnē gra
dum caloris. et ideo intellectus qui huiulmo
di calorem p̄fecte intelligēret om̄i modo quo
intelligibilis esset. nō solum intelligēret eum
ut in se est vñus formaliter. sed etiam intelligē
ret eum ut virtualiter esset om̄is caloris cō
tentius. Ille igitur calor licet formaliter et
actualiter moueret intellectum ad intelligē
dūm seipsum tm̄. radicaliter tamen et quasi
originaliter moueret intellectū ad cognoscen
dūz omnē alium calorē in ipso virtualiter cō
tentū. et fm q̄ p̄ ipsum principiari posset ut
existeret extra in materia determinata. Intel
lectū igit̄ mor̄ a tali calorē i suo p̄spectu disti
ctiōne illorū p̄ducibiliū calorē exp̄imeret actu
aliter. q̄uis eos i eētia caloris separati origia
liter mouētis in intellectū ad h̄mōi distinctiōe
faciendāz videret vñitissimos et ex natura rei
penitus indistinctos. Sic in p̄posito intellectus
diuinus cū sit infinite p̄spicacitatis ade
quatū est eētia diuine que ē infinite intelli
gibilitatis. et ppter hoc intellectus diuinus
intelligēs p̄fecte ipsā diuinā eētia nō soluz
ut absoluē intelligibilis ē fm suā entitatē for
malē. sed etiāz ut intelligibilē in habitudine
ad alia fm suam continentia virtualez penes
multitudinē talium habituū intellectus di

uīnus exprimit actualiter distinctiōem. idea
rū fm q̄ originaliter motus ē ab eētia iuxta
suā p̄tūctiam virtualē. Et istud p̄t recla
rari in uno simili trato a Dyo. in d̄ diuis no
ca. v. Dicit em̄ ibi Dyonisius. q̄ sicut om̄es
linee protractibiles a medio ad circumferen
tiā continētūr in centro. sic om̄ia creata et
creabilia continētūr in diuina eētia. Sed
planū est q̄ quicūqz p̄fecte cognoscit centru
positum in medio circumferēti om̄i modo q̄
est cognoscibile. Ille cognoscit om̄es lineas
ab eo egressibiles ad circumferēti. vñl ipm
reducibiles a circumferēti que sunt infinite.
q̄uis ipm centrum cognoscat in se penitus
ēē indistinctuꝫ formaliter ex natura rei. Sic
intellectus diuin⁹ p̄fecte cognoscēs diuinam
eētiam. q̄uis ipm in se cognoscit penitus
indistinctā cognoscit om̄es creaturas virtu
te eiusdem essentia in esse producibiles. expi
mens om̄es ideales rationes. penes quas
tanqz penes distinctas rationes essentiadiu
na distincte et determinate est imitabilis adi
stinctus huiusmodi producibilibus. quequi
dem rationes dicuntur idee. ab idōs grec⁹ qđ
ē forma exemplaris latine.

Quantuꝫ ad secun Articlo 2
dum principale. vtrum infinite idee sint in
deo. dico q̄ infinite idee sint in mente diuina.
Nam cum idea sit forma exemplaris ad cu
iūs similitudinem ad extra aliquid ē a deo co
gnoscibile et producibile. cum infinita deus
cognoscat que producere posset si sue volū
ti placaret. igit̄ infinite idee vident̄ ēē in deo.

Sed fortez istud dices q̄ sicut scia dei nō Instanciā
multiplicat. q̄uis scibia multiplicatur. sic
q̄uis ideata multiplicetur. nō tamen multi
plicatur idea. consequentia pater. quia si idee
multiplicatur ad multiplicationē ideatorū.
hoc maxime ell̄ p̄ tanto. quia idea dicitur
relativa ad ipsum ideatum. sed sciētia etiā dī
cū relativa ad scibile. ergo zc. Rñdeo negā
do p̄sequentiā. Ad p̄bationē dico q̄ scia fm
sū ēē formale ē quid absolūtū. q̄uis p̄notet
respectuꝫ ad scibile qui est d̄ suo cointellectu.
idea vero fm sūm esse formale dicit respectu
ad ideatum. et video non est simile de scientia et
de idea.

Quantuꝫ ad tertiu Articlo 3
principale. vtrum malum culpe habeat ideaꝫ
in deo. dico q̄ malū culpe nō habet ideaꝫ i deo

Instinctia
Quia nulla priuatio ut priuatio est habet ideam in deo. sed malum culpe te se dicit priuatōs ergo rē. Sed forte p̄tra illud diceſ q̄ vni-

tas habet ideam in deo. Nā Plato summarū ideaꝝ posuit ideam vnitatis. et tamē vnitatis dicit priuationē diuisionis seu distinctionis.

Rñdeo q̄ vnitatis dicit priuationē priua-

tionis puta diuisionis. et ideo sicut negatio

negationis q̄uis vocaliter dicat negationē.

realiter tamen dicit affirmationem. sic q̄uis

vunitas que est priuatio priuatōis vocaliter

sonet in priuationem. realiter tamen dicit po-

sitionē. et ideo nō est simile. quia malum cul-

pe ē totaliter quid priuatū.

Solutio:

Ad 1

possit instari sic. Illud quod quis prohibere po-

test r̄nō prohibet hoc approbare videtur. quia

in legibus dicit. Qui facit consentit. sed om-

ne malum creature deus posset punire et pro-

hibere si vellet. et tamen sinit peccatorē peccare

igit̄ videt̄ approbare.

Rñdeo ad primā q̄

maior nō est vera nisi de talib⁹ q̄ p se cognos-

tur. Sed priuatōes cognoscunt p habi-

tū. Malū em̄ semp cognoscit p noticiā ipsi⁹

boni. Et nā minor nō sumit debite s̄b maiore

q̄ p c̄tā nō sit res sed priuatōes.

Ad scđam Ad 2

dicđdum q̄ deus prohibuit p decēlegis pcepta

omne malū culpe maxime mortale. hominē

tamen reliquit libertati sue. vt bene v̄lus liber-

tate sibi relata viram eternam mereatur. ma-

le autem v̄lus tanq̄ forfator̄ a iusto iudice

puniat.

Ad argumentū principale pater

p iam dicta. quia ad cognitionē mali nō op-

pet ponere ideā mali. q̄ illa ponī non pōt. sed

sufficit ideā boni. ḡ rē.

Solutio:

Ad 1

Ad 2

Ad pnci-
p ale argu-
mentum.

Distinctio trigesima septima.

E **T** **quoniam de**
mōstratū est. Hic m̄ḡ inuestigat quomō deus habeat eē in rebus. Et diuidit in duas partes. Nam p̄mo circa esse dei in rebus declarat quosdam mo-
dos veros. Secundo reprobat quosdam mo-
dos falsos. ibi. Lūq̄ diuina natura. Prima in tres. Nam primo circa hoc duos modos insinuat. Secundo quod dixerat auctoritatis sanctoz̄ confirmat. Tercio de illis duobus modis distincte determinat. Secū-
da ibi. Ne autem ista. Tercia ibi. In sancto vero. Et hec in duas. Nam primo ostendit quomodo est i aliquibus rebus specialiter p gratiam. Secundo quomodo est in omnibus rebus generaliter p naturaz̄. ibi. Ex predictis pa-
tet. Prima in duas. Nam p̄mo ostendit q̄ deus habitat i homib⁹ sanctis. Secundo m̄det quibusdā dubijs. ibi. Si aut q̄ris. Se-
quit̄ illa ps. Ex predictis pater. Et diuiditū tri-
tres ptes. Quia p̄mo magister illius modi q̄ deus p suam c̄ntiam est in rebus r̄agit exces-
sum et incomprehensionē. Secundo tangit cir-
ca hoc quorundam psumptionē. Tercio mo-
uet et tollit vnam incidentē dubitationē. Se-
cunda ibi. Quidam tamen. Tercia ibi. So-
let etiam. Sequitur illa pars. Lūq̄ diuina
natura. Et diuidit̄ duas ptes. Nā p̄mo
magister ostendit q̄ q̄uis deus sit in omnib⁹

rebo. tñ remouet ab eo ois local circumscriptio
et determinatio. Secundo adiungit isto con-
firmatio. ibi. fateamur itaq. Prima in tres.
Quia primo magister ostendit qd deus nec cir-
cumscriptio nec diffinitio est i loco. Secun-
do qd spuales creature licet no circumscriptio
ue. tamen diffinitio sunt i loco. Tercio que-
rit utrum talibus spuilibus creaturis compe-
rat loci mutatio. Secunda ibi. Spus vero cre-
atus. Tertia ibi. De mutatioe vero loci. Et
hec in duas. Nam primo circa motum spiri-
tuum creatorum excludit cuiusdam opinionis
falsitatem. Secundo cocludit asseueracionem ve-
ritatem. ibi. Sunt ergo spiritus. Circa ista
xxxvij. dist. quero hac questionem.

Verum omnis substantia spiritualis sit in loco. Et videtur quod sic. Quia deus est in loco. ergo omnis substantia spiritualis est in loco. Consequitur patet. Nam cum deus omnium spirituum sit spiritualissimus et summe immaterialis et abstractus. si sibi competit esse in loco. nulli alteri substantie ratione sive spiritu alitatis repugnabit esse in loco. Alimentum per batur. Quia in quaestione re non esset deus. illa sicut ex nihilo facta est immediate rediret in nihil. ut patet per Aug. sup. Gen. ad literam. Sed locus est vera res extra animam. cum sit species predicationis realis. puta quantitatis. ergo deus vere est in loco. cum vere sint multa loca que non sunt in nihilum redacta. Contra hanc sententiam in hebdomadibus. munis aie concordatio est incorporeae sive spiritualia in loco non esse. Cum substantiae spiritualis sint quaduplices. Est enim quedam substantia spiritualis in creatura. sicut deus. alia creata. Et hec triplex. Quia quedam est intellectus. sicut angelus. Quedam ratioalis. sicut anima intellectiva hominis. Quedam visus. sicut natura etiam rei corporalis abstracta. sicut cognitum dicitur spiritualis. Et haec quartuor erunt articuli isti questionis. Primus utrum deus sit in loco. Secundus utrum angelus. Tertius utrum anima rationalis. Quartus utrum natura visus.

caliter in loco nec circumscripsiue nec determinatiue. sed deus est simpli insinuatio. Minoribus ex superioribus dictis et patet ex dictis. Maiores plb. qz omne quod loco circumscribitur loco quodammodo contineatur. Omne etiam quod ad determinatum locum determinat ita cibi qz non alibi, et per se non necesse continetur esse finitum. Secundo loco, qz deus est ubiqz seu in omnibus loco attingitur et permanet. Qz sicut se habet magnitudo molis infinita si esset ad oem locum occupatiue. sic etiamz magnitudo virtutis infinita ad oem locum attinet et permanet. Sed infinitum magnitudine molis totum occuparet si daret. ut patet. i. phisicoz ergo infinitum magnitudine virtus omnibus locis attingit ipsum plenando. Propter quod dicitur Sap. vii. de humero magnitudine Attingit enim ubiqz propter suam misericordiam. Et in principio octauii capitulo dicitur. Attingit enim a fine usqz ad finem fortiter. et disponit omnia suavitate

P. substaria spūialis est vbi opatur. sed de
us opat̄ i omib⁹. Maior patebit infra i. q.
p̄ncipali. Minor p̄z p̄ auctorē de causis qui
ait. q̄ causa primaria plus influit q̄ causa se-
cundaria. Deus igit̄ q̄ respectu oī cause pri-
laris ē cā p̄ma plus influit ad eē cuiuslibet es-
fectus q̄ faciat sua cā secundaria et immediata

P. illud est i om̄ibus attinctiue seu serua-
tione quod om̄ia p̄tinet ne labatur i nō esse. re-
us est h̄mōi. Maior patet. Minor et ponit
Aug. deum sic alloquēs. i. p̄fessio. An opus
habes ut p̄tinearis qui om̄ia continges. quo
namque implex p̄tinēdo implex. nō em̄ va
sa que te plena sunt te stabilem faciunt. quia
z si fragantur nō effunderis. et cum effunde
ris sup nos nō tu iaceris sed erigis nos. non
tu dispergeris sed colligis nos. Etiō qua
si ex radice predictorū concludit Anselmus
monologion. q. q̄a nihil sine deo potest aut
esse aut cōseruari. igitur dicere cogimur deus
esse vbiqz et semp. Sed forte dices q̄ tera Instan-
tione loci est q̄ nihil locati sit extra ipsius lo-
cum. igitur videt q̄ vel deus erit in uno loco
tm. vel nūsc̄ erit. et p̄ sequēs nō potest esse
vbiqz. Ancedens patet. quia. iiiij. phisicorum
cīl. Dignū est locum p̄tinere illud cuius est.
nec cē maiore nec minorem ipso locato. Re Soluti-
onē breuiter q̄ ph̄us loquit̄ ibi de tali lo-
cato quod localiter et circumscriptive est in lo-
co. Et de tali loco etiā intelligēdū ēancēdēs
positum i ista in statia. Tercio dico q̄ esse Lodo
vbiqz p̄ se et simpliciter est p̄prium solius rei
Quia illud est p̄prium alicuius qd p̄uenit li-
bi soli et semp et quiescē p̄dicitur de eo. Sed

Articls 1 Quātūz ad prīmū

vtrum deus sit i loco, ponaz tres & conclusiones.
Prima q̄ deus nō est in aliquo loco loca-
liter nec circumscriptiue nec determinatiue.
Secunda q̄ deus est i om̄i loco attinctiue et
perseveratiue. Tercia q̄ esse vbiq̄ simplicitate
pprium est solius dei Primū proboscic. Illud
quod est simpli infinitū nō potest esse lo-

p se et simpliter esse ubiqz sic se habet ad ipsum deum. **M**aior pater p Porphirii. **M**ior nota est ex pcedebus. **L**ontra tam illa minore possit argui. Et primo qd eē ubiqz nō sit p prium dei. ex eo qd sibi soli conueniat. quia si esset solummodo unus homo. tunc anima humana esset ubiqz. cum sit tota in toto corpore quod viviscat. et tota in qualibet eius parte.

P. fm pñm vniuersalia sunt ubiqz et semper ergo nō solum deus. **P**. ubiqz est corpus ibi necessario est materia. sed in omni loco est corpus. quia nō est dare vacuu. vt patet. iij. physicorum. ergo in omni loco ē materia. et p ñs materia est ubiqz. et nō solum deus. **P**. illud quod nō conuenit deo ab eterno nō conuenit sibi semper. sed esse ubiqz nō conuenit deo ab eterno. cum omnibus factis sit in tpe. **R**ideo ad primis qd ex hoc nō sequis qd aia p se et simpliter est ubiqz. sed solum p accidet. puta illo casu posito. **A**d scd 3 ddm qd vlia nō dicuntur eē ubiqz positivae. sed pnuatiae. qd nullus qd p se sunt. In quantum em vlia sunt: tūc abstractū a cōditionibus inducūtibus qd sunt hic tñūc. et p se quēs abstractū ab ubi et loco. **A**d tertium ddm qd omni loco ē materia p accidet i qd corporis de pdicamento sube. qd addo p rato. qd loco ubi sunt accidentia sacri altaris nō ē materia. qd in tali loco localiter et occupatiue nō ē corpus de pdicamento sube. sed tñmmodo corporis de pdicamento quantitatis. **E**tiam nō ē simili p se eadē materia i diuisis locis. s̄z calia et alia portio materie. sed idē deē in oī loco. **A**d quartum ddm. qd deū eē ubiqz ē deū eē omibz rebus ita qd nulla res sit. i qua deū nō sit. et idē deus ab eterno fuit ubiqz. cū erat in seipso. quia nulla res erat nisi ipse solus. In alijs rebus deus cepit esse in tempore nō per mutationes sui. sed per mutationes rerum. **S**ic etiam res fuerunt in deo ab eterno. nō stabilitate rerum sūm se. sed stabilitate et entitate dei. quia omne quod est i aliquo est i eo sūm modū eius in quo est. et iō res sunt i deo eternis aliter. et deus est in rebus tē poraliter. cum res mensuren tpe. deus autem eternitate.

ticis 2 **Q**uantus ad secundū principale. vt angelus sit in loco. ponat tres p cclusiones. **P**rima qd angelus est i loco. **S**econda qd unus angelus nō potest esse in pluribus locis. **T**ertia qd angelus mouetur de loco ad locum. **C**lusionē pma probat doctor noster sic. **U**nūquodqz est i

loco p suam quantitatē. sed virtus angeli nō quocunqz accepta. sed p compationē ad obiectum et operationē est quantitas angelī. ergo angelus potest dici vere esse in aliquo loco vel corpore sūm p operationem suam virtutē suaz vere et realiter applicat circa talem locum. **M**ior declaratur. Nam virtus nō dicit quantitas in ordine ad substantiam. nam ut sic dicit qualitas et bona dispositio habentis. nam virtus est que habentez pscit. ergo esse quantum ei competet ut dictū est. s. in ordine ad obiectum sive sūm operationem circa obiectum. **M**aior patet p Aliucenā in sufficiētia sua. **P**. istius intentionis videt esse Damas. li. i. ca. xvi. Dicit enim qd angelus ibi est ubi operatur. **P**. illud cuius virtus est finita et limitata necessario loco diffinita. et p consequētia diffinitus est i loco. sed virtus angelī ē finita et limitata. qd tē. maior p 3. **N**ā sicut deus ex hoc ē ubiqz. qd sue virtutis quantitas est infinita. sicut qd erit i loco determinato. qd eius virtus ē finita et determinata. et idō angelī loco diffinitus. cū ei virtus sit certa mensura determinata et diffinita. **S**ed ē illa opinionē quidā arguit directe. quidā indirecte. **D**irecte sic. Si opatio angelī est sibi ratio essendi in loco. vel hec erit operatio immans. vel operatio transiens. **N**ō prima. Nam talis operatio cum sit intelligere et velle non est minoris abstractiois a situ qd cōntia angeli. **S**i igitur cōntia angeli nō est sibi ratio eendi i loco. nec hoc poterit esse eius opatio. **N**ec scđā nā sic quantitas exīs i uno corpore nō potest alteri corpori esseratio eendi i loco circumscripta sic operatio transiens existens in re mota nō poterit esse ratio existendū in loco determinatiue.

P. si operatio transiens est aliquid ratio essendi i loco diffinitiue. tūc corpus mouēs aliud corpus simul est in duobus locis. in uno circumscriptu p ppram quantitatē. et alio diffinitu p suam operationem. **P**. sicut se habet operari ad esse. sic se habet operari in loco ad esse in loco. **S**ed semper operari pslupponit esse. ergo semper operari in loco pslupponit esse i loco. et per ñs operatio nō erit ratio essendi in loco. quia cā nō pslupponit effectū. sed et cōuerso. **P**. si operatio esset ratio eendi in loco. tūc cum celuz operetur in uno vel in grano milij. celum esset in uno vel in grano milij. **P**. cum angelus existens in celo empyreō nō operetur circa aliquod corpus. sequeretur qd angelus existens in celo empyreō non esset in loco. **P**. angelus transiens d celo ad terram potest transire medium quod nihil operetur in medio.

Lōtra egī.

7 tūc ī nullo loco ēt. quia dum est in transitu
nō est ī celo nec ī terra. quia dum aliquid mo-
uet nec est ī termino a quo nec in termino ad
quē. nec enī ī medio. quia ut supponis dū trā-
sit mediuȝ nō opatur ī medio. P. si opari
circa rem aliquā corpalem ēt p̄cisa ratio eēn-
di ī loco. tūc deus ēt ī loco. consequētia ptz.
quia deus potest habere et habet opatiōem cir-
ca rem corpalem. P. quicquid 2uenit ali-
cui om̄i alio circūscripto p̄ter subam. hoc 2ue-
nit ei p̄cise p̄ subam. sed circumsc̄ptio ab ange-
lo om̄i alio p̄ter subam. adhuc 2uenit ei eēn-
9 loco. P. articulus parisēlis dicit. Angelū
eēl loco p̄ eius operatiōez tm̄. ita q̄nullo mo-
do 2ueniat sibi eēl loco p̄ substantiam erroz.
10 P. si operatio angelī ēt sibi rō eēndi ī lo-

do ueniat libi eci loco p subtantiam erro.
P. si operatio angelii est sibi ipso cendi in lo-
co. hoc est p tato. quia illud circa quod opera-
tur est in loco. Sed sepius angelus operatur
circa ea que non sunt in loco. puta cum virtutem
suam applicat ad ultimum celum. vel circa ali-
quam substantiam separatam. ergo protinus ei-
set in aliquo loco. Sed illa non concluditur.
Igit ad primum dicendum. qd operatio p quam
angelus est in loco non oportet qd sit corporis trans-
mutatio. sed est sine virtutis applicatio. et da-
to qd illa applicatio sit in applicante. s. in ange-
lo. et p sequens sit equalis abstractiois a ma-
teria sicut essentia angelii. non tam est equalis ab-
stractiois a quanto modo quo sumit quantum in-
separatis a materia. quia qualitas virtutis co-
gnoscitur in ordine ad obiectum p operationem.

Ad 2 Ad secundū dicēdū & corporis mouens
aliud corpus est ī eodem loco circumsc̄ptiu
eō diffinitiuē. Ad tertiu ddm q̄ quis abso
lute loquēdo opari p̄supponat ec. tñ nō qđli
bet opari determinatiū p̄supponit quodlibet eē
determinatiū penes h̄mōi opari. q̄: qñqz tale
eē innascit̄ ex ipso opari. Nō em̄ omne citha
risare p̄supponit eē citharedu. cum cithari
sando quis efficiatur citharedu. Sic in p
posito q̄ quis opari angelī p̄supponat eē ange
li. tamē angelum opari in loco nō presuppone
nit angelum esse in loco. quia tale esse innasci
tur ex h̄mōi opari. Ad quartū p̄supponit
eē opari angelī. q̄: qñqz opari angelī
innascit̄ ex ipso opari. Nō em̄ omne citha
risare p̄supponit eē citharedu. cum cithari
sando quis efficiatur citharedu. Sic in p
posito q̄ quis opari angelī p̄supponat eē ange
li. tamē angelum opari in loco nō presuppone
nit angelum esse in loco. quia tale esse innasci
tur ex h̄mōi opari.

Ad 4 tur ex hmoi operari. Ad quartum dicen-
dum q̄ aliquid potest operari duplī. vel medi-
ate vel immediate. Si immediate circa aliqd.
tūc hmoi opatōe ad locuz determinat et diffi-
nit. Nō aut si mediate opatur. Lū igil celuz
Ad 5 mediate optetur circa illa inferiora. ergo argu-
mētu nō ocludit. Ad quintū dicēdū q̄ q̄
uis angelus nō habeat opatōem circa celum
empireum qua moueat tale celum. tamē vir-
tutem suam p̄ suam intellectionē t̄ volitōem

25

P. si deus faceret aliuz mundū. aut angel⁹
quē nūc dicas esse p̄sente cuiuslibet corpori isti-
us mudi. erit p̄ns etiam cuiuslibet corpori illius
secundi mudi. aut nō. Si sic. eadem ratione
deus faceret infinitos mundos. quibus ange-
lus ēt p̄ns cuiuslibet corpori cuiuslibet mudi. qđ ē
impossibile. qz si sic alibet angelus ēt infinitus

Si nō tūc angelū hoc m̄dō erit diffinitiue.
4 **T**p̄ q̄ns i hoc corpēnūc erit diffinitiue. t̄ non
cuilibet corpī p̄sens. **P**. illa opinio est exp̄l
se ōtra Dama. qui. li. q̄. ca. iiij. ait. q̄ angeli q̄n
sunt in celo nō sunt in terra. et cum ad terram
a deo mittunt. nō remanēt in celo. Alij di-
cunt q̄ angelus p̄ suam cēntiam sit i loco. sic
q̄ ratio eēndi angelū i loco determinato est eēn-
tia sua. Quia sicut se habet ens infiniti ad
eēvbicq; sic se habet ens finitiu ad eē alicubi.
Sed teus ppter infinitatē sue eēntie est vbi-
q;. ergo angelus ppter limitationē sue essen-
tie est i loco determinato. ergo t̄c. **P**. prius
fm̄ naturam est actiuū p̄sens passiuo q̄ agat
in ipsum t̄c. **P**. angelus fm̄ cēntiam suam
nō potest eē extra vniuersum. quia pars non
est extra suum totum. nec potest esse vbiq; in
vniuerso. quia tunc pars equareſ suo toti. er-
go erit alicubi i vniuerso. t̄ p̄sequēs erit dif-
finitiue in loco fm̄ cēntiam suam. **P**. arti-
culus parisensis dicit. Qui dicit q̄ anima se-
pata vel angelus fm̄ substantiā nūsq; sit: er-
ror. **S**ed nec illud stare potest. q̄r sic con-
uenit rem eē in loco. fm̄ q̄ conuenit sibi eē q̄n-
tum. vt pater p̄ Anicenā in sufficiencia sua
Sed esse quantum nō conuenit angelo fm̄
cēntiam suam. vt de se pater. Proper q̄d
dicit quidam solēns doctor sedo suo quolz.
q̄one. ix. q̄ omnes magistri in hoc conueni-
unt. q̄r eēntia nō est ratio eēndi in loco. Ad
primū ergo dicendū q̄ infinitas eēntie nō est
immediata ratio fm̄ nostrū modum intelli-
gendi quare deus est vbiq;. sed quantitas si-
ue magnitudo sue virtutis qua deus est i om-
nibus. quia in omnibus operatur omnia que
producuntur producēdo. et ea que permanēt in
eē conseruando. Ad secundū dicendū. q̄
quis opatio p̄supponat p̄sentia actui t̄ pas-
siui. de virtute tamē rationis nō oportet q̄ p̄/
supponat p̄sentiam localē. In plus em̄ habet
se p̄sentia q̄ p̄sentia localis. Potest etiam
dici q̄ dator q̄ actio p̄supponat p̄sentia agen-
tis. huiusmodi tamē p̄sentia p̄supponit quā-
titatem hmoi agens separatum de quo ad pre-
sens loquimur est in loco. Ad tertium di-
cendum. q̄ angelum concedimus eē alicubi.
nō tamē immediate p̄ cēntiam. sed fm̄ virtu-
tem t̄ operationē. Ad quartum dicendū. q̄
articulus exponit p̄ alium qui sic dicit. q̄ an-
gelus nūsq; sit fm̄ substantiaz error. si intelli-
gatur q̄ substāria nō sit i loco. Si autē intel-
ligatur q̄ substāria nō sit ratio essendi in lo-

co. verum est q̄ nūsq; est fm̄ substantiā. **E**x
evidēter apparet q̄ articulus nō soluz nō est
contra nos. sed etiam p̄ nobis. **S**ed ō dico **L**oclo 2
q̄ angelus p̄sata sua naturali virtute nō po-
test ee simul i pluribz locis ut plura sunt. **O**r
sicut creatura p̄ naturam suam determinata ad
vnā speciē. sic p̄ quātutatem suam determina-
tur saltem p̄ codēt p̄te ad vnū locū t̄c. **I**stā
exclusionē videt tenere in gr. q̄r pluribz aucti-
bus p̄bat in līa q̄ angelus loco diffiniat suę
ad locuz determinet. **S**ed illud aliq̄ nō te-
nētes arguunt sic. **M**edium sapit naturā ex
tremoz. **S**ed angelus est quoddā medium
inter natūram corporeā t̄ inter deū. **L**uz ergo
natūra corporea sit tm̄ in uno loco. deus autē
i om̄i loco. quia vbiq; est. angelus simul erit
in pluribus locis. **P**. vnū corpus potest ee
in diversis locis simul. ergo r̄onus sp̄s. **L**o
sequētia p̄z. p̄bat aīcedēs. q̄r nō magis repu-
gnat eidē corpī simul duo respectus extrinse-
ci q̄dō respectus intrinseci. **S**z duo intrinse-
ci s̄l̄ suenūt eidē corpī. q̄r idē corpus fm̄ cā
dem albedinē est pluribus albis simile. t̄ simile
fundat plures similitudines q̄ dicunt respe-
ctus intrinsecos. ergo simul poterit h̄re plu-
res situs. cū situs dicat quandā respectū extri-
secū. **P**. illud aīcedēs p̄bat salte de possibili-
t̄. q̄r sicut se habent plura corpora ad vnum lo-
cum. sic se habet vnum corpus ad plura loca
Sed virtute diuina duo corpora possunt ee
in uno loco. sicut appetit cum corpus glo-
ficatum trahit aliud corpus. q̄ t̄c. **P**. quic-
quid deus p̄t mediate causa sed aīt sine ea.
sed mediate questione panis i sacramēto alta-
ris corpus xp̄i virtute diuina ē in pluribus al-
taribus. ergo t̄ sine tali cōuersione eadem vir-
tute poterit idem corpus ee in diversis locis.
Maior ē nota. maxime si illa cā sedā non sit
cā intrinseca. sicut ē p̄posito. **M**inor etiam
p̄z ex side. **I**ste due vltimē probationes nō
sunt ad p̄positū. q̄r cōclu p̄ns ē d̄ naturali t̄tu
te t̄ nō de absoluta potētia dei. **U**tz autem
corpus v̄l angelus possit simul ee in diversis
locis t̄ p̄ quēmodū h̄ sit possibile. hoc inēdo
tractare inferius li. iiij. dist. x. **A**d pm̄ igit̄
dōm q̄ angelus tenet mediū nō q̄ ad plurali-
tate locoz. sed q̄zum ad modum eēndi in lo-
co. quia deus nec circumscriptus nec diffini-
tive est i loco. sed corpus descriptus et diffini-
tive est in loco. angelus tanq; medium tenet
est diffinitiue in loco. nō autē circumscriptus.
Ad scdm nego aīcedēs. **A**d p̄batōz pm̄
dico q̄ nō est simile. q̄r cum similitudo dicat

Solutio
Ad 1

Ad 2

per respectum statu eodem fundamento multiplicatus solu terminis multiplicant similitudines. si tuis autem non dicitur per respectum, nam oia sex principia dicunt reabsolutam, quae illa dicata cum non ratio respectus sive sub respectu. Sed etiam et terciam probationem secundo, quod non arguant de natura rei sed de potestate dei. Qui in eet opposite opinionis ille diceret ad secundam probacionem quod non est simile, quod virtute diuina sine traditione potest tolli a dimensionibus corporis eorum effectus extrinsecus qui est resistere alijs dimensionibus, ratione cuius resistet corpus non comparabilis alter in eodem situ. Sed unum et idem corpus eodem modo, scilicet localiter circumscripsi eet hic et alibi implicaret contradictionem, quod esset hic et non est hic. Nam quod hoc loco circumscribitur, alibi non potest circumscribi. Ad tertiam probationem diceret quod deus nec mediante conversione nec sine conversione corpus suum facit esse simul in diversis locis circumscriptum, sed eam dimensiones, ergo tecum. Tercio dico quod angelus mouet localiter. Quia oportet mutare locum mouet localiter, sed angelus mutat locum, ut per Damas. li. q. c. iii. P. aia separa mouet localiter, et angelus. Consequitur per hoc, nam cum angelus sit perfectus suppositu, non apparet quare resibi magis repugnat moueri quam animo que non habet rationem perfecti suppositi, quod est separata a corpore. Ancedens patet, nam articulus fidei dicit animam christi descendisse ad inferos.

Locatio

1. Sed forte dicet, quod si angelus mouet, tunc habet materiam premium suum. Antea per hoc metaphysicam. vbi dicitur quod in omni remota optet imaginari materia. Itē si mouet tunc habebit premium et premium quod vi. physicoz probatur, quod non mouet primum in termino a quo, et primum in termino ad quem. R. quod isti duo textus Aristoteles intelligi de eo quod sic mouet quod se spacio super quod mouet mensuratur non autem de alijs. Hoc videtur angelus mouet in tempore vel in instanti satis difficile est videre.

Instantia

2. Sed forte dicet, quod si angelus mouet, tunc habet materiam premium suum. Antea per hoc metaphysicam. vbi dicitur quod in omni remota optet imaginari materia. Itē si mouet tunc habebit premium et premium quod vi. physicoz probatur, quod non mouet primum in termino a quo, et primum in termino ad quem. R. quod isti duo textus Aristoteles intelligi de eo quod sic mouet quod se spacio super quod mouet mensuratur non autem de alijs. Hoc videtur angelus mouet in tempore vel in instanti satis difficile est videre.

Solutio

Opi. egi. quod angelus mouetur in tempore. Nam simul intelligi quod in alijs intelligit, nec simul informans suus intellectus pluribus speciebus et ideo licet angelus non intelligat cum discursu, est tamquam successio in suis intellectibus. Et sicut per cognitiones, sicut etiam per affectiones mutat. Unde penes hominem actiones Aug. viii. super Henricum. ad literam dicit angelus moueri per tempora. Et sicut in actionibus angelis transcurribus

est successio, quod non simul operatur in omnia corpora circa quod potest operari. Et ut patuit in presentibus ex hoc quod operatur circa aliquod corpus dicitur esse in loco, ergo ex successione talium operationum ipse dicitur moueri localiter, ut per ipsum etiam in loco. Beda in libro istius distinctionis.

Aduertendum tamquam propter aliquod dicta Augustini, quod omnis successio reducitur ad mensuram temporalem, et quod in motu angelis immediate attendit aliqua successio puta successio operationum, et mediate illarum operationum successione attendit variationem suam successio localis, et ideo motus ille magis proprius dicitur motus per tempora quam per loca. Indefinitus motus Augustini, viii. super Henricum. ad literam negat simpliciter spualem creaturam moueri per loca, aesse res eam mutari per tempora.

Sed praeterea istius Opus, quod tenentes dicunt angelum moueri in instanti. Quia statim maioriae fortis est substantia spiritualis quam res corporalis, sed sol multiplicat radios suos ab oriente in occidente in instanti. ut per ipsum etiam. ergo tecum.

P. si mouet in tempore, tunc eque velociter mouet corpus et angelus. falsitas probatur per hoc, quod sub spiritualis vigorosior est corporaliter, probatur instantia, quod deus potest facere corpus quod in gravitate vel levitate tantum excedit illud corpus quod mouet in tempore cum angelico quantum ipsius mensuram motum corporis excedit ipsius inclinans motus ipsius angelii, et per hunc illud corpus a recto factum mouet eodem tempore eque velociter cum angelio.

P. anima intellectiva mouet in instanti, et angelus, instantia per hoc. antecedens probatur, nam in illa duratione quod corruptibile mortale non manet nisi in corpore, alius simul moreretur et vivaret, sed corporis hominis est in instanti, quod in instanti mouet extra corpus.

Sed contra illam opinionem arguita contra opiniandum sic. Illud quod agit in instanti non mouetur, non agit in una parte quam in alia, sed angelus non potest sic agere quoniam prius agat in una parte quam in alia, ergo tecum.

P. omnis mutatio et indivisibilis est terminus alicuius mouentis, ut dicitur. v. physicoz, quod non est angelus per se habeat tempore motum quam tempore mensuram, et quod in instanti, et a nulla creature potest praetarsi linea in minori quam in tempore.

P. angelus nec mouetur dum est in termino a quo, quod non est motus ictus, neccedens est in termino ad quem, quod tunc cessante motu, et per hunc optet et mouetur in medio, agit si in eodem instanti est in ipso medio et in ipso termino quod est in tempore, tunc angelus simul moueretur et

Dist.

XXXVII

5 quiesceret. quod est traditio. ḡ tē. P. aia
separa nō mouet i instāti. ergo nec angelus.
Sequētia patet. quia nō maioris velocitatis
est angelus q̄ alia separata. pbaꝝ āncedēs. q̄ si
aia separata moueret i instāti. tūc minoris ſtru
tis eēt in corpe glorificato q̄ sine tali corpore
cum i tali corpe nō possit moueri in instati.

6 P. si angelus moueret i instāti. tūc de⁹ nō
posset tota virtute sua angelū velocius moue
re q̄ ipſe angelus moueat ſeipm. cū nulla mē
ſura breuior sit i instāti. sed falsitas sequētis
patet. q̄ idē mobile velocius mouet virtute
infinita q̄ virtute finita. P. si angelus mo
ueret i instāti. tūc ſimul eēt i duobus loci. q̄ a
ſimul eēt i medio et i termio. Sed licet locu
ſio ſit vera. ratōes tñ ille q̄ quis ſint magne ap
parēt. tñ nō cludūt. Ad primū iḡ dī
cēdū. q̄ quis agēs creatū pūs natura agat i
vnā ptem q̄ i aliam. nō tñ oportet q̄ pūs du
ratōe agat i vnā ptem q̄ i alia. Ad ſecū dī
cēdū q̄ illa ppositio Aſtriſto. apud fideles nō
ēvera vlt. Nā i pmo iinstāti quo ſol fuit crea
tus potuit illuminare. t tñ illa mutatōem illu
minatōis nō pcessit aliqd moueri. Ad ter
ciū dōz q̄ pportio mutata nō tenet niſi ſiat
penes aliqd intraneū. Unq; ētē de genere per
manentiū ē de natura pūcti. ſicut eſte de genere
fluētiū ē de natura intranea ipſius iinstāti. ḡ
ſi i minori pportiōis ſimilatōe diceret. ſed ſic
ſe habet pūctus ad iinstātis q̄ pūctus ē quid p
manēs. t iinstātis ē qd ſluēs. bñ cluderet. ḡ li
nea eſt quid pmanēs. t tempus ē quid fluēs.
ſed p̄trāſtio pūcti vel linea eſt quid extrinſe
cū ab eis. ideo nihil cludit. Unq; ſicut nō
sequit. pūctus nō potest bis signari i eodē i
instāti. ḡ linea nō pot bis signari in eodem tpe.
q̄ talis compatio eſt ad extrinſeca. ſic i ppo
ſtio t̄c. Ad quartū poſter dicit q̄ angelus in
pmo ſigno vel iinstāti cū ē i termio ad quem.
nō ppue dicit quiesceret. ſed dicit mutatōe eſſe.
t ideo nō ſequit. ſimul moueat et q̄ ſcat. q̄
uis bñ ſequat ſimul mouet mutatus eſt.
t illud eſt omne oībū iinstātaneis. puta q̄
ſimul mouen t̄ mutata ſūt. Aer em ſimul il
luminat t̄ illuminatus eſt. Ad q̄ntū pot ne
gari ſentia. q̄ virtus aie naturali loq̄ndo eſt
minor q̄ virtus angelī. Dato etiā q̄ aia ſepara
moueret i instāti diceret aduersari q̄ nō ē in
conueniēs q̄ iuncta corpori q̄uiscūq̄ glorificato
moueat i tpe. q̄ ſimul corpori naturali ſequit
leges corporis. nec hoc cedit ad impfectōz aie.
cuz ut ſic ſit ſibi naturale q̄ mouet i tpe. dum
ſez eſt pūcta corpori. Ad ſextū aduersariuſ

negaret ſentia. q̄ in eodē iinstāti ipſe diceret
elle plura ſigna. et i breuiori q̄ i iinstāti poſſet
deus mouere angelū puta i uno ſigno. Poſ
ſet etiam dici q̄ eodē modo poſſet argui q̄ de
us nō poſſet cirius aerez illuminare q̄ ſol. cū
ſol illuminet cū i iinstāti. Et iō oportet nos
dicere q̄ deus hñq̄ agit toto ſuo impetu actū
ſuum q̄uis q̄ principiſet i mīma durati
one. t q̄uis hñmo natura attingat equalitatē
velocitatis qua deus eūdem effectū principia
ret. multis tamē infinitis alijs modis natu
ra poſſet reficere a virtute diuina respectu eius
dem effectus. Ad ſeptimū diceret aduersa
rius q̄ quis imposſibile ſit aliqd eē ſimul in
duobus locis māſiue t pmanēt. tñ nō ē im
poſſibile idē eē i duobus loci trāſtitue ſiue in
ſtabiliter t trāſtitorie. Ad ea tñ q̄ ſunt i du
cta h̄ doctorē ipſem r̄nder hac diſtinctōne.

Ad 7

Solutio
eoꝝ q̄ ſunt
h̄ Egiđū.

Ad 1

Ad primū dicit q̄ nō ē ſile. q̄ lux nō mo
uet p aerē. ſed ſūt i aerē ſtinue generatōes lu
cis. q̄ quidē cū iinstātaneis ſint. licet vna alia
pcedat ordine calitatis t origis. ſi lñ inducū
tur i eodē iinstāti. Lñ iḡ eadē virt⁹ angelī ap
pliceſ ad totū ſpacū. eadez aut ſpēs lucis nō
trāſtit totū ſpacū. ideo q̄ ſi in nullo ēad ppoſi
tū. Ad ſecū negat ſentia. Nā t̄p mensu
rās motū angelī ē alterius ſōis a tpe mēſurā
te motū corporis. t video nō ſunt ad inuicē ſpa
bilis. neq̄ abbreviatōem vniuſ ad equalita
tē alteri poterim ſguenire. Ad tertiu dōm
q̄ ſepatio aie vt ē quedā corruptio nō ē mot⁹
ppreſed mutatio. t idō i iinstāti poterit mē
ſurari. Si aut post mortē hoī ſaneret aia
i corponē vt forma corporis ſz vt motor. qd do
ctor nē valde reputat poſſibile. t poſtea ſepa
ref vt motor ſepaſ a mobili. idē eet iudiciū de
aia t de angelo. q̄ vt ſic ipſa aia vero mortu a
corpe ſeparat. ita q̄ eēt ſignare vltimū iinstātis
quo eēt i tali corpe. t primū quo eēt extra tale
corpus. t p̄ ſis motus eius tpe cōcepto iſtra
illa duo iinstātia mēſurareſ.

Ad 2

Ad 3

Et per hoc etiā ſap Article 3
paret qd ſit tenēdū de tercio principalē.

Quantuſ ad quar Article 4

tū p̄ncipale. vt ſi natura vltis ſit i loco. dōm q̄
ſicut natura vltis nō generaſ p ſe. ſed generaſ
ad generatōem alteri. puta ad generatōz p̄ci
culariū. vt ait auctor. vi. p̄ncipioz. ſic etiā nō
mouet p ſe. ſed ſi ſibi ſpetiſ aliqd moueri. hoc

g

Articlo
Ad 1

Ad 2

Ad 3

Ad 4

Ad 5

Ad 6

Ad pncipale argumētū.
motū pncipaliū. Ad pncipale argumētū
ptz. Ad illud in pncipaliū dicendū qd nulla
subā spūialis est i loco circūscriptiue. t sic in-
tellige Boetius.

Distinctio tricesima octaua
et tricesimanona.

Nunc ad propositū rē. Hic mōrū facit cōpati-
onē scīa dei ad res scīatas. et econū-
so. Et dīcūdū i duas ptes. Nā pmo mōrū in-
quirit vtrz scīa dei sit causa rez. Sedō vtrum
scīa dei mutet ex mutatōne rez. distin. xxix.
ibi. Prēterea queri solet. Prīma i duas. Nā
primo mouet questionē et ponit eius soluti-
one. Secūdo ex illa solutōe mouet alia inci-
tentē dubitationē. ibi. Ad hoc autē quod su-
pra dīcūdū est. Prīma in duas. Nā pmo mo-
uet pdictā questionē et pcedit circa eā opina-
tiue ad vtrāqz partē argēdo. Secūdo deter-
minatiue veritatē assēredo. ibi. Hanc que vi-
detur repugnantiaz. Tūc sequit illa pars.
Prēterea queri solet rē. que est pncipiū di-
stinctionis. xxix. Et dīcūdū i tres ptes. Nā
primo magister pponit questionē. Secūdo
interponit suam respōsitionē. Tercio oppo-
nit quo undā obiectiōne. Secunda ibi. Ad
quod dīcūdū. Tercia ibi. Hic opponit.
Et hec in duas fm qd cōtra duo dicta addu-
cit instantias seu obiectiōnes. Secunda ibi.
Et vero. Prīma in tres. Nam primo magi-
ster tantū hīmōi obiectiōne. Secūdo respō-
det fm pnam intentionē. Tercio respondet
fm aliorū opinionē. Secunda ibi. Ad qd
dīcūdū. Pōt quidē deus. Tercia ibi. Item
a quibudā rē. Sequit illa pars. Et vero
quod rē. Ubi pmo ex dictis bī Hieronymi
qd quedā pdicta adducit instantiā. Secun-
do hīmōi dicta exponit iuxta rectam intelligē-
tiā. ibi. Ex talī itaqz. Circa istas distin-
ctiones quero.

Vtrū scīa dei sit cā rez ad extra pdiu-
ctaz. Et videſ qd qd mutabilis
effectō pcedit a mutabili cā. s̄ oīs cre-
atura ē mutabilē et vanitati subiecta. scīa vero
dei nō ē mutabilē. qd nō poterit ē cā mutabili-
um creaturaz. Maior patz. qd effectus et cā
hīt analogia et pportionē ad inuicē. vt patet
hī. phisicōrū. Minor de se nota ē. Contra.
Auer. pī. met̄. ait. qd scīa nō causat a rebo. s̄

scīa dei ē cā rez. Nichīmo vidēdū ē rebo
qd qd. Sedō vtrz de cognoscat futura cō-
tingētia. et hoc qd ad illā dīcūdū. xxvii. Ter-
cio vtrz deus possit scire infinita. Quarto
vtrz dei pncipientia se extendat ad omnia. et hī
qd ad dīcūdū. xxix.

Quātūz ad primū

vtrz scīa dei sit cā rez ad extra pdiuctaz. pona-
duas pclusiones. Prīma ē qd scīa dei est cā
rez. Secūda qd fm nosz modū intelligē-
di nō ē immediata cā rez. Prīmu pbo sic. Lōdo 1
Artificis scīa est cā eoz que ab artifice ordī-
te et scītifice pdiucunt. led deus et artifex om̄.
iuxta illud Sap. vii. omnū ē emāritex oēz
habēt virtutē. om̄ia. pspiciēs. et oīa ordinata a
deo pdiucunt. vt patebit i li. ii. ergo scīa dei est
causa rez omnū. P. om̄ne quod est realis
ter et formaliter idē quod creatrix cēntia. hoc
est causa rerū. sed scītia dei est hīmōi. quia ve-
sus ipsius sepius est pbatū. attributa diuina nec
realiter nec formaliter diffēt a diuina essen-
tia. g. rē. Lōclusionē scēdam pbo sic. Illud Lōdo 2
qd est tm cā sine qua nō ipsaz rez pdiucant
fm nrm̄ modū intelligēdi nō est p se et imedi-
ata cā ipsaz rez. Sed sicut dīcūdū in fra-
plicia dei est cā rerum sine qua nō si sciētaz
tm ad noticiā referamus. P. fm idē genus
causēnō pnt vnius effectus esse plures cause
p se et que primo seu immediate. sed voluntas
dei ē pma et immediata cā om̄. g. nō scīa.
Maior pte. Minor pponit bīus Aug. iii.
de tri. ca. iiii. vbi ait. Diuina voluntas ē sum-
ma cā om̄. tñhīl hic agitur visibiliter et ser-
sibiliter quod nō te interiori et inuisibili ac in-
telligibili aula summī impatoris aut iubat
aut permittat. Et illa est etiā intēto docto-
ris nři qd ait. qd p volēdo est qdā motānē
ad res. in sciēndo autē ecōuerso est quidā mo-
tus rerum ad aliam. Ideo scīa fm qd scīa nos
potest esse immediata causa rez. co qd scīens p
scīam suaz respicit scīa fm qd sunt in ipso. sed
volens p voluntatē suam potest esse immedi-
ata causa rerum. qd p voluntatē suam tendit
ad res fm qd habent esse in seip̄s. Sed cō Lōtrāgī
tra illud arguunt quidā sic. Actōe immanē
tenihīl pōt extra pstitui. sed velleē actio un-
manēs. et sīlī scīre. g. nec voluntas nec scīa dei p
prie est cā rez. sed ipsa pōtētia dei vt dīcūdū est
causa rez. P. illud cui⁹ acē transit in alterz
pōt cā immediata cā ei⁹ vel rō pdiucēdi ipm.
potētia est hīmōi. quia. v. metaphysice. dīcūdū. qd

Dist. XXXVIII. et. XXXIX

- 3 potētia ē trāsimutatiua alteri⁹ fm q̄ alter⁹. P
eūdē ordinē obseruat aliq fm nrm modū in
teligēdi inter se vbi differunt sola ratione. quē
obseruat realiter i his i quib⁹ differunt realiter
sed in nobis nec sc̄ia nec voluntas elicit actio
nē immediate qua aliqd p̄ducit. s̄ tñmodo
4 ad hoc sufficit potētia executina. ergo tc. P
posita causa sufficiēt nō impedita immedī
ate sequit⁹ effectus. sed voluntas dei fuit ab eter
no. ergo creature p̄ducte fuisse ab eterno.

Sed illa nō concludit. Quia deus habu
it ab eterno potentia producendi creaturā. at
tū solummō tunc p̄duxit q̄n eterna sua volū
tas creaturam voluit esse productā. Ad p
mū igit dicendū q̄ nō negamus diuinā pote
tiam. sed dicimus q̄ voluntas est pse et p̄ma
causa oīm productor⁹ ad extra. cu potētia dei
nihil p̄sequat⁹ ad extra nisi fm bñplacitum t
imperium sue voluntatis. Ad secundū p̄z eo
dem mō. Ad terciū dicendū q̄ quis potētia
in nobis immediate eliciat actū p̄dictiuū. tñ qz
s artificiatis hoc nō facit nisi ad impium vo
luntatis. ideo p̄ductio talis p̄ncipaliter attri
buīt voluntati. Iuxta qd dī. vi. meth. Princi
piū artificato⁹ est voluntas. Et alibi. Artifi
ciatu⁹ et voluntum sunt idē. Sic i p̄posito tc.
Ad qrtū dōm q̄ talis forma arguēdi non
magis p̄cludit de voluntate h̄ nos q̄ de poten
tia h̄ te. q̄ nō minus dei potētia ē eterna q̄ dei
voluntas. Ad argumentū tñ dōm q̄ dei volū
tas fuit ab eterno vt esset creatura in tempe. et
ideo q̄uis voluntas sit eterna. creatura tamen
fuit t̄p̄aliter p̄ducta.

- Ad 2
- Ad 3
- Ad 4
- Ad 5
- Ad 6
- Ad 7
- Ad 8
- Ad 9
- Ad 10
- Ad 11
- Ad 12
- Ad 13
- Ad 14
- Ad 15
- Ad 16
- Ad 17
- Ad 18
- Ad 19
- Ad 20
- Ad 21
- Ad 22
- Ad 23
- Ad 24
- Ad 25
- Ad 26
- Ad 27
- Ad 28
- Ad 29
- Ad 30
- Ad 31
- Ad 32
- Ad 33
- Ad 34
- Ad 35
- Ad 36
- Ad 37
- Ad 38
- Ad 39
- Ad 40
- Ad 41
- Ad 42
- Ad 43
- Ad 44
- Ad 45
- Ad 46
- Ad 47
- Ad 48
- Ad 49
- Ad 50
- Ad 51
- Ad 52
- Ad 53
- Ad 54
- Ad 55
- Ad 56
- Ad 57
- Ad 58
- Ad 59
- Ad 60
- Ad 61
- Ad 62
- Ad 63
- Ad 64
- Ad 65
- Ad 66
- Ad 67
- Ad 68
- Ad 69
- Ad 70
- Ad 71
- Ad 72
- Ad 73
- Ad 74
- Ad 75
- Ad 76
- Ad 77
- Ad 78
- Ad 79
- Ad 80
- Ad 81
- Ad 82
- Ad 83
- Ad 84
- Ad 85
- Ad 86
- Ad 87
- Ad 88
- Ad 89
- Ad 90
- Ad 91
- Ad 92
- Ad 93
- Ad 94
- Ad 95
- Ad 96
- Ad 97
- Ad 98
- Ad 99
- Ad 100
- Ad 101
- Ad 102
- Ad 103
- Ad 104
- Ad 105
- Ad 106
- Ad 107
- Ad 108
- Ad 109
- Ad 110
- Ad 111
- Ad 112
- Ad 113
- Ad 114
- Ad 115
- Ad 116
- Ad 117
- Ad 118
- Ad 119
- Ad 120
- Ad 121
- Ad 122
- Ad 123
- Ad 124
- Ad 125
- Ad 126
- Ad 127
- Ad 128
- Ad 129
- Ad 130
- Ad 131
- Ad 132
- Ad 133
- Ad 134
- Ad 135
- Ad 136
- Ad 137
- Ad 138
- Ad 139
- Ad 140
- Ad 141
- Ad 142
- Ad 143
- Ad 144
- Ad 145
- Ad 146
- Ad 147
- Ad 148
- Ad 149
- Ad 150
- Ad 151
- Ad 152
- Ad 153
- Ad 154
- Ad 155
- Ad 156
- Ad 157
- Ad 158
- Ad 159
- Ad 160
- Ad 161
- Ad 162
- Ad 163
- Ad 164
- Ad 165
- Ad 166
- Ad 167
- Ad 168
- Ad 169
- Ad 170
- Ad 171
- Ad 172
- Ad 173
- Ad 174
- Ad 175
- Ad 176
- Ad 177
- Ad 178
- Ad 179
- Ad 180
- Ad 181
- Ad 182
- Ad 183
- Ad 184
- Ad 185
- Ad 186
- Ad 187
- Ad 188
- Ad 189
- Ad 190
- Ad 191
- Ad 192
- Ad 193
- Ad 194
- Ad 195
- Ad 196
- Ad 197
- Ad 198
- Ad 199
- Ad 200
- Ad 201
- Ad 202
- Ad 203
- Ad 204
- Ad 205
- Ad 206
- Ad 207
- Ad 208
- Ad 209
- Ad 210
- Ad 211
- Ad 212
- Ad 213
- Ad 214
- Ad 215
- Ad 216
- Ad 217
- Ad 218
- Ad 219
- Ad 220
- Ad 221
- Ad 222
- Ad 223
- Ad 224
- Ad 225
- Ad 226
- Ad 227
- Ad 228
- Ad 229
- Ad 230
- Ad 231
- Ad 232
- Ad 233
- Ad 234
- Ad 235
- Ad 236
- Ad 237
- Ad 238
- Ad 239
- Ad 240
- Ad 241
- Ad 242
- Ad 243
- Ad 244
- Ad 245
- Ad 246
- Ad 247
- Ad 248
- Ad 249
- Ad 250
- Ad 251
- Ad 252
- Ad 253
- Ad 254
- Ad 255
- Ad 256
- Ad 257
- Ad 258
- Ad 259
- Ad 260
- Ad 261
- Ad 262
- Ad 263
- Ad 264
- Ad 265
- Ad 266
- Ad 267
- Ad 268
- Ad 269
- Ad 270
- Ad 271
- Ad 272
- Ad 273
- Ad 274
- Ad 275
- Ad 276
- Ad 277
- Ad 278
- Ad 279
- Ad 280
- Ad 281
- Ad 282
- Ad 283
- Ad 284
- Ad 285
- Ad 286
- Ad 287
- Ad 288
- Ad 289
- Ad 290
- Ad 291
- Ad 292
- Ad 293
- Ad 294
- Ad 295
- Ad 296
- Ad 297
- Ad 298
- Ad 299
- Ad 300
- Ad 301
- Ad 302
- Ad 303
- Ad 304
- Ad 305
- Ad 306
- Ad 307
- Ad 308
- Ad 309
- Ad 310
- Ad 311
- Ad 312
- Ad 313
- Ad 314
- Ad 315
- Ad 316
- Ad 317
- Ad 318
- Ad 319
- Ad 320
- Ad 321
- Ad 322
- Ad 323
- Ad 324
- Ad 325
- Ad 326
- Ad 327
- Ad 328
- Ad 329
- Ad 330
- Ad 331
- Ad 332
- Ad 333
- Ad 334
- Ad 335
- Ad 336
- Ad 337
- Ad 338
- Ad 339
- Ad 340
- Ad 341
- Ad 342
- Ad 343
- Ad 344
- Ad 345
- Ad 346
- Ad 347
- Ad 348
- Ad 349
- Ad 350
- Ad 351
- Ad 352
- Ad 353
- Ad 354
- Ad 355
- Ad 356
- Ad 357
- Ad 358
- Ad 359
- Ad 360
- Ad 361
- Ad 362
- Ad 363
- Ad 364
- Ad 365
- Ad 366
- Ad 367
- Ad 368
- Ad 369
- Ad 370
- Ad 371
- Ad 372
- Ad 373
- Ad 374
- Ad 375
- Ad 376
- Ad 377
- Ad 378
- Ad 379
- Ad 380
- Ad 381
- Ad 382
- Ad 383
- Ad 384
- Ad 385
- Ad 386
- Ad 387
- Ad 388
- Ad 389
- Ad 390
- Ad 391
- Ad 392
- Ad 393
- Ad 394
- Ad 395
- Ad 396
- Ad 397
- Ad 398
- Ad 399
- Ad 400
- Ad 401
- Ad 402
- Ad 403
- Ad 404
- Ad 405
- Ad 406
- Ad 407
- Ad 408
- Ad 409
- Ad 410
- Ad 411
- Ad 412
- Ad 413
- Ad 414
- Ad 415
- Ad 416
- Ad 417
- Ad 418
- Ad 419
- Ad 420
- Ad 421
- Ad 422
- Ad 423
- Ad 424
- Ad 425
- Ad 426
- Ad 427
- Ad 428
- Ad 429
- Ad 430
- Ad 431
- Ad 432
- Ad 433
- Ad 434
- Ad 435
- Ad 436
- Ad 437
- Ad 438
- Ad 439
- Ad 440
- Ad 441
- Ad 442
- Ad 443
- Ad 444
- Ad 445
- Ad 446
- Ad 447
- Ad 448
- Ad 449
- Ad 450
- Ad 451
- Ad 452
- Ad 453
- Ad 454
- Ad 455
- Ad 456
- Ad 457
- Ad 458
- Ad 459
- Ad 460
- Ad 461
- Ad 462
- Ad 463
- Ad 464
- Ad 465
- Ad 466
- Ad 467
- Ad 468
- Ad 469
- Ad 470
- Ad 471
- Ad 472
- Ad 473
- Ad 474
- Ad 475
- Ad 476
- Ad 477
- Ad 478
- Ad 479
- Ad 480
- Ad 481
- Ad 482
- Ad 483
- Ad 484
- Ad 485
- Ad 486
- Ad 487
- Ad 488
- Ad 489
- Ad 490
- Ad 491
- Ad 492
- Ad 493
- Ad 494
- Ad 495
- Ad 496
- Ad 497
- Ad 498
- Ad 499
- Ad 500
- Ad 501
- Ad 502
- Ad 503
- Ad 504
- Ad 505
- Ad 506
- Ad 507
- Ad 508
- Ad 509
- Ad 510
- Ad 511
- Ad 512
- Ad 513
- Ad 514
- Ad 515
- Ad 516
- Ad 517
- Ad 518
- Ad 519
- Ad 520
- Ad 521
- Ad 522
- Ad 523
- Ad 524
- Ad 525
- Ad 526
- Ad 527
- Ad 528
- Ad 529
- Ad 530
- Ad 531
- Ad 532
- Ad 533
- Ad 534
- Ad 535
- Ad 536
- Ad 537
- Ad 538
- Ad 539
- Ad 540
- Ad 541
- Ad 542
- Ad 543
- Ad 544
- Ad 545
- Ad 546
- Ad 547
- Ad 548
- Ad 549
- Ad 550
- Ad 551
- Ad 552
- Ad 553
- Ad 554
- Ad 555
- Ad 556
- Ad 557
- Ad 558
- Ad 559
- Ad 560
- Ad 561
- Ad 562
- Ad 563
- Ad 564
- Ad 565
- Ad 566
- Ad 567
- Ad 568
- Ad 569
- Ad 570
- Ad 571
- Ad 572
- Ad 573
- Ad 574
- Ad 575
- Ad 576
- Ad 577
- Ad 578
- Ad 579
- Ad 580
- Ad 581
- Ad 582
- Ad 583
- Ad 584
- Ad 585
- Ad 586
- Ad 587
- Ad 588
- Ad 589
- Ad 590
- Ad 591
- Ad 592
- Ad 593
- Ad 594
- Ad 595
- Ad 596
- Ad 597
- Ad 598
- Ad 599
- Ad 600
- Ad 601
- Ad 602
- Ad 603
- Ad 604
- Ad 605
- Ad 606
- Ad 607
- Ad 608
- Ad 609
- Ad 610
- Ad 611
- Ad 612
- Ad 613
- Ad 614
- Ad 615
- Ad 616
- Ad 617
- Ad 618
- Ad 619
- Ad 620
- Ad 621
- Ad 622
- Ad 623
- Ad 624
- Ad 625
- Ad 626
- Ad 627
- Ad 628
- Ad 629
- Ad 630
- Ad 631
- Ad 632
- Ad 633
- Ad 634
- Ad 635
- Ad 636
- Ad 637
- Ad 638
- Ad 639
- Ad 640
- Ad 641
- Ad 642
- Ad 643
- Ad 644
- Ad 645
- Ad 646
- Ad 647
- Ad 648
- Ad 649
- Ad 650
- Ad 651
- Ad 652
- Ad 653
- Ad 654
- Ad 655
- Ad 656
- Ad 657
- Ad 658
- Ad 659
- Ad 660
- Ad 661
- Ad 662
- Ad 663
- Ad 664
- Ad 665
- Ad 666
- Ad 667
- Ad 668
- Ad 669
- Ad 670
- Ad 671
- Ad 672
- Ad 673
- Ad 674
- Ad 675
- Ad 676
- Ad 677
- Ad 678
- Ad 679
- Ad 680
- Ad 681
- Ad 682
- Ad 683
- Ad 684
- Ad 685
- Ad 686
- Ad 687
- Ad 688
- Ad 689
- Ad 690
- Ad 691
- Ad 692
- Ad 693
- Ad 694
- Ad 695
- Ad 696
- Ad 697
- Ad 698
- Ad 699
- Ad 700
- Ad 701
- Ad 702
- Ad 703
- Ad 704
- Ad 705
- Ad 706
- Ad 707
- Ad 708
- Ad 709
- Ad 710
- Ad 711
- Ad 712
- Ad 713
- Ad 714
- Ad 715
- Ad 716
- Ad 717
- Ad 718
- Ad 719
- Ad 720
- Ad 721
- Ad 722
- Ad 723
- Ad 724
- Ad 725
- Ad 726
- Ad 727
- Ad 728
- Ad 729
- Ad 730
- Ad 731
- Ad 732
- Ad 733
- Ad 734
- Ad 735
- Ad 736
- Ad 737
- Ad 738
- Ad 739
- Ad 740
- Ad 741
- Ad 742
- Ad 743
- Ad 744
- Ad 745
- Ad 746
- Ad 747
- Ad 748
- Ad 749
- Ad 750
- Ad 751
- Ad 752
- Ad 753
- Ad 754
- Ad 755
- Ad 756
- Ad 757
- Ad 758
- Ad 759
- Ad 760
- Ad 761
- Ad 762
- Ad 763
- Ad 764
- Ad 765
- Ad 766
- Ad 767
- Ad 768
- Ad 769
- Ad 770
- Ad 771
- Ad 772
- Ad 773
- Ad 774
- Ad 775
- Ad 776
- Ad 777
- Ad 778
- Ad 779
- Ad 780
- Ad 781
- Ad 782
- Ad 783
- Ad 784
- Ad 785
- Ad 786
- Ad 787
- Ad 788
- Ad 789
- Ad 790
- Ad 791
- Ad 792
- Ad 793
- Ad 794
- Ad 795
- Ad 796
- Ad 797
- Ad 798
- Ad 799
- Ad 800
- Ad 801
- Ad 802
- Ad 803
- Ad 804
- Ad 805
- Ad 806
- Ad 807
- Ad 808
- Ad 809
- Ad 810
- Ad 811
- Ad 812
- Ad 813
- Ad 814
- Ad 815
- Ad 816
- Ad 817
- Ad 818
- Ad 819
- Ad 820
- Ad 821
- Ad 822
- Ad 823
- Ad 824
- Ad 825
- Ad 826
- Ad 827
- Ad 828
- Ad 829
- Ad 830
- Ad 831
- Ad 832
- Ad 833
- Ad 834
- Ad 835
- Ad 836
- Ad 837
- Ad 838
- Ad 839
- Ad 840
- Ad 841
- Ad 842
- Ad 843
- Ad 844
- Ad 845
- Ad 846
- Ad 847
- Ad 848
- Ad 849
- Ad 850
- Ad 851
- Ad 852
- Ad 853
- Ad 854
- Ad 855
- Ad 856
- Ad 857
- Ad 858
- Ad 859
- Ad 860
- Ad 861
- Ad 862
- Ad 863
- Ad 864
- Ad 865
- Ad 866
- Ad 867
- Ad 868
- Ad 869
- Ad 870
- Ad 871
- Ad 872
- Ad 873
- Ad 874
- Ad 875
- Ad 876
- Ad 877
- Ad 878
- Ad 879
- Ad 880
- Ad 881
- Ad 882
- Ad 883
- Ad 884
- Ad 885
- Ad 886
- Ad 887
- Ad 888
- Ad 889
- Ad 890
- Ad 891
- Ad 892
- Ad 893
- Ad 894
- Ad 895
- Ad 896
- Ad 897
- Ad 898
- Ad 899
- Ad 900
- Ad 901
- Ad 902
- Ad 903
- Ad 904
- Ad 905
- Ad 906
- Ad 907
- Ad 908
- Ad 909
- Ad 910
- Ad 911
- Ad 912
- Ad 913
- Ad 914
- Ad 915
- Ad 916
- Ad 917
- Ad 918
- Ad 919
- Ad 920
- Ad 921
- Ad 922
- Ad 923
- Ad 924
- Ad 925
- Ad 926
- Ad 927
- Ad 928
- Ad 929
- Ad 930
- Ad 931
- Ad 932
- Ad 933
- Ad 934
- Ad 935
- Ad 936
- Ad 937
- Ad 938
- Ad 939
- Ad 940
- Ad 941
- Ad 942
- Ad 943
- Ad 944
- Ad 945
- Ad 946
- Ad 947
- Ad 948
- Ad 949
- Ad 950
- Ad 951
- Ad 952
- Ad 953
- Ad 954
- Ad 955
- Ad 956
- Ad 957
- Ad 958
- Ad 959
- Ad 960
- Ad 961
- Ad 962
- Ad 963
- Ad 964
- Ad 965
- Ad 966
- Ad 967
- Ad 968
- Ad 969
- Ad 970
- Ad 971
- Ad 972
- Ad 973
- Ad 974
- Ad 975
- Ad 976
- Ad 977
- Ad 978
- Ad 979
- Ad 980
- Ad 981
- Ad 982
- Ad 983
- Ad 984
- Ad 985
- Ad 986
- Ad 987
- Ad 988
- Ad 989
- Ad 990
- Ad 991
- Ad 992
- Ad 993
- Ad 994
- Ad 995
- Ad 996
- Ad 997
- Ad 998
- Ad 999
- Ad 1000

dei nō sit cā rerū nū mediātē volūtate. vt pa
tuit i. articulo. volūtate q̄t dei nō vult nūccio
q̄cūq̄ sc̄it sed libere. r̄ p̄t ea nō velle. loq̄ndo
de his q̄t extra ip̄m. ḡ sc̄ia dei vt est can̄la cū
determine ad effectū mediātē libera volūtate
te nō imponit aliquā nūccitatem his q̄ futura
sunt nisi ex dictō. p̄tē. 3

Di. xxix.
Articls 3

um articulū. vtrum deus cognoscit futura
contingētia. Dico primo q̄ deus certa sc̄ia
cognovit futura contingētia ab eterno. Quia
sūt nō. tunc nūc deus aut haberet rerū aliquarū
ignorantia postq̄ produceunt. aut aliquid
sc̄ie p̄tēt q̄t rerū esse. q̄t rerū possit impēdīt. sed hoc nō obstarat
Nam cū deus omnia illa impēdītia cognoscit
ab eterno. ideo de certo nouit vtrū talia futu
ra eueniat vel nō eueniat. Secundo dico
q̄ p̄dictā certitudinē diuinēsc̄ie nō tollit
contingēt

dat ad oia. Dicēdū q̄ quis humana puidētia nō se extēdat ad oia. qz dñliū. t p̄s pui-
tentia alicuius nō extēdit se nisi ad ea que p̄
cū p̄nt vel pmoueri vel impediri. multa vero
sunt que p̄ hominē vt homo est nec p̄nt impe-
diri nec promoueri. diuina tamē prouidentia
ad omnia se extendit. cū nihil sit tamē diffi-
cile quin dñmno p̄ filio possit pmoueri. et nihil
tamē contingēt vel etiā necessariū quin eodez
2 cōsilio possit impediri. p̄ mala subsunt di-
uine puidentie. ergo omnia alia. Lōquentia
patet. qz cū nullum agēt aspiciēt ad malum
agat quod agit. vt dicit. iij. de diu. nomi. s̄
aliquid teberet subterfugere diuinā puiden-
tiaz t ordinationē. hoc maxime esset ipm ma-
lum. Ancedēs patet p̄ Boetiu. iij. v. 20. vbi
ait. Modus diuinus est q̄ ad bonū diriges
cūcta disponat. Nam si a reprobis nihil can-
sa mali geris. licet in agendo errent. multo mi-
nus ordo ille de cardine summi boni profici-
ens a suo deflectit exordio. Et August. in en-
chyridion. ca. vii. ait. q̄ malū bñ ordinatū et
suo loco positū cōmendat bona vt magis pla-
ceant. Et subdit q̄ deus omnipotēs nō sine-
ret mali aliquid esse in opes suo. nisi a deo esset
omnipotens t bonus vt bene faceret et de ma-
lo. Ad argumentū principale dicendū. q̄
quis scientia dei sit immutabilis. tamē quia
est causa rez mediante voluntate diuina q̄ re-
spectu omnīū creabilū totaliter est libera etiā
libertate contradictiōis. ideo mutabilis potest
esse effectus. qz talis erit qualis eū deus vult
esse. t nūc est q̄n cū diuina voluntas esse de-
terminauit.

Ad argu-
mētū p̄nci-
pale.

Distinctio quadragesima.

Redestinatō

vo rē. Ista est distinctio. xl. q̄
sic continuas p̄cedentibz. Postē
determinatuz est de scientia dei fm se ac etiam
compatine respectu oīm creaturaz generalit.
hic determinat de eadem sc̄ia respectu intelle-
ctus creature specialiter. Determinat em de p̄
destinatōne que est quasi quedā spēs diuine
sc̄ie qua sp̄aliter respicit deus creaturā ordinā-
bile in eternā beatitudinē. hec aut̄ sola est crea-
tura rōnalis ac intellectual. Diuidit aut̄ h̄
ps in p̄s duas. Nā p̄mo m̄gr tractat de p̄de-
stinationis t reprobatis certitudine. Secū-
do de eas p̄via causalitate seu aptitudine. di-
stinctione. s̄li. ibi. Si aut̄e querim̄ meritu-

Prima in duas. Nā p̄mo tractat de effectu
p̄destinatōis. Secūdo de effectu reprobatio-
nis. ibi. Lūqz p̄destinatio. Pr̄ia i duas. Nā
p̄mo agit de p̄destinatōis quidditate. Secū-
do de sui effectus infallibilitate. ibi. P̄de-
stinatorz nullus videt. Et hec diuidit i q̄tuor
ptes. Nā p̄mo inquisitio p̄cedēdo arguit p̄
effectus p̄destinatōis certitudine. et 2tra eius
certitudinē. Secō ponit p̄dictoꝝ determinati-
onē. Tercio addit quo rūndā obiectōem. Et
qrto cū sui excusatione subiungit solutōz. Se-
cūda ibi. Quibus rūndemus. Tertia ibi. Tertiā
tamē adhuc. Quartā ibi. In huius q̄nōis solu-
tione. Sequit̄ illa ps. Lūqz p̄destinatio.
Et diuidit i duas pt̄es fm q̄ duplex videt et
fectus reprobatoꝝ. 1. positiuꝝ t p̄nuatuꝝ. p̄u-
mo q̄ determinat de reprobatoꝝ effectu posu-
tuꝝ qui ē pene eterne p̄paratio. Secundo de
eius effectu priuatiō qui est gratie et glorie
tenegatio. ibi. Et sicut p̄destinatōis. Lic-
ca ista. pl. distinctiōem quero hāc questionē.
Trū possibile sit p̄destinatū ad salu-
v. te finaliter nō saluari. Et videt q̄
sic. qz de p̄t p̄destinatuz dammare.
q̄ possibile est p̄destinatū nō saluari. p̄ntia pa-
tet. p̄bo ancedēs. qz quicqđ de p̄t potuit abet
no hoc p̄t om̄i tpe. nā ex successu tps nō di-
minuit diuinā potētia. S̄z nūc p̄destinatuz
p̄tz vel pauluz deus ab eterno potuit rep̄o-
bare. q̄ t nūc. Lōtra. Ansel. de cordia p̄de-
stinationis t gr̄e ait. Prescira t p̄destinata de-
nūcitate futura sunt. S̄z qd̄ ēnccē ip̄ossibile
ēnō ē. vt p̄z. h̄. peri hermenias. q̄ ic. Hic
q̄tuor sūt vidēda. Nā qz reprobatoꝝ t p̄de-
stinationis opposito mō se h̄nt. t opposita iuxta
posita magis elucescūt. ideo p̄mo vidēdū ē qd̄
sit reprobatio. Secō quid sit p̄destinatio
Tercio vtz p̄destinatū possit danari. Et
qrto vtz reprobatus possit saluari.

Quātuz ad primū

articulū. quid sit reprobatio. est aduertendū.
q̄ reprobatio tria videt implicare. 1. p̄cogniti-
onē culpe. subtractionē gratie. et p̄paracionē
pene. Deus em ab eterno p̄cognitū culpam
illius q̄ reprobat. t ppter hoc ipm grāna si-
naliter priuat. t pena eternaz ei p̄parat. Quo
ad primū ipsa reprobatio nihil videt addere
sup simplicem p̄cognitionē diuine p̄scientie.
Quo ad secundū nō addit aliquid positivē.
sed solū priuatiō. Quo ad tertium addit aliū
quid positiue. Ex his p̄t ipsa reprobatio

sic describi. Reprobatio est eterna p̄cognitio
mali usus liberi arbitrii. rōne cui⁹ de⁹ crevit
aliquē hōiem i p̄nti vita p̄uare grā. t̄ i futura
punire eterna pena.

idc 2

Quantus ad secundum articulū. quid sit p̄destinatio. est aduer-
tendū q̄ p̄destinatio duplicitate p̄t cōsidera-
ri. Uno mō generaliter put p̄t competere ra-
tiōali ac etiam intellectuali creature respectu
quorūcunq; bñficiorum a deo collatorū. Alio
modo specialiter respectu hominū in eternaz
beatitudine dirigedorū. Primo mō desribit
būis Aug. p̄destinationē in libro de si. ad pe-
trum sic dicens. Predestinatio est gratuite do-
nationis p̄paratio. Scđ modo aut idē Au-
gu. in li. de p̄destinatoe sanctoz. Predestina-
tio est destinatio alicui⁹ in finē. Vel sic. Pre-
destinatio ē p̄paratio gratie i p̄nti t glorie i stu-
turo. Sunt etiā multe alie descriptioes p̄de-
stinationis date p̄ aplos t alios diuersos do-
ctores. quas ad p̄ns gratia bñmitatis obmit-
to. Est etiā aduertendū q̄ destinare duovi-
de signicare. Nam destinare idē est qđ pro-
ponere. Iuxta qđ ait apłs. ij. Lox. ix. Unus
q̄sq; put destinauit i corde suo r̄c. Et. ij. mach.
v. dr. Eleazar⁹ destinauit nō admittere illicita
Scđo destinare idē ē qđ mittente. Iuxta qđ dr.
lra destinata id ē missa. Et vtqz mō satis ē
ad p̄positū. Nā iuxta primū modū d̄r. ab
eterno ip̄os electos p̄destinare. q̄ ab eterno re-
spectu eoz hūt p̄positū miserēdi. Et scđo mō
deus d̄r electos p̄rie predestinare eo q̄ videt
eos mittere t dirigere p̄ hoc mediū qđ ē grā i
hūc finē q̄ ē beatitudine t gloria. Et p̄ h̄ etiā p̄z
d̄na inter p̄sciam damnatoy. t p̄destinatoz
electoy. Nā p̄scia dicit simplice dei noticiam
quā h̄ de damnādis. t si cū noticia aliq; mō
implicat diuinū p̄positū. h̄ nō ē fm q̄ de⁹ pro-
ponit agere. s̄ poti⁹ fm q̄ de⁹ p̄ponit ab actu
cessare. Sed p̄destinatio nō dicit simplices
noticiā. q̄ implicat sue includit diuinū p̄posi-
tu cū sui efficacia ad misericordiū t glorificandū
Et iō licet mali nō damnent ex hoc q̄ de⁹ eos
impellat i culpā seu ad culpā. t̄ nulli boni sal-
uant nisi deus mediāte sua grā eos dirigat. t
mittat seu impellat ad gloriam.

idc 3

Quantus ad tertium articulū. utrum p̄destinatus possit dam-
nari. Primo dicā quid mihi video ee tenet
dū. Secūdo inducas aliquas difficultates i
p̄trariū. Circa primū ponā duas p̄clōnes

Prima ē q̄ p̄destinat⁹ q̄stū ē de se damnari
p̄t. Quia ois q̄ p̄t omittere culpā ille p̄t
incidere pena h̄mōi culpe debiram. t p̄ h̄mōi
culpa parata t ordinata a iusto iudice. sed p̄/
destinat⁹ anq; p̄sequat effectū p̄destinatiois.
puta dū est i via p̄t omittere h̄mōi culpā. ḡ
r̄c. Maior p̄z de se. Minor p̄z p̄bō. q̄ h̄ p̄ li
bez arbitriū hōndū in grā confirmati p̄t pec-
care mortaliter. mortali autē p̄ctō ē eterna dā-
natio debita t ab ipso deo ordinata seu p̄para-
ta. vt patet in multis locis sacre scripture. ḡ r̄c.

Sedāclusio ē. q̄ quis p̄destinat⁹ modo

p̄dicte possit damnari. t̄ de facto nūq; dam-

nabit. Quia oppositū diuini p̄positū finaliter

nō ḡtinget. sed p̄positū dei ē vt p̄destinat⁹ fi-

naliter salutē. ḡp̄destinat⁹ finaliter nō dam-

nabit. Maior p̄z. q̄ diuinū p̄positū est im-

mutabile. eo q̄ immobilit̄ de⁹ p̄ serp accidēs

tab intra. vt patet. xij. metaph. t apud deuz

nō est trāsimutatio. nec viciūtrū obumbra-

rio. vt dicit Jaco. i. Minor etiā p̄z ex p̄cedē

tib. Forte diceat q̄ illa simul stare ē impossibi-

le. q̄ tradictoria eidē silenciuere nō p̄nt.

sed necessariū t nō necessariū sunt tradictoria.

Et fm p̄mā p̄clusioz p̄destinat⁹ nō saluabili-

ccio. q̄ quod p̄t nō saluari hoc nō saluabili-

ccio. t intra scđam p̄clusionē p̄destinat⁹ ne-

cessario saluabili. q̄ qđ non p̄t damnari nō saluabili.

Cōtra p̄mā p̄clusionē p̄t argui-

sic. Deus ab eterno sciuit petrē ee saluandū. ḡ

petrē de necessitate saluabilis. Ancedēs p̄z. pbatio

q̄ntie. q̄ aut petrē p̄t nō saluari aut non p̄t

nō saluari. Si dat p̄mū. tunc scia dei fuit in-

certa t mutabilis t fallibilis. Si dā secūdū

tūc habet p̄positū. q̄ non possibilis non ee eq̄

pollet ei quod est necesse ee. vt p̄z. q̄. pen her

menis. P̄cā necessaria t nō mutabilis ar-

guit effectū nēcūz et immutabilē. s̄ sine scia

dei sine volūtis dei sit cā salutis ipsius prede-

stinati. patet q̄ h̄mōi cā nō ē mutabilis. ergo

r̄c. Maior p̄z. ppter analogiā q̄ ē inter cām t

effectū. q̄ vt dicit. ij. phicor. si cā ē v̄lis. t ef-

fectus est vniuersalis. t si cā est p̄icularis. t

effectus ē p̄icularis. t si cā in fieri effectus in-

sieri. t si cā in facto ee t effectus ē facto ee. et p̄

q̄sequēs si cā est necessaria effectus est necel-

sarius. Minor etiā patet. q̄ nec sciētia dei mu-

tabilis ee p̄t nec voluntas. P̄. sicut patet

p̄ regulam phī in. i. prior. Maior p̄positio

ne existēre de necessario. t minor de inesse. tūc

sequit̄ cōclusio de necessario. sed omne a deo

Lōclo 1

Lōclo 2

Ratio

Instantia
p̄ abas cō-
clusiones.

Instantie
p̄ p̄mā cō-
clusionē.

2

3

psicū necesse est futurū ecē pdestinatū autē sal
uari est ppterum a deo. ergo necesse est eum sal
uari. **P.** pruis q̄ Petrus esset beatus. illa
ppositio fuit vera. Petrus pdestinatus sal
uabit. ergo necesse fuit petrū saluari. Antece
dens patet. Probab̄ h̄cia. q̄ impossibile ēsi
gnificatū vere pposito nō pon. dato em q̄
nō ponat. tūc vera ppositio esset falsa. quod ē
impossible t̄ dictionē ē implicās. Tener etiā
illa psequētia p regulā libri prior. q̄ad oppo
Sitū p̄tis sequit̄ oppositu antecedēt. **P.** cau
sa efficax que impedit nō potest immutab
ter inducit iūus effectū. sed pdestinatū ē cau
sa efficax que impedit nō potest. Maior pa
tet. Probo minorē. Quia b̄m Aug. pdestina
tio est ppositū diuine voluntatis. sed diuina vo
luntas est omnipotēs. **P.** si pdestinatus pos
set damnari. tūc nō esset certus numerus pre
testiator. seu elector. cui⁹ oppositū alserit. b.
Aug. in quadā orōne. dices. Soli deo cogni
tus ē numerus i supna felicitate collocādus.
Et i libro de correctione t̄ grā aut. Lertus ēnu
merus elector. **P.** Boe. v. de Iso. dicit. Si
aliter q̄ p̄use lunt res p̄use fieri p̄nt. iaz non
erit firma dei pscia. Sed planū est q̄ pscia
dei est immutabilis t̄ firma. ergo t̄. **P.** ans
el. in libro de cordia pdestinationis t̄ gratie
ait. Ea que pscit deus necesse est esse vētura.
Antiquo /
rū opiniō. Propter h̄moi rationes visum est aliq̄i
bus antiquis q̄ immutabilitas diuine pscie
tie nequaq̄ saluari possit shante h̄moi muta
bilitate future contingēte. Et ideo sicut
recitat beatus Augus. vi. de cūitate dei. ca. ix.
dui fuerunt opiniones opposite. Una ex
ceronis. qui vt saluaret futurū contingē
tum nullā habere scientiā. Alia fuit opinio
stoicorum. econuerso. qui vt saluaret diuina p
scientiam negauerunt omnē ad utrumlibet co
tingētiā dicentes omnia sub fate fieri ex ne
cessitate. Motuā prime opinionis poterat
ē illa. De nō ente non est scientia. vt patet. i.
posterior. sed futurū contingēs nō est ens.
Omne em quod est ens tale de quo potest ē
scientia. vel est determinatū in se vel i suis cau
sis. sed contingēs nō est aliquid i se. q̄d quod
futurum est nō dum est. nec in suis pncipijs
seu causis. quia h̄moi principia sunt ad utrum
libet. t̄ nō magis determinata ad principian
dum h̄moi futura q̄d ad nō principian dū.
2 P. quod nullā habet veritatem de illo nō p̄t
esse scientia. futurū contingēs nullā habet veritatem.
Maior patet. Minor p̄bo. q̄d ut dicit. q̄. me

taph. vñūquodq̄ sicut sebz ad entitatem. sī se
habet ad veritatem. sed sicut iā patuit futurū
ptingēs nullā habet entitatem. ergo t̄. **P.** sc̄iētia est impossibiliū aliter se habere. vt dicit
i. posterior. t̄. vi. ethicorum. sed om̄e pttingēs
cum nō sit necessariū p̄t aliter se habere. als
em nō ēt pttingēs. **P.** sc̄ia ē habit̄ determi
nate vez dices. vt dicit. vi. ethicorum. sed futu
rum pttingētiū nō ē determinata v̄itas. vt dicit.
per hermenias. **P.** si futurū pttingēs ētē. **S**
cītu. tūne periret om̄e p̄slū t̄ negotiatio. q̄a
de eo q̄d est impossibile aliter se habere. q̄d
negociari seu p̄siliari. vt p̄z. i. peri hermenias.
Sed q̄d a deo pscītu ēens futurū h̄ nō p̄t ali
ter se habere seu nō p̄t nō euēnire. ḡ t̄. **P.** i.
ethicorum dicit. q̄ disciplinati hois est tm̄ certi
tudinis inqrere i vnoquoq̄ qntū natura rei
patiū se certitudinē. sed natura futuroz ptin
gētiū nō h̄z i se aliquā certitudinē. cū sin to
talī indeterminata. ḡ t̄. **O**p̄sonis stoicorum Motuā
motuā poterat ē illa. Nō ē maior immutabili
tatis sc̄ia q̄ sc̄ibilis seu q̄ ei⁹ q̄d sc̄i p̄ scientiā. I
sed sc̄ia q̄ deus cognoscit oia ē penit̄ immuta
bilis. ergo nulla res a deo sc̄ia p̄t pttingēt
seu mutabilis euēnire. Maior p̄z. viii. mech.
vbi dicit. q̄ de singularib⁹ nō ē sc̄ia. nec de ge
nerabilib⁹ t̄ corruptibilib⁹ p̄t ē sc̄ia. eo q̄
mutabilis sit. Sc̄ia aut̄ immobilis habet
Minor etiā p̄z. q̄d cū sc̄ia dei sit idē q̄d tens.
si h̄moi ēt̄ mutabilis. tūc de mutare quod
ē impossible. **P.** ois sc̄iā p̄t restringi
ad plura vel ad pauciora est variabilis. S̄z
si aliqua futura nō euēniret de necessitate. tūc
sc̄ia dei posset restringi ad plura vel pauciora
Maior patet. Probab̄ minor. q̄d si talū nō
euēniret de necessitate. tūc aliqua que nō euē
nunt possent euēnire. t̄ sic deus posset sc̄ire ea q̄
non sc̄it. t̄ aliqua que euēnūt possent nō euē
nire. t̄ sic deus posset nō sc̄ire ea que sc̄it. et per
psequētia sc̄iā dei mutare. quia cui posset
inesse quod nō inest. t̄ p̄t nō inesse q̄d inest.
hoc nccio videt̄ mutabile. **P.** i. nullā p̄tia
nccia antecedēte exīte immutabili. ūns p̄t ē
mutabile. Sed posito q̄ de sc̄iat sortēras ē
cursū. tūc illa p̄tia ēccia. Deus sc̄it sortē
ras cursū. ḡ sortēras cū cursū. Et ante
dēs ē necessariū. q̄d cū sc̄ia dei naturalē sibi co
petat. deus nō p̄t nō sc̄ire q̄d sc̄it. ḡ sortēras
cessario cursū cū cursū. Et eodē mō p̄t cludi d̄q
libet alio futuro q̄d tu ponis ēt̄ contingēs. Et
sic p̄z q̄d has duas extremas opinōes in
cidit in scyllā cupiens vitare carybdim. Nos
iḡit in hoc mari magno et spaciioso in q̄ sunt

reptilia. id est dubia. quorum non est numerus verungz illoꝝ p̄iculū vitat̄. sic affirmare debemus respectu omnū futurorū dei p̄scientiā ut ex hoc aliquoꝝ futuroꝝ non negemus ad utrilibet contingentiam. Ad cuius intellectum est aduertendū q̄ multuz est dissile de dei cognitioꝝ & humana. Nam actus humane cognitionis non sunt oꝫ simul. vnuꝫ em̄ sicut cedit alteri. Nam cū nostrū intelligeres sit cū stinuoꝝ temp̄e. vt pater. iij. de aīa. ergo sicut in tpe est successio futuri. p̄ntis & p̄teriti. sic in cognitione humana est expectatio futurorū apprehensio p̄ntiuꝫ. & memoria p̄teritoꝫ. Ecōtra diuina cognitionis est sup omne eūp̄ & simplicissima mensuraꝫ eternitatis. et p̄ dñs non ē successiva sed simpliciter simul tota. eo q̄ sua propria mensura pura eternitas sit interminabilis vite tota simul. & p̄fecta possessio sicut ait Boen⁹. v. de solatōe. Propter qđ nr̄a cognitionis de futuro contingēti nūq̄ pot̄ ē certa. anq̄ illud qđ fuit futurū p̄ntiū in esse potest fm̄ actualem suā existentiaz. Tale nūq̄ futurū non pot̄ certificare nostrā cognitionem p̄ seipsum. eo q̄ nō dūm sit. nec p̄ suas causas proximas. eo q̄ ad utrilibet indeterminate sit. Tamē ipsa noticia diuina de huiusmodi refutata infallibilis esse potest. Nam eiopsō q̄ acē diuine cognitionis est vnuꝫ simplicissimus & simul totus. eque clare cognoscit de⁹ huiusmodi futurū sicut p̄ns & p̄teritus. Nam omnia futura & s̄lī p̄terita in ipsa eternitate que ē diuine cognitionis mensura simul tota stabiliſter & sine vicissitudine seu successione equaliter comprehendunt̄. Etīa hec omnia in speculo clarissimo sancte trinitatis equaliter representantur. nō solum q̄zum ad suas quidditates & essentias. verū etiam q̄zum ad suas proprias et individualias seu actuales existētias. igī eque infallibiliter cognoscit deus ea que futura sunt. sicut cognoscit p̄ntia vel p̄terita. Et illud pot̄ sensibili exēplo aliqualiter declarari. Dato em̄ q̄ alīs homo in tribō distinctis tpebus videret tria aialia aliquē certū passus transire. tūc in quolibet distincto tempore vide ret p̄sentialiter vnuꝫ illorū animaliū transire. quia tamē visiones illius homis distinctis mēsurant̄ tempibus. ideo trāitus oīm triū animaliū simul p̄fitaliter nō videret. Et si visio illius homis esset vna simplex et simul tota omne tempus transcedēs. tūc simul omnes illos transitus p̄sentialiter videret. q̄zus illi transitus nō essent simul. Sic quia visio dei est vnuꝫ simplex simul tota omne eūp̄

simplē transcedens. ideo oīa in q̄buscūq̄ tpebus p̄tingētia p̄sentialiter videt. Et ex his bñ intellectis patet falsitas opinōis Liccōnis. Restat secūdo videre quomō hac ifalibili dei notitia non tollitur. sed magis confirmat contingentū futuroꝫ mutabilitas & contingentia. Et hoc potest sic p̄bari. Quia deus in sua eterna noticia sic omnia prouidit esse futura sicut eueniūt. Sed vt ad sensū patet quedaz entia p̄cedunt immediate ex causis determinatis & necessariis fm̄ cursuz omne. Aliā aut̄ p̄cedunt immediate ex causis idē terminatis & mutabilibꝫ. ergo deus p̄sciuit ab eterno illa eueniare necessario. hec aut̄ p̄tingenter. Ex infallibilitate igī diuine noticie nō hñt stoici negare rerū aliquarū ad utrilibet p̄tingentiam. sed magis habebāt p̄cludere p̄ infallibiliter entia contingentia eueniūt cōtingenter. His p̄habitis ad solutiones argu mētōz p̄cedam. dōz. Et p̄mo ad istātā datāz & ambas cōclusiones simul dico. q̄ quis posse damnari & non posse damnari sibi m̄n tuō contradicant si sumant respectu eiusdem & fm̄ idem. tamen hominē ex sua propria fragilitate posse damnari. qđ ponit̄ i p̄ma cōclusionē. & ex dei p̄posito & voluntate ac bonitate de facto nō damnari. quod ponit̄ in secūda cōclusionē. illa nō p̄dicūt. Ad p̄mū & p̄rūmā cōclusionem adductuz cum infer. ergo Petrus de necessitate saluabif. distinguo d̄ necessitate. quia vel intelligit p̄mōi necessitas se teneat ex parte p̄sequētis. vel ex pte p̄sequētice. Si primo mō. tūc nego p̄sequētā. q̄ p̄trus saluat̄ non coacte sed libere & contingent. Si secūdo mō. tūc cōcedo p̄sequētāz. q̄ p̄tingentia p̄sequētis sepius p̄patit secum necessitatē cōntie. Sicut p̄z cū dicit. Si sortes currit sortes mouet. hancēdēs & p̄ns sunt p̄tingētia. & cū ipsa cōntia cōncētia. sic in p̄posito tc. Forte dicit q̄nūq̄ dñs ē cōntia. tunc ancedēre posito i ē de necessitate sequit̄ p̄ns. in tm̄ q̄ p̄ nostrū osilium hm̄oi p̄ns nec poterit impediri nec promoueri. q̄ siue velim siue nolim talē p̄sequēs ad posidēm hui⁹ ancedētis inevitabilē sequit̄ Posito em̄ q̄ sortes currat siue vel siue nolis oportet q̄ sortes mouat̄. Lū igī fm̄ ea q̄ dixisti deus omne contingens futurū ab eterno cognovit. q̄ Petrus siue velit siue nolit de necessitate saluus erit. nec d̄ aliquo futuro contingentē debemus curare seu consiliari. eo q̄ deus ab eterno cognovit talia esse ventura. Respondeo q̄ quando p̄ntia est necessaria. & antecedēs ponit̄ in esse.

Solutio
rōis cōtra
ambas cō
clōes.

Solutio
p.t. cōclōe.
Adi

Instantia

Solutio.

huc virtute cōsequētie inferri pōt sequēs sub illo mō quo sequit ex illo antecedente. Et qz de ab eterno cognovit futura contingētia ex causis mutabilibus dependere. que pnt i causando multipliciter impēdiri. ideo cognovit talia contingēter esse vētura. quo antecedente sic modificato i esse posito. nō sequit q sequēs absolute necessario sit ventur. sed q necessario contingēter sit futurā. Unde nō plus virtute illius sequētie potest inferri nisi q Petrus saluabit eo modo quo deus puidit seu pscuit eum esse salvandū. sed deus preuidit pētrū sua libera voluntate bene vti gratia sibi collata. et suis virtutib⁹ ac meritorib⁹ actibus vitam eternā libere pmereri. sequit ergo conclusio que est sequēs ex supradicto antecedente. scz q Petrus saluabitur libere et contingēter. t̄ sic nō gerit consilium de prudente. sicut dicit ipse sapiens. immo quantū possimus labrare debemus ut saluemur. et consiliari de futuris contingētibus ut cōsequamur ea que nobis sunt proficia. et repellamus ea que nō bis nocua esse vident̄.

Ad 2 Ad secundū dicendum q̄ maior nō est vera nisi loquēdo de causa prima et pportionata. dato em q̄ causa universalis et principalis sit necessaria. tamen si causa prima est contingēs effectus nō est necessarius sed contingēs. quia magis sequit effectus leges et aditiones cause prime q̄ removite. q̄uis em motus celi et stellarū sit necessarius. tamē quia arbor pullulationē causat me diatē virtute pullulationē causa contingēs potes impēdiri i sua causatōe. ideo pullatio nō est effectus necessarius. q̄ sequit aditionē cause p̄icularis et prime. q̄ pōt impēdi. Sil q̄uis deus sit purus nescire ē. tamē si i lapide causaret albedinez immediate sine omni alia causa efficienter cōcurrente. talis albedo seu dealbatio nō cēt purus nescire esse. sed ens mutabile et contingēs. eo q̄ deus respectu nullius creature sit causa pportionata. sed est causa excedēs et simpli supemētes. Ad pbatōz dicēdū q̄ phs ibi loquit de cā naturali et ppor tioata. et nō de cā supemēti. sicut ē i pposito

Ad 3 Ad tertīū dōm sicut ad pmū dictū est. q̄ om̄ea deo pscitū ncce est ēē venturū eo mō q̄ pscitū ea deo ēē ventur. sed t̄c. Ad quartū dōm q̄ ppositōz ēē vera pōt intelligi duplī. Uno mō veritate determinata. Alio mō vita/te indeterminata. Tunc ad sequētiā dico q̄ eo mō quo vera fuit illa ppositio. petr⁹ pdesti natus saluabit. illo mō nescire ē perz saluari. sed illa ppositio anteq̄ petrus ēē beatus erat

Ad 4

vera veritate indeterminata. q̄ de singularib⁹ et futuris contingētibus nō est determinata veritas. vt dicit phs. i. peri hermenias. i. q̄ huc pntia non plus sequit nisi q̄ petr⁹ nccio saluabit contingēter vt contingētia pntis corndet in determinatōi ipsi⁹ antecedentis. Ad p̄mā pbatōz dico q̄ eo mō q̄ ppositio ē vera illo mō dōz poni significatū p̄ positōnis. putasi ē vera determinata tū significatū dōz poni determinata. si ē vera indeterminata. sufficit poni significatū contingēter et indeterminata. sicut ēi pposito. Ad scdāz pbatōz dōm q̄ ad oppositū illius pntis nō lequis oppositū antis. q̄ oppositū illi⁹ pntis ē. petr⁹ nō saluabit nccio. Illa autē nō repugnat antecedēti. q̄ in determinata pntas ppositōis de futuro poterit bñ stare dōz q̄ suū significatū nō sit ncēē. Ad qntū dōcēdū q̄ pposito q̄ illa maior sit vera loquēdo de cā q̄ cā naturalē effectū suū ponēs i esse mere naturaliter. tñ nō ē vera loquēdo de cā voluntaria q̄ effectū suū libere ponit i ēē. sicut ēi pposito. Ad sextū nego pntiā. q̄ quis aliq̄ effectus sint contingētes ex eo q̄ aliquie cause eo rū sunt mutabiles et impēdibiles i causando. tñ q̄ nosceret oia q̄ pnt impēdire vel pmoveare h̄mōi causas in talū effectū p̄ductōne. ille cognoscet ultimā exitū illi⁹ contingētis. q̄ p̄ns sibi infallibiliter cēt nō otus numerus talū effectū. nō obstante q̄ nō essent necessarij. sed simpli contingētes. et sic est in pposito.

Forē dices q̄ illa solutio nō est ad pposito Instanciatum. q̄ pdestinatio que est causa salutis ipsi⁹ us pdestinati. nō est cā impēdibilis. cuz ipsa sit propositū dei omnipotētis. Rñdeo q̄ Solutio⁹ p̄ncipalis causa humanae salutis sit diu nū propositū. causa tamē pcurrēs est homis liber arbitriū. quod est causa contingens et impēdibilis respectu donoz oper quibus vitam eternā debemus promereri. Et q̄ effectū magnoſat a aditionib⁹ cause prime q̄ a aditionib⁹ cause p̄ncipal. iō effectū pdestinatiōis dōz dici contingēs et nō necessari⁹. Ad septimū p̄z cf Ad 7 pdictis. nō em̄ aliter euēnūt res q̄ pūileſūt. Nam necessaria sunt pūila a deo vi necessario euēniant. et contingētia vt contingēter euēniant. Ad octauū dicēdū q̄ Aniel. met dat intellectū illius dicti dices. q̄ vez est ncēitatē sequēre. nō autē ncēitatē antecedēte. Et capellat ncēitatē antecedēte illaz q̄ ex natura rei prouenit. quā Boe. v. de solatōe vocat ncēitatē absolutaz. Necessitatē vero consequētē appellat illam que ex vi sermonis unaicitur. quā Hoceti⁹ vocat ncēitatē aditionatā seu cō-

ditionalem, et hanc doctores moderni vocant necessitate sequentie et non sequentis. Ad promer induc*tum*, per errore Ciceronis nego minorem, quia quis nullam habent entitatem expressam et determinataz in se vel in suis principiis, seu causis primis et mutabilibus, tam superminente habet entitatem in sua causa exemplari. Iuxta quod dicit Joh. i. Quod factum est ipso vita erat. Et hoc sufficit ad habendam infallibilem noticiam seu scientiam futurorum, ei qui adequate comprehendit hunc exemplar. s. ipsam diuinam essentiam, que tangit clarissimum speculum intellectui diuino qui ipsam comprehendit omnime mode et adequate omnia lucidissime representat. Ad secundum nego minorem, quod illo modo iam dicto quo futuris contingentibus competit entitas, eodem modo competit ipsius veritas summa, qui aut sic indistincta sunt ab eterna veritate que est ipse deus. Ad tertium dicendum quod maior non est visus quaque vera. Nam de generabilibus et corruptibilibus est scia, in libro de generatione et corruptione, de contingentibus casualibus et fortuitis est scientia, in libro de physico*rum*. Debet ergo intelligi illa necessitas seu impossibilitas altere se habendi non semper quantum ad rem scitam, sed quantum ad necessaria et immutabili ratione que circa hunc modum poterit formari. Dato etiam quod maior esset vera de scientia nostra que dependet aliquo modo ab ipso scibili, tamen non est vera de scientia diuina que nullo modo dependet ab aliquo creatura. Est etiam rei scientia de ente maxime necessario considerato obiecto suo principali in quo omnia secundaria obiecta pleniter deus intuet. Ad quartum dicendum quod quis de singularibus et futuris contingentibus non sit determinata veritas apud intellectum nostrum, qui ex suo modo cognoscendi non habet de talibus futuris evidenter certitudinem donec sine plenaria fide suam propriam actualitatem, tamen talium futurorum potest esse determinata veritas apud intellectum dei qui eque evidenter et clare videt omnia futura sicut videt ea cum actualiter sunt plenaria. Ad quintum dicendum est sicut dictum est ad instantiam supius induc*tum* contra primam solutionem. Ad sextum, pater per ea que dicens sunt ad quartum. Ad primum adductum pro errore stoicorum dicendum quod licet illa maior sit vera de scientia nostra cuius certitudo dependet a scibili, tamen non est vera de scientia dei que est penitus independens ab omni creatura. Posset etiam dici positio quod sit vera de scibili quod est obiectum principia

le illius scientie, tamen non est vera respectu cuiuslibet obiecti secundarie cogniti in hunc scientiam. Et tunc non plus habet ex virtute illius maioris quam scientia dei non est magis immutabilis quam diuina essentia que est sive obiectum principale, potest tamen esse immutabilior omni creatura, cu^m nulla creatura sit obiectum primarium illius sed secundum obiectum secundariu*m*. Ad secundum nego minorem. Ad probacionem dicendum quod diuine scientienib*rum* acceleratur ex productione rerum in esse. Sicut enim nunc deus scit infinita que producere posset si veller, quorum tamen nulluz producuntur, sic si nihil eorum que sunt et fuerint producuntur, nec unde producturus esset, nihil minus cognoscere omnia et singula quam nunc cognoscat postquam ea prodixit. Ad tertium dicendum quod ut patet ex dictis supra non plus hic concludit nisi quod tale futurum non potest non contingenter evenire, ex quo deus ab eterno preservari contingeretur esse futurum. Propter quod per diuinam praescientiam non tollit contingencia a rebus, sicut intendunt dicere stoici, sed magis confirmat.

Quantus ad quartum Article 4

tum articulatum, verum reprobatus possit salvare. Dico breviter quod aliquo modo est possibile reprobatum non damnari, et per consequens salvare. Quia illud quod non est simpliciter necessarie hoc possibile est non esse, sed reprobatum damnari non est simpliciter necessarie, ergo tecum. Major patet, quia non necesse esse et possibile non esse conuertuntur in secundo ordine modalium, ut patet, quod per hermenias. Minor proposito, quod si aliquis necessitate absolute et incurabiliter damnaretur, tunc eadem necessitate mortaliter peccaret, sed sequitur est falsum. Omnia per nos, quod infernali pena eterna nullus damnatur nisi per peccatum mortali, falsitas etiam continetur, quod si necessitate inabilitate aliquis mortaliter peccaret, tunc mortale peccatum non esset peccatum. Nam fidei beatitudinis augustinus in libro encyclopedi*on*, peccatum tantum est peccatum quantum est voluntariu*m*, et si nullo modo est voluntariu*m* nullo modo est peccatum. Sed ubi est incurabilis necessitas ibi nihil videtur esse voluntario, quod reprobatur aliqui modo poterit salvare.

Ad argumentum principale domini quod cum predestinatione vel sit ipsum diuinum propositum, vel in cunctis includat diuinum propositum, quod similiter immutabile, ideo predestinatus ad vitam eternam de potentia dei ordinata nunquam damnabitur, Appearat igitur argumentum non adiudicatur.

Ad principale argumentum.